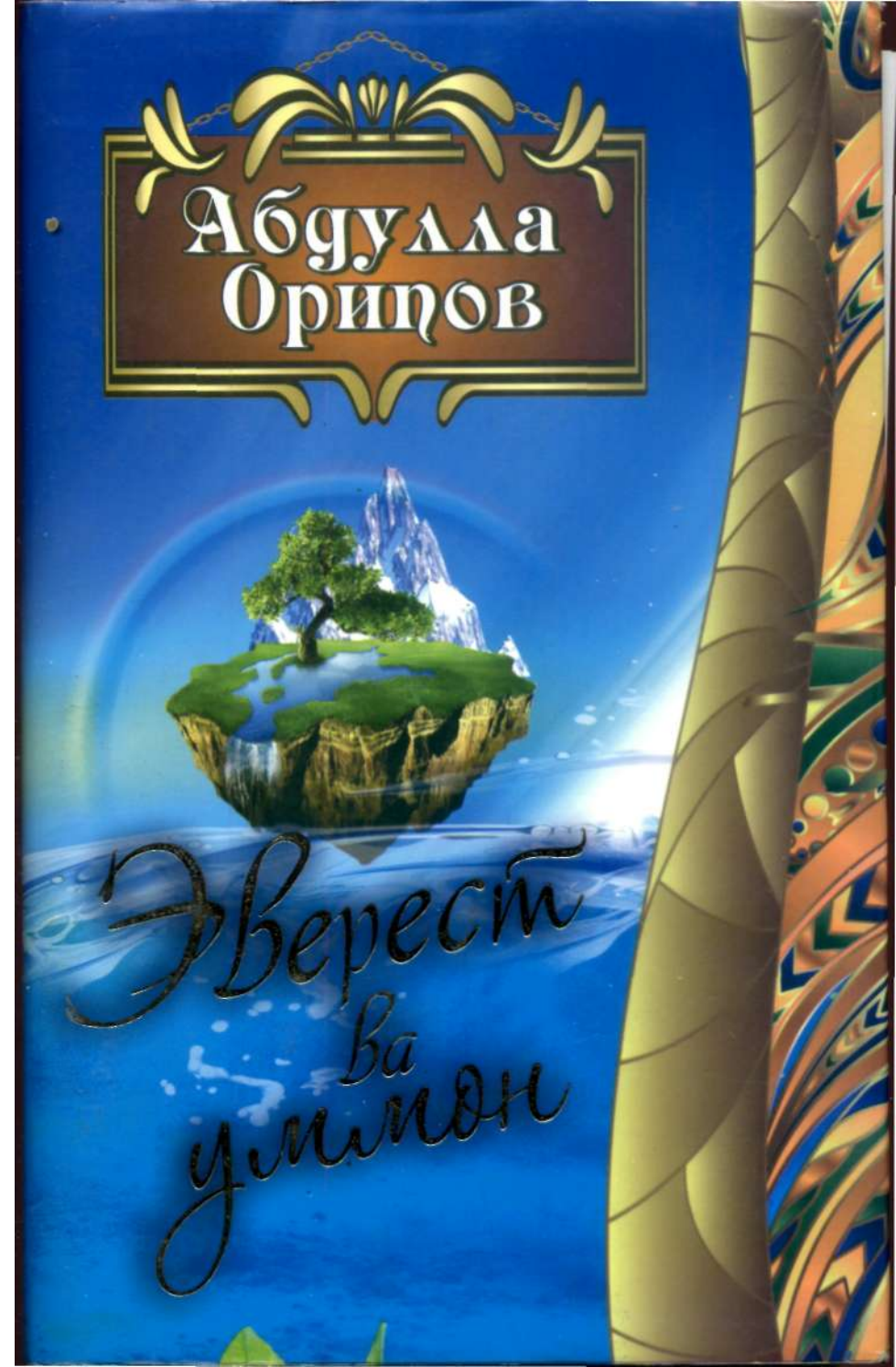

The book cover features a vibrant blue background. In the center, a small, lush green island with a single tree and a waterfall floats on a body of water. Behind the island, a majestic, snow-capped mountain peak rises into the sky, framed by a faint rainbow. The right side of the cover is partially obscured by a vertical strip of intricate, colorful geometric patterns in shades of yellow, orange, and blue. At the top, a decorative gold-colored frame contains the author's name.

Абдулла
Оризов

Эверест
ва
уммон

0-94

Абдулла
Орипов

Эверест
ва
ушдан

Шеърлар

Тўлдирилган иккинчи наشري

ТОШКЕНТ
«O'ZBEKISTON»
2017

УЎК: 821.512.133-1

КБК 84(5Ў)6

О-94

Масъул муҳаррир:

Алишер НАЗАР

Шеър — руҳият тадқиқи, туйғулар тасвири. Унда озода ва покиза кўнглининг гоҳ майин, гоҳ нолакор, гоҳ ўтли, гоҳ мунгли манзараларини кўришингиз мумкин. Ушбу манзумада ана шу туйғулар мусаввири, Ўзбекистон Қаҳрамони, Халқ шоири Абдулла Ориповнинг сўнгги йилларида ва вафотидан олдин ёзилган шеърлари жамланган.

Ўйлаймизки, ушбу тўплам шеърят ихлосмандларига муносиб тухфа бўлди.

ISBN 978-9943-28-469-2

© Абдулла Орипов, 2017

© «O'ZBEKISTON» NMIU, 2017

ТЎДА

Минг йиллардан буён жами ҳайвонлар,
Бўрилар, шоқоллар, шерлар, арслонлар.

Тўда-тўда бўлиб яшаб келишган,
Бирга ов қилишган, бирга ейишган.

Тўданинг босқини даҳшат жуда ҳам,
Мамонтни йиқитган бир тўда одам.

Агарда қўзиса тўданинг феъли,
Унга тенг келолмас сойларнинг сели.

Хос унга ёвузлик, шафқатсизликлар,
Қорни тўқ бўлса-да, тоқатсизликлар.

Ирсият сўзини айтишмас бекор,
Барчаси то ҳануз йўқолмаган, бор.

Бир ҳисни яшириб ахир нетаман,
Тўдани кўрганда кўрқиб кетаман.

2015 йил 6 январь

УЗР

Шоир дейди: — Топдим шон-шухрат,
Хаёлимни нурга ўрайман.
Ҳасадгўйлар кўп экан фақат,
Мен улардан узр сўрайман.

Бемор дейди: — Ўлдим, тирилдим,
Энди жонни зарга ўрайман.
Беморликда безовта қилдим,
Дўсту ёрдан узр сўрайман.

Чақалоқ дер: — Салом, эй олам,
Сени шаксиз гулга ўрайман.
Остонамда турибман мен ҳам,
Замин, сендан узр сўрайман.

2015 йил 10 январь

МОМО

Мен кўргани келдим атайин,
Ҳозир сенсан энг қадимги жон.
Набирангдек тинглаб ётайин,
Афсоналар айтгин, моможон.

Айтгин, одам боласи бир вақт
Инсоф билан яшаганлигин.
Ҳалол ва пок, фақат ва фақат,
Ўз ошини ошаганлигин.

Инсонларда садоқат, вафо,
Бир замонлар бўлганини айт.
Ўзи очу кўзлари аммо,
Меҳр билан тўлганини айт.

Бандаларни маккорлик, кибр,
Кемирмаган, емаган дегин.
Бошларига тушса ҳам шамшир,
Ёлғонларни демаган дегин.

Мен кўргани келдим атайин,
Ҳозир сенсан энг қадимги жон.
Набирангдек тинглаб ётайин,
Афсоналар айтгин, моможон.

Тилагингдан баҳра олсин то
Оқми, қора — жамики одам.
Эзгулик деб сен қилган дуо
Ерда қолмас, момо, сира ҳам.

2015 йил 12 январь

АКСИОМА

Томни бўяш учун етмадими гал,
Меҳмон қай илгакка тўнини илгай?
Буларнинг жавобин ҳаммадан аввал
Шу уйнинг эгаси — мезбони билгай.

Бир боғ шовуллайди кўзни яшнатиб,
Оламга татирлик ҳосил ҳам қилгай.
Бул ажиб маъвода бор қандай тартиб?
Буни эккан одам — боғбони билгай.

Ўзини ҳар ёнга урмайди карвон,
Турфа тўсиқлар бор — кўксини тилгай.
Аслида бу карвон кетмоқда қаён?
Буни юдуз кўрган сарбони билгай.

Менинг кипригимда қалқиб турар ёш,
У қачон тўкилгай, у қачон жилгай?
Денгизлар тошарми, кўчарми ё тош?
Оламлар соҳиби — дарбони билгай.

2015 йил 13 январь

ШАРҲ

Бу дунёда соддалар бисёр,
Ўтмишда ҳам учраган анча.
Бири дейди: — Иқтидоринг бор,
Шунинг учун бергансан қанча?

Бошқаси дер: — Ақлинг зўр чиндан,
Гапни гапга роса уладинг.
Жон оғайни, яширма мендан,
Бунинг учун қанча тўладинг.

Дейман, йўқдир уларнинг нархи,
Улар — ҳаёт, улар — зарурат.
Лекин бордир озгина шарҳи:
Текин эрур нодонлик фақат.

2015 йил 15 январь

СЎКОНҒИЧ

Бор эди бир сўконғич киши,
Ниҳоятда худбин, дилозор.
Фақатгина сўкишдир иши,
Маҳалла-кўй бўлганди безор.

Охир бир кун уч-тўрт азамат
Сўконғичнинг берди адабин.
Жағин бойлаб юрди у кўп вақт,
Айтолмасди лекин сабабин.

Қолди четда мисоли дайди,
Кимга энди захрини тўкар.
Катталарга тиши ўтмайди,
Кичикроқлар қайтариб сўкар.

Кимдир деди: — Фалон кўчада
Яшайди бир яримжон одам.
Нафсинг қонар балки ўшанда,
У индамас қанча сўксанг ҳам.

2015 йил 18 январь

МЕҲРИБОНИМ

Семирсанг семиргину
Озма, дер меҳрибоним.
Қудуқни кўмсанг кўму,
Қазма, дер меҳрибоним.

Ёзувчи бўлсанг агар,
Яхшиси таржима қил,
Ўзингча бирор асар
Ёзма, дер меҳрибоним.

2015 йил 21 январь

ОНА НИГОҲИ

Ҳазрати Хизрга йўлиқсам албат,
Фақат бир нарсани сўрардим фақат:
Ёмон назарлардан толиқди руҳим,
Онам нигоҳини кўрсатинг ҳазрат.

2015 йил 23 январь

МЕҲР

Негадир ёш бола ва ёки бемор
Гуноҳ иш қилгандек боқар жовдираб.
Овозингни баланд қилдингми бир бор,
Улар ҳадик ичра қолар довдираб.

Йўқ ахир уларнинг зарра гуноҳи,
Мудрар қалбларида бардош ва сабот.
Фақат меҳрга зор улар нигоҳи,
Куттанлари эса шафқат ва нажот.

2015 йил 25 январь.

СОҒИНЧ

Сени соғинсинлар,
Сен кўп соғиндинг,
Чора йўқ барибир икки ҳолда ҳам.
Дарёдек тошардинг, кўл каби тиндинг,
Фақат руҳинг қолди сен билан ҳамдам.

Афсус, соғинчнинг ҳам бордир адоғи,
Кейин унутилиш, бари абасдир.
Соғинган одамнинг кўнглида доғи,
Соғинтирганга ҳам осон эмасдир.

2015 йил 27 январь.

ДЎСТЛАР ВА РАҚИБЛАР

Ёшлик йилларимни эслайман секин,
Гоҳида тинибман, гоҳида қайнаб.
Турфа сатрларни битибман, лекин
Бир сўз ҳам ёзмабман қаламни қийнаб.

Ўрни келганида кечдим дарёдан,
Битта ўзим қолдим гирдобда гоҳо.
Куч олдим дўстларим берган ҳимодан,
Тортди оёғимдан рақиблар аммо.

Агар тоғ аталса у шонли равоқ,
Олтин зинасига қўйдим бир кун бош.
Дўстларим қутловга қўл чўзди, бироқ
Рақиблар тепадан отиб турди тош.

Равон йўл йўқ экан, ҳар ён сўқмоқдир,
Йўлбарс ҳам юрмаган чигал бу ўрмон.
Дўстлар-ку юлдуздек сенга маёқдир,
Рақиблар билдирмай қўярлар қопқон.

Бу ёруғ дунёда йўл юриб албат,
Охири тўхтайсан, паймонанг тўлиб.
Ўша кун дўстларга бермасдан навбат,
Рақиблар сўз айтар биринчи бўлиб.

Инсонга кўргилик азалдан ўтган,
Доимо виждонга келтирганлар шак.
Худойим ургану пайғамбар туртган
Рақибнинг устози – Иблисдир бешак.

2015 йил 29 январь.

ДУО

Одамлар кимнидир алқаган аспо
«Отанга раҳмат», деб қилурлар дуо.
Шундоқ олқиш олгин ҳамиша сен ҳам,
Бенасиб қолмасин то Ориф бобо.

2015 йил 1 февраль

ОИЛА ШЕЪРИ

Уйдан чиққанда ҳам, қайтганимда ҳам,
Тилимда айланар ёлғиз бир дуо:
Илоё хазинанг ҳеч бўлмасин кам,
Ёмон туш кўрмагин бекажон, асло.

Бахтимга ҳамиша бўлгин сен омон,
Сен учун оловга киришга шайман.
Ушбу дуоларнинг сабаби аён,
Сенинг қовоғингга қараб яшайман.

2015 йил 1 февраль

ЯХШИЛИК

Ўкинмагил, қартайиб, қариб,
Қолдим дема буткул орқада.
Бир кун берар сенга қайтариб,
Ҳаққинг бўлса олақарғада.

Яхшилигим кетди деб бекор,
Афсус чекмас ҳақиқий эрлар.
Бировидан қайтмаса зинҳор,
Бошқасидан қайтади дерлар.

2015 йил 2 февраль

ШИФОКОР

Укам Анварга

Шифокор бўлишни хоҳладинг яккаш,
Бошқа касбу кордан тамом кечгансан.
«Худо урсин» деган каломга ўхшаш,
Гиппократ номига қасам ичгансан.

Араб шайхими у, подачими ё,
Сенинг қабулингда оддий бир бемор.
Қонун қувлаб юрган ўғрини ҳатто,
Даволашинг шартдир, чунки ваъданг бор.

Сени шогирдидек яратгандир Раб,
Ҳаётинг инсонга бахшида буткул.
Азиз одам учун турсанг ҳам йиғлаб,
Ёвуз бемордан ҳам узолмайсан қўл.

Ҳар қандай мушкулнинг топилар кори,
Ҳаво бор беморинг ётган хонада.
Фақат меҳр деган ноёб бир дори,
Учрамас ҳеч қандай дорихонада.

Дейман, бари сенда эрур мужассам,
Халатинг сингари хизматинг ҳам соф.
Гиппократга қанча ичмагин қасам,
Қалбингдан кетмасин Шафқат ва Инсоф.

2015 йил 6 февраль

ТАЪЗИМ

Ота-онам, балки, қариндош авлод
Бир-бир кетиб бўлди, қолди бир-ярим.
Кетди «Алифбо»ни ўргатган устод,
Кетди ижодда ҳам муаллимларим.

Энди тўрт тарафим бўм-бўш, кимса йўқ,
Бу — ҳаёт қонуни, яхши биламан.
Лекин нимадандир ҳамон кўнглим тўқ,
Тўрт томонга қараб таъзим қиламан.

2015 йил 7 февраль

САВИЯ

Ҳа, биродар, ўз-ўзингни
Мақташдан аввал,
Ҳисобга ол савиянгни,
Онгингни тугал.

Маҳаллада яшар эди
Бир мусофир зот,
Илм билан меҳнат эди
Унинг-чун ҳаёт.

Атай келиб бирор кимса
Олмасди хабар,
Олим ғоят хоксор эди,
Ғоятда камтар.

Бир кун юксак мукофотни
Бердилар унга,
Бироқ ҳеч ким зарра парво
Қилмади бунга.

Ва инчунин маҳаллада
Яшарди бир бой,
У ҳам бир кун ола қолди
Сийлов, ҳойнаҳой.

Қутлагани келишдилар
Жами боёнлар,
Димоғлари кўкка етган
Кибор инсонлар.

Байрам қилди ярим шаҳар
Баланди, пасти,
Лекин олим қайда қолди?
Ҳеч ким билмасди.

Ҳа, биродар, ўз-ўзингни
Мақташдан аввал,
Ҳисобга ол савиянгни,
Онгингни тугал.

2015 йил 8 февраль

ВАФО

«Менга вафо қилмагач санам
Хотинларга ҳурматим нечун?»
Шу байтларни ёзаётган дам
Осонмиди Лермонтов учун.

Энди мисга айланган олтин,
Вафо сўзин англашар аранг.
Лермонтовни айблашдан олдин,
Ҳаётга ҳам қайрилиб қаранг.

2015 йил 8 февраль

БАЗЗОЗ

Баззоз газламасин сотиб турарди,
Бироқ ўтмас эди бир ўрам мато.
Баъзан елкасига ташлаб кўрарди,
Ҳеч ким олмас эди ўшани аммо.

Ундап яктак тикди охири баззоз,
Маъқул деб матонинг шунақасини.
Энди қутлар эди одамлар боз-боз,
Кўрмаганмиз, дерди бунақасини.

2015 йил 9 февраль

ТАҚДИР

Мен-ку бу дунёни обдан ўргандим,
Уммонидан тортиб тоғигача то.
Қувончли кунларни роса кўргандим,
Бенасиб қолмадим ғамдан ҳам ҳатто.

Энди хоҳлайсанми, йўқми — барибир,
Рўбарў келади сенга ҳам олам.
Фақат қувончимни кўрсатсин тақдир,
Бошқасин такрорлаш шарт эмас, болам.

2015 йил 9 февраль

ДЎСТИМ УБАЙДУЛЛА РОЗУҚУЛОВ ХОТИРАСИГА

Бир умр дўст ахтардим
Ёруғ дунёга келиб,
Топдим деганда уни
Олди-ку ажал юлиб.

Убайдулла қани, деб
Дўстларинг фарёд чекар,
Кетдинг йиғлатиб бизни,
Ўзинг жимгина кулиб.

2015 йил 12 февраль

СУЙМАСА ХУДОЙИМ

Суймаса худойим ўз ишин билгай,
Тилингай жойингни қайтадан тилгай.
Айрилган бўлсанг гар кўздан, қулоқдан,
Сўқир билан карни рўпара қилгай.

2015 йил 15 февраль

КЕЧУВ

Аллақайси замонлар
Ер юзин босиб тўфон,
Неча-неча элларни
Қутуриб тўлқин ютган.

Ва ниҳоят ваҳший сув
Оқиб ўзани томон,
Омон қолган элатлар
Дарёдан кечиб ўтган.

Кечувларнинг номи бор,
Ким қўйганин билмайман.
Ҳар ҳолда баҳо мавжуд
Ҳар бирига муносиб.

РОСТ деган кечув бўлган,
Бунга шубҳа қилмайман.
Аллоҳ раҳмидан асло
Қолмаган у бенасиб.

ЁЛФОН деб аталгандир
Иккинчи кечув номи.
Унда бандалар нукул
Ўтриклар тўқишгандир.

Иблис йўлдан оздириб,
Йўқолиб интизоми,

Аввал мен ўтаман деб,
Бир-бирин нуқишгандир.

Қайси кечувдан ўтдик?
Ҳеч кимнинг ёдида йўқ.
Билганим шу, шоирим,
Биз битта қайиқдамиз.

Мақтов албатта ёқар,
Ёлғондан ҳам кўнгил тўқ.
Фақатгина рост гапдан
Озгина ҳайиқамиз.

2015 йил 16 февраль

ЙЎЛАК

Катта йўлнинг ёқасида шинам йўлак бор,
Пиёдалар қавми учун албатта текин.
Учрамайди на бир миршаб, на светофор,
Мен ҳам бунда сайр этаман секин ва секин.

Ўтиб борар ҳар хил одам: соғ ҳам, бемор ҳам,
Болаларин етаклаган аёллар кўпроқ.
Ана, бир қиз — талабами, кетмоқда илдам,
Панжаларин орасидан оқар музқаймоқ.

Такси пули ёнда қолган эски зиёли
Қараб-қараб қўйди менга, таниди балки.
Қадим Бобил минорасин аҳли мисоли,
Имо билан гаплашади пиёда халқи.

Рўпарамдан чиқиб қолди битта оқсоқол,
Худди менинг отам эди қош-кўзи, эгни.
Ота, — дедим, валайкум, — деб ўтиб кетди чол,
Ўйладимки, пайқамади ўз отам мени.

Бу йўлакни ўт босмайди, босмас тиканлар,
Гоҳо пастқам бўлса ҳамки, мақоми баланд.
Севишганлар қўл ушлашиб кетар эканлар,
Балки умр чечакларин айлашар пайванд.

Ҳазрат Одам бу йўлакнинг бошида турган,
Пиёдалар пири эрур аслида у зот.
Жаҳонгирлар атак-чечак шу йўлдан юрган,
Демак, ундан бошланади каттакон ҳаёт.

2015 йил 18 февраль

ТАНИШЛАР

Қонунда ёзилмаган кучлар бордир дунёда,
Қўзга ташланмас, аммо қўзғалса шахди ёмон.
Нозикликда тарозу шайинидан зиёда,
Уриштиргувчи ҳамда Яраштиргувчи томон.

Улуғ ёшдаман, бироқ ҳадигим бордир катта,
Қўрқаман ким биландир ошно бўлиб қолишдан.
Уриштиргувчи томон топар сени албатта,
Ишин бошлар орага нифок, низо солишдан.

Бу менинг хулосамдир, дўстликни хуфя сақланг,
Ихота айланг уни ҳар хил ширин сўзлардан.
Айниқса, муҳаббатни ошкор этмай ардоқланг,
Зада бўлмасин токи турфа ёвуз кўзлардан.

Уриштиргувчи томон ҳар қайда доим шайдир,
Чанг солади тап тортмай эътиқодга, иймонга.
Оила риштасин-ку мароқ билан узгайдир,
Ҳатто Ватан туйғусин олмоқ бўлар нишонга.

Ўйлайман гоҳ, одамзод наҳотки лоқайд боқар,
Наҳотки, эзгуликни асрай олмайди омон.
Уриштиргувчи тараф читтақдек қанот қоқар,
Оғир карвонга ўхшар Яраштиргувчи томон.

2015 йил 20 февраль

КЎЗГУ

Бировларни камситиб, ерга уришдан олдин
Каттакон кўзгу қўйиб, ўзингга қараб олгин.
Зарга ўралган билан кесак ҳамиша кесак,
Чолдевор ўртасида кўмилган бир хум олтин.

2015 йил 24 февраль

АЙРИЛМА

Баҳра ол ҳаётнинг неъматларидан,
Яшаб юр, оламни ҳис этиб, кўриб.
Ва лекин, пайт келиб, бунинг баридан
Айрилиб қолмагин тириклай туриб.

Таниш-билишлар-ку бордир тумонат,
Ким ҳам садоқатга бергай кафолат.
Ҳатто қасам ичган дўст ҳам омонат,
Айрилиб қолмагин тириклай туриб.

Қайдадир омадинг юлдузи имлар,
Парда бўладилар лекин ҳар кимлар.
Бир кун ёдга тушар ўша ғанимлар,
Айрилиб қолмагин тириклай туриб.

Ҳар олган нафасинг ўзи ибодат,
Қалбингда яшайди пинҳон муҳаббат.
У — илҳом, у — ҳикмат, у — куч, у — қудрат,
Айрилиб қолмагин тириклай туриб.

Дунёда топганинг Ватандир танҳо,
Сенга халқинг ўзи суянч аввало.
Хокинг шу тупроққа бўлғусидир жо,
Айрилиб қолмагин тириклай туриб.

2015 йил 25 февраль

ТУЙҒУ

Ҳайратланур кўзлар,
Ҳайратланур қалб,
Ўзи шундоқ бўлар ёшлик маҳали.
Лекин ҳайратингни қўймагин сарфлаб,
Улуғ мўъжизалар олдинда ҳали.

Ҳаётда дуч келар турфа вазият,
Кўзларинг ногаҳон ёшга тўлажак.
Уни ҳам майли сен бир нафас тўхтат,
Хурсанд чоғларингда керак бўлажак.

Бошқа бир туйғу ҳам мавжуддир бироқ,
У кетсин дил деган тоза гулшандан.
Азизим, ғазабдан фориг бўл тезроқ,
Руҳингни халос эт фақат ўшандан.

2015 йил 27 февраль

БҮРИ ОВИ

Қишлоқми ё овулга бўри оралаб қолса,
Отланиб чиқар эди дарҳол ботир йигитлар.
Бўри қочиб борарди, қани у қутулолса,
Одамдан ҳимо олиб чопарди овчи итлар.

Охири йиқитдилар бўрини калтак уриб,
Мажақлаб ташладилар метиндек қаттиқ бошин.
Зарари тегмайдиган ўлик душманни кўриб,
Ғажимоқчи бўларди кўппаклар энди лошин.

Арқон билан боғлашди жондорнинг оёғини,
Қишлоқ бўйлаб эринмай судрашдилар ярим кун.
Болалар силташарди бир қарич таёғини,
Муҳими, томошабин байрам қиларди бутун.

Ҳа, замонлар ўзгарди, лекин ҳайвонот бордир,
Азамат йигитлар ҳам кетган эмас йўқолиб.
Ҳар кимса ўз ўлжасин маҳв қилишга қодир,
Ҳатто чумчуқ сўйган ҳам ўзини санар ғолиб.

Эҳтимол, овчиликка йўқ энди унча талаб,
Ўлтириб кўрабергин, экранда турфа олам.
Ва лекин томошабин ўша-ўшадир, ажаб,
Судраб чопади топса мушукнинг ўлигин ҳам.

2015 йил 2 март

АФАНДИ

Афанди дегани ўзим бўламан,
Хар хил ҳангомага ичи тўламан.
Эси йўқ одамлар калласизлардан
Хафа бўлишади, шунга куламан.

2015 йил 3 март

ПОЕЗДА

Қаршигами, Термизгами поезд юрар,
Икки аёл чой ҳўплашиб суҳбат қурар.

Бири дейди: — Минг шукрки уйимиз бор,
Тарновлари оқ тунука, зап нақшинкор.

Униси дер: — Бизники ҳам жуда кўркам,
Бордир ҳатто ҳовлимизнинг девори ҳам.

Қаршигами, Термизгами поезд юрар,
Икки аёл чой ҳўплашиб суҳбат қурар...

2015 йил 6 март

ЮПАНЧ

Йўқсиллигинг учун ўқсинма, укам,
Худойим бизларни яратибди кам.
Фақат юпатгаймиз бир-биримизни
Хазинаси йўқ деб арслонларнинг ҳам.

2015 йил 7 март

МОНОЛОГ

Мен узоқ даврлар қароқчи бўлдим,
Шу йўлда тобланди ақл ва юрак.
Ўзимдан ўтганин мен ўзим билдим,
Сен нега қароқчи бўлмоғинг керак.

Мен ёпиқ қўрғонда яшадим қўрқиб,
Нажот деворига тирмашдим узоқ.
Сен нега дунёга қарайсан ҳуркиб,
Нега сен бўлишинг керақдир қўрқоқ?

Қасамхўр дунёда кун кўрмоқ учун
Айтмаган ёлғоним қолмади бирор.
Сен-чи ҳийлакорлик қиласан нечун,
Сенга ўтрик айтиш нимага даркор.

Дуч келган кимсага қилдим хушомад,
Оёғин яладим мушукдай ҳатто.
Эгилди бир замон тик бўлган қомат,
Бу ҳолни сенга ҳеч кўрмасман раво.

Энди сен боболар шавкатига боқ,
Актёрдек сохтакор шавқларга тўлма.
Мен ҳаёт қўлида бўлдим ўйинчоқ,
Бахтсиз яшаб ўтдим, сен бахтсиз бўлма.

2015 йил 13 март

ҚИШЛОҚ ЗИЁЛИЛАРИ

(Эсгаликлардан)

Сиздан неча нафар қолди, билмадим,
Орадан ўтди-ку эллик-олтмиш йил.
Сизга эҳтиромим қанда қилмадим,
Асло узилмади Сиздан бу кўнгил.

Бирингиз фельдшерсиз — ўртача дўхтир,
Бирингиз муаллим — галстук таққан.
Сизда армон деган сўз ўзи йўқдир,
Сиз — нурли уфққа энтикиб боққан.

Намуна бўлдингиз қишлоққа, элга,
Ўрисча сўзни ҳам қотирардингиз.
Риоя айлашиб адабий тилга
«Жуда»ни «йуда» деб гапирардингиз.

Ўзни нимагадир айлаб сафарбар
Хаёлий душманга қирон солгансиз.
Ярадор бўлибди, дейишса, аскар
Сиз ҳам бошингизни бойлаб олгансиз.

Сиз дўхтир бўлгансиз, билмасдан асли
Қаерда жойлашган ўпка ё юрак.
Беморга бергансиз таскин-тасалли,
Ҳар хил дори-дармон шарт эмас демак.

Муаллим бўлгансиз, битта костюмни
Роса йигирма йил тепкилаб кийган.
Бирор шогирдингиз беш олган куни
Қалбингиз Наполеон фахрини туйган.

Сизни чулғаб олмиш ишонч мутлақо,
Буюк орзуларга тўлиққан мия.
Қоқ пўстак устида ёстиксиз ҳатто
Уйқуга кетгансиз «Яшасин!» дея.

Сизни қадрларди эл-юрт бегумон,
Сиз ҳам халқ қадрига шаксиз, етгансиз.
Лекин барчангиз ҳам ба ҳукми замон
Бири икки бўлмай ўтиб кетгансиз.

2015 йил 14 март

ЎЗБЕКЧИЛИК – 2

Ҳаёт ночорликни бўйнингта илди,
Тўйда ўртакаш ҳам бу ҳолни билди.
Ўтишингдан қўрқиб давра тўрига
Жойингиз пастда, деб ишора қилди.

2015 йил 16 март

ТАРБИЯЧИ

Қавмимни қанчалик зукко деб билмай
Афсус, кўп учратдим савиясизни.
Гапинг тузсиз десанг, ҳеч парво қилмай,
Олдинга келтириб қўяди тузни.

Фалончини арслон десангиз агар,
Қайтадан сўрайди: — Ҳайвонми дея.
Ўзини шу ҳолда ақлли санар,
Минглаб соддаларга берар тарбия.

2015 йил 16 март

КУНДАЛИК ГАПЛАР

Менга ташвишлардан йироқ юр, дейсан,
Чарчагансан, дейсан, шундайликча ҳам.
Фақат сен муттасил ғамимни ейсан,
Лекин ҳаёт бошқа, азизам, бекам.

Магар кирсанг бирор дорихонага,
Киссавур ургандай чиқасан бўм-бўш.
Ишонгин ҳозирги бу афсонага,
Нолимай, ақчангга қилгин хайр-хўш.

Ишхонанг эшигин бесўроқ албат
Кимдир очиб кирар салобат билан.
Ҳеч бир муросага қилолмас тоқат,
Даҳоман, дейди у важоҳат билан.

Уйингга қайтасан, набиралар шод,
Бобом келдилар, деб солади чуввос.
Сен учун ўша дам бошланар ҳаёт,
Тоза ва мусаффо хаёлингга мос.

Гўё ўзанига тушгандай дарё,
Гўёки йўқ энди ҳеч кимдан гинанг.
Чой келар, шопириб қарайсан, оббо,
Дамлашни билмабди кичкинтойгинанг.

2015 йил 18 март

ШОИР

Шоир деганлари шаҳиддир — хунсиз,
Учинчи дунёдир — кундузсиз, тунсиз.
Бола каби кулар, бироқ кўзда ёш,
Бола каби йиғлар, ва лекин унсиз.

2015 йил 19 март

ҚУЁШ ТУТИЛИШИ

Қуёш тутилганда боқиб оломон
Бир-бирин қутларди хуррам, шодумон:
— Бизнинг томонларда яхши тутилди,
Душман томонларда тутилди ёмон.

2015 йил 20 март

ОХИРАТ

- Шогирд устозига айлади хитоб:
— Охират белгисин айтсангиз билиб.
Устоз ўйга чўмиб қилдилар жавоб:
— Яъжуж-маъжуж чиқар, оқ халат кийиб.

2015 йил 20 март

ЎЗИ ЙЎҚ ОДАМ

Нега одамлардан қочиб юрасиз,
Суҳбат ҳам қилмайсиз у ёқ-бу ёқдан.
Дейди, бармоғини қилганча бигиз,
У ёқдан топшириқ кўп-да, у ёқдан.

Қовли-жой қилибсиз, яхши-ку, бироқ
Мўл-мўл ишлатибсиз қўнғир бўёқдан.
Бармоғин тепага қадайди шу чоқ:
У ёқдан топшириқ тушди, у ёқдан.

Бир кун сўрадилар: қарарми келин,
Мабодо хасталик чалса оёқдан.
Шўрлик жавоб қилди шивирлаб секин:
Албатта, топшириқ келса у ёқдан.

Охир тирикликдан бўлди у жудо,
Сабаб бошданмиди ёки туёқдан.
Қар ҳолда, ётарди дегандай гўё:
У ёқдан топшириқ бўлди, у ёқдан.

2015 йил 20 март

ЖАННАТ ҚОПҚАСИДА

Укам Ашурали Жўраевга

Жаннат қопқасида тирбанд оломон,
Бари ҳам розидир, бари ҳам масрур.
Бунда орзусига эришган инсон,
Жаннати деган сўз янграрди мағрур.

Ўрнидан жилмасди бир банда фақат,
Ҳамма ҳайрон эди боқиб бу ҳолга.
Жаннатта шошмаган кимдир бул уммат?
Фаришталар тушиб, тутди саволга.

Банда жавоб қилди: — Яшадим узоқ,
Ҳар не ишни қилдим, ҳатто бахшилик.
Минглаб қавмларни учратдим, бироқ
Яхшилик кўрмадим, афсус, яхшилик.

Мени қуршаб олди бир кун ёвуз куч,
Тошбўрон қилишди бўлишганча жам.
Ҳатто гўдакларнинг кўзларида ўч,
Менга тош отмади фақат бир одам.

Оё, ўша зотни бергайсиз топиб,
Яхшилик лойиқдир олий хилқатга.
Усиз қўйинг майли қопқани ёпиб,
Усиз кирмагайман ҳаргиз жаннатга.

2015 йил 24 март

ҚЎРИҚЧИ ИТ

Орзу қилган экан бойвачча йигит,
Уй қурди, ақчани сарф этди талай.
Уйни қўриқларди лекин чўлоқ ит,
Бўйнигача қўтир, бир кўзи ғилай.
Шундоқ иморатни қурдингми, Одам,
Топиб қўй-да энди лойиқ итни ҳам.

2015 йил 25 март

ҚЎРҚУВ

У замон ўтиб кетди,
Дегаймиз: шўри қурсин.
Инсонни таҳқир этган
Зўравон, сохта ғоя.
Қолган-қутгани бўлса
Худонинг ўзи урсин,
Лекин баъзан руҳимга
Қўрқуви солар соя.
У дейди: — «Шеърдан қайтинг
Соғ-омон пайтингизда,
Кимларгадир тегмасин
Сатрингизнинг бир жойи.
Халқим, деб бонг урибсиз,
Мана бу байтингизда,
Халқимиз десангиз гар
Бўлмасмиди бинойи.
Муҳаббатим демишсиз,
Бу гап хато, албатта,
У қайси муҳаббатдир?
Яширгайсиз сиз доим.
Муҳаббат ҳамманики,
Маъноси жуда катта,
Хусусий бўлиб қолса,
Не дер эл-юрт, худойим!»
О, сен қўрқув шарпаси,
Юз йил наридан туриб,
Шубҳа билан аврайсан
Миллионларнинг калласин.

Қонми, деб қалтирайсан
Тарвуз сувини кўриб,
Аскар каскаси дейсан
Унинг қўшша палласин.
Қарғами ё тошбақа
Яшармиш жуда узоқ,
Аслида улар умри
Ўткинчидир, бир онлик.
Жаҳолат неча ёшда?
Етмайди бунга санок,
Афсуски, асло ўлмас,
Абадийдир нодонлик.
Бу Ватан меникидир,
Бу тил менинг тилимдир,
Муҳаббатим меники,
Чидайсан-да, начора.
Иззат қилса ўғлим деб,
Бу эл менинг элимдир,
Оҳ, сенга нима қолди?
Кўрқув қолди, бечора.

2015 йил 26 март

ЎЗБЕКЧИЛИК – 3

Ўйламас ҳеч уйини,
Кўкрак кериб юради.
Боғлаб қўйган қўйини
Тўёнага беради.

2015 йил 26 март

ЧИДАЙСАН, БОЛАМ

Жисмимни кўтариб турибди тупроқ,
Ернинг устидаман, йўқ зарра нолам.
Ўзи чорлар бир кун бағрига, бироқ
Менсиз қолганингда чидайсан, болам.

Ҳай дунё, ўзингни бир пулга сотдинг,
Калава топдинг-у учин йўқотдинг.
Мен каби охири ғафлатда қотдинг,
Менсиз қолганингда чидайсан, болам.

Инсон эзгуликдан топгай фароғат,
Нима зарур унга зулму қабоҳат.
Кимдир уриштириб, қилгайдир роҳат,
Менсиз қолганингда чидайсан, болам.

Ерни ҳам, кўкни ҳам айладим тавоф,
Лекин ҳеч биридан чиқмади жавоб.
Бўғзимда «Нега?» деб қотди бир хитоб,
Менсиз қолганингда чидайсан, болам.

Дунёга боқмадим мен асло ёвдек,
Гоҳо тўсса ҳамки йўлимни ғовдек.
Ҳар ҳолда, гаплашдик икки соқовдек,
Менсиз қолганингда чидайсан, болам.

2015 йил 30 март

ЖАНЖАЛ

Асло тугамайди ушбу можаро,
Паймонанг на тўлиб, на тўлолмайди.
Барча ғавғоларни йиғсанг ҳам, аммо
Уйдаги жанжалга тенг бўлолмайди.

Совуқ урган каби сўлғин туриши,
Оила на яшнаб, на кулолмайди.
Мабодо бошланса жаҳон уруши
Уйдаги жанжалга тенг бўлолмайди.

Унинг жангчилари мажруҳдир мутлоқ,
На тирик қолади, на ўлолмайди.
Яхлит даҳшат дерлар дўзахни, бироқ
Уйдаги жанжалга тенг бўлолмайди.

2015 йил 1 апрель

ТАЖРИБА

Икки дўхтир доим баҳслашар эди,
Ҳар ким ўз дорисин мақтарди чунон.
Охири тажриба ўтказсак деди,
Қай бири беморга бағишлар дармон.

Дастлабки дорини ичгани заҳот
Бемор ўлиб қолди, чораси йўқдир.
Биринчи даъвогар бўлган эди мот,
– Мен ҳақ! – деб қичқирди иккинчи дўхтир.

2015 йил 2 апрель

ҲАЁТГА ҚАЙТИШ

Ёнимда айтмагин бахт деган сўзни,
Танимда ногаҳон титроқ бошланар.
Тутиб туролмайман асло ўзимни,
Юрагим зўриқиб, кўзим ёшланар.

Ахир мен умримни ишониб роса
Ўша бахт йўлида сарфлаганим рост.
Ўтди у давронлар, ўрнида эса
Бир уюм ваъдалар қолдилар, холос.

Агар бўлсанг менга чиндан хайрихоҳ,
Дўст деган сўзни ҳам қилмагин такрор.
Кўксимдан вулқондек кўтарилар оҳ,
Инсонни дўсти ҳам айлар экан хор.

Қоронғу тунларда кўтариб машғал,
Дўст дея ўзимни урдим кулфатга.
Улар-чи, бир кун топиб куч, амал,
Ўзимни отдилар ўша зулматга.

Муҳаббат қанчалар сеҳрли калом,
Рухингга суянчиқ, тоза, бокира.
Мен-чи, унутганман уни батамом,
Бул ажиб сўзни ҳам эслатма сира.

Муҳаббат деганда кўзимга энди,
Жафо кўринади, вафо кўринмас.
Дилдаги оловли ҳислар ҳам тинди,
У ёруғ хаёлар барҳам топган, бас.

Дейман, алданмасин ҳаётда инсон,
Саволи қолмасин зинҳор бежавоб.
Саробга айланса агарда армон,
Ҳатто бор нарса ҳам кўрингай хароб.

Лекин ишонаман, тоғлар юксалиб,
Дарёлар гувиллар мен учун яна.
Тагин ҳаёт қайтар гулдурос солиб,
Яна севги қалбда қилгай тантана.

2015 йил 3 апрель

ЁМҒИР

Ёмғир ёғса шоирлар
Эрк берарлар мияга,
Тайёр мавзу топилди,
Тизарлар қофияга.

Ёмғир ёғса қушлар-чи,
Таҳликага тушади.
Ва лекин севишганлар
Зонтикка ёпишади.

Ёмғир ёғса бемаҳал
Куяр ўзбек деҳқони:
— Ҳосилни поймол қилди,
Етди қанча зиёни.

Женевалик қувонар
Ёмғир ёғмасин қачон:
— Ҳаво анча тозариб,
Яшнайдн яна газон.

Аллоҳ барака сочар
Қай фасл, қай палладир,
Ким қандай қабул қилар?
Бу бошқа масаладир.

2015 йил 4 апрель

АПРЕЛЬ

Борлиқ кийиб олган мовий бир либос,
Ел эсар – баҳорнинг пилдироқлари.
Қалбингда уйғотар ажиб эҳтирос,
Апрель осмонининг қалдироқлари.

Ёмғир таралади кўм-кўк адирда,
Узоқ қирда эса ялтирар қуёш.
Бундай нафислик йўқ ҳеч бир атирда,
Рухингни яйратар ҳаво, тоғу тош.

Қофия йиғишар шеърга – назмга
Жажжи жилғаларнинг шилдироқлари.
Атрофни чақирар яшил базмга
Апрель осмонининг қалдироқлари.

2015 йил 6 апрель

ҲИММАТ

Дарёнинг ҳиммати дарёга ўхшар,
Бир оқса оқади билмасдан тиним.
Йиғсам совға бўлган гулларни агар,
Каттакон чаманзор бўларди, иним.

Дунёнинг зулми ҳам қолишмас, аммо
Бир умр топмассан ҳаловат, қўним.
Отилган тошларни йиғсам мабодо
Улкан бир тепалик бўларди, иним.

• 2015 йил 7 апрель

АСОСИЙ НУСХА

Бирорта китобга уйвонса шубҳа,
Сиз бунинг аслини топинг, дейдилар.
Ҳеч ким қўлёзмани қилмагай тухфа,
Шу тахлит илмнинг ғамин ейдилар.

Тулпорнинг насли-ку эскирмас асло,
Дерлар бобосида бўлган қанотлар.
Уларнинг баҳоси йўқ эрур, аммо
Ўрнини босолмас жайдари отлар.

Менга кибр билан боқма, эй банда,
Юзингда кўринмас табаррук у чанг.
Сен таҳрир бўлгансан, ростин айтганда,
Аршда қолиб кетган асосий нусханг.

2015 йил 8 апрель

ШОИР ҚИСМАТИ

Сизга ачинаман, шоир Ҳамзахон,
Бу гапни айтмадим асло жўрттага.
Қайси жин урганди сизни у замон,
— Шўро! деб чиқдингиз бирдан ўртага.

Тузум маккор эди, тузум ҳийлагар,
Алдамчи эди у, қабиҳ, кўнгли кир.
Тошбўрондан тирик қолсангиз ҳам гар,
Отиб ташлардилар сизни барибир.

Улар ясадилар сиздан бир ялов,
Оёқ остингизда чоҳни ҳам қазиб.
Сизга етмасмиди қалбадаги олов,
Юрмасми эдингиз шеърингиз ёзиб.

Ватаннинг ёви-ку босқинчи ахир,
Сарт сўзин эшитса ғазабга тўлган.
Иймонсиз кимсалар худосиз — кофир,
Миллатни ерларга урмоқчи бўлган.

Сиз-чи васф эдингиз уларни беҳад,
Замон шоири деб чиқди номингиз.
Сизни ўраб олди мақтов ва ҳасад,
Алданиш майига тўлди жомингиз.

Қисмат танлаб олди сизни Ҳамзахон,
Эргашиб кетдингиз юмуқ бир кўздек.
Битта фарзандини бой берди Қўқон,
Битта шоиридан айрилди ўзбек.

2015 йил 10 апрель

КАССЕТА

Набирам кассета қўяр гоҳида,
Узоқдан келади ўктам бир нафас.
Ер-осмон ёнгудек унинг оҳида,
Муҳаббат аталмиш ҳеч ўлмас бу сас.
Баланд қил, кўкларга ўрласин нолам,
Бу менинг навқирон чоғим-ку, болам.

Тагин овоз келар йироқ-йироқдан,
Ватан деб, элим деб тортилган наъра.
Ҳануз нур оламан ўша чироқдан,
Сен ҳам шу Ватаннинг корига яра.
Қоғоз жангтоҳ эди, туғим-чи — қалам,
Бу менинг улғайган йилларим, болам.

Турфа садоларни тургайман тинглаб,
Мана бу суҳбатим, мана бу — дoston.
Бари муҳрланиб қолмишдир, ажаб,
Бирида маъюсман, бирида шодон.
Барибир, яшадим шуҳратга ҳамдам,
Бу менинг етуклик давримдир, болам.

Охир эшитилар паришон овоз,
Сўзин англаб бўлмас, бари аралаш.
Ҳар шеър ўқилганда шилдирар қоғоз,
Ўрнимдан қалқаман, кўнглим бўлар ғаш.
Бас қил, юрагимни эзмасин алам,
Бу менинг кексалик пайтим-ку, болам.

2015 йил 14 апрель

ИРИМ

Талош палласи деб шеър ёздим у вақт,
Оқшомнинг бу сири гарчанд ноаён.
Иримга биноан айнан ўша пайт,
Ҳатто урушлар ҳам тўхтаган бир он.

Шеърда истагимни айтмабман, эркам,
Ишонгум, ишорат сенга кифоя.
Дейман, қовофингни очиб юр сен ҳам,
Токи иримларга қилгин риоя.

2015 йил 15 апрель

ТУТАШ ДУНЁЛАР

Марҳум жўраларим,
Эслайман сизни,
Энди айлангансиз тушга, рўёга.
Бирма-бир кетдингиз тарк этиб бизни,
Бошқа ўлчовдаги бошқа дунёга.

Балки ўзга эрур унда тизим ҳам,
Хаёлга эрк бериб, тахмин қиламан.
Қанчалик ранг-баранг бўлмасин олам,
Руҳингиз ўшадир, буни биламан.

Сирли хилқатингиз ўзингизга хос,
Албатта фарқлидир одат-тарзингиз.
Ҳеч кимда бойлик йўқ, ҳеч кимда либос,
Демакки, ҳеч кимдан йўқдир қарзингиз.

Сизни кўргим келар, соғинаман гоҳ,
Ўтса томошалар, байрам, кўриклар.
Чеҳрангиз намоён бўлар баногоҳ,
Мени яккалашса манов тириклар.

Майли турсангиз ҳам чексиз йироқда,
Оромда ётгайсиз, мудом кўнгил тўқ.
Уруш бегонадир, ҳатто у ёқда
Бирлашган Миллатлар Ташкилоти йўқ.

Жами эзгуликни қутлайсиз бешак,
Ажратмай Шимолу Жануб ёқларни.

Мажлис ҳам қилмассиз, билмассиз демак
Коридорда юрган мақтанчоқларни.

Содиқ фариштангиз посбондир, илло
Хонангиз — коинот мудом саришта.
Ерда рўзғор қилса бир кун мабодо,
Ақлдан озарди ўша фаришта.

Эслайман сизларни шу дам Шукуржон,
Дўстим Убайдуллоҳ, азизим Ўткур.
Дуолар қиламан, мақтайман чунон,
Илоҳо, руҳингиз бўлсин тинч, масрур.

Лекин куйингайман дўст деб барибир,
Ахир тириклик ҳам ҳикмат-ку азал.
Сизни эслаганда эсланар қадр,
Бу — ноқис дунёга ибрат ҳар маҳал!

Сира унут бўлмас суронли ҳаёт,
Кураш ва ғалаба, турфа хил ҳислар.
Сизни тушимизда кўргаймиз бот-бот,
Балки сизнинг тушга киргай мажлислар.

2015 йил 17 апрель

ИККИ ХУШОМАДГҲЙ

Икки хушомадгӯй учрашди бир кун,
Очиғи, тажриба алмашмоқ учун.

Шундоқ гапни бошлаб қолди ҳаваскор:
— Менинг қалбим тўла ғурур, ифтихор.

Охири меники бўлди хўжайин,
Ишларим юришиб кетмоғи тайин.

У кун ўзларини яладим анча,
Товонидан тортиб тиззасигача.

Гал келди иккинчи хушомадгӯйга,
Гапин бошлади у, толган-ча ўйга:

— Ҳозирги касбдошлар ўзгарган буткул,
Камтарликни билмас, мақтанар нукул.

Мана биз донгдормиз, танийди ҳар ким,
Лекин ўтирибмиз, гердаймасдан жим.

Айтсам ишонмайсан, эҳ содда укам,
Ялаганмиз ундан юқорисин ҳам.

2015 йил 18 апрель

ТУҒИЛИШ

Юришни ўрганди болакай сал-пал,
Орқада кузатар ота ва она.
Ох, ушбу кўриниш нақадар гўзал,
Минглаб оилага орзу — ягона.

Суринмай улғайсин майли болакай,
Умр фасларин гаштини сурсин.
Лекин, пайти келгач ким бўлар, ҳай-ҳай,
Ҳаёт елканини у қайга бурсин.

Бир чўқиб атрофга ўн бор қараса,
Ҳар кимнинг юзига боқса жовдираб.
Кошкийди шу ҳолда корга яраса,
Суянчиғи йўқ-ку тургувчи қараб.

Бировдан берухсат ҳатто кулмаган,
Билмас, муроди не — обрўми, пулдир.
Унда мустақиллик ўзи бўлмаган,
Энди у мутедир, энди у қулдир.

Йўлин қора мушук кесиб ўтган дам,
Дод! — дея йигитлик оридан тонса.
Ёмон туш кўрганда улуғ ёшда ҳам,
Эна, энажон! — деб йиғлаб уйғонса.

Мен бундай касларни топмадим ўйлаб,
Шеърни ҳам ёзмадим асло атайин.
Қофия устида етмиш йил ўйнаб,
Бир жиддий гапни ҳам энди айтайин.

Бу қавмнинг қиммати йўқдир мутлақо,
Лекин омад доим уларга ўртоқ.
Пастда муносиблар қолиб, ажабо,
Тўрга ўтиб олар ўшалар кўпроқ.

Кўзимиз қораси азиз зурёдлар,
Ҳаттоки тантиқдир, ғоятда суюк.
Оҳ, қайдан келаркан фидойи зотлар,
Қайдан туғиларкан ботирлар буюк.

Магар бўлганда ҳам қиёмат қойим,
Дегайман, етгунча сўнгги нафасим.
Комил инсонларни қўмсарман доим,
Улуғ сиймоларга келгай ҳавасим.

2015 йил 18 апрель

ЛЎТТИБОЗ

Виждонли одамлар ортгани сайин
Лўттибоз сони ҳам кўпайиб борар.
Текинхўр аталур бу қавм тайин,
Ажабки, кўп ишни шулар бошқарар.

Виждоннинг бошига чиққани кўйи
Ўзини менгзайди тенги йўқ довга.
Жинжакча келмайди ўзининг бўйи,
Ёқса, тутантириқ бўлмас оловга.

2015 йил 19 апрель

ТАМА

Мен қайси домлага эргашай, ҳайҳот,
Ишончим топтаса тамагир ҳаёт.
Дуо қилганман деб бир йил муқаддам,
Ҳақин сўраб келди бугун ўша зот.

2015 йил 21 апрель

КИБР

Мен борман – дунё бор, мен йўқ – дунё йўқ,
Фақат бугунни бил, фақат бугунни.
Бисотинг мавжудми – кўнглинг бўлсин тўқ,
Эслатма, охират деган у кунни.

Турли афсоналар тўқийди одам,
Севги бу – қушда ҳам учрайдиган нафс.
Бордир ўз эгаси эрта куннинг ҳам,
Менга келажакдан ўқийверма дарс.

Инсоф нодонларга эрур муносиб,
Сен-чи фақатгина ўз-ўзингни бил.
Ҳатто авлиёлар хокини босиб,
Мақсадга интилгил, мақсадга интил.

Уч-тўрт хаёлпараст букканича қад
Тушининг таъбирин топгунича то.
Сизнинг фикрингизча яъни мен – муртад
Эгаллаб оламан дунёни ҳатто.

Нега тингламайсан кибрнинг сўзин?
Олижаноб эдинг, аҳволинг тангми?
Асрлардан буён буткул ер юзин,
Бошқарган менми ё камтар отангми?

2015 йил 21 апрель

ТОҒ БОЛАСИ

Юксак тоғлар ичра қора кўз бола,
Яшарди хур, озод, кўрмай ғам, нола.

У фақат борлиқдан андоза олган,
Жами жонзотларга дўст бўлиб қолган.

Балки одамларни англамас, аммо
Табиат феълени биларди аъло.

Биларди арслоннинг буюклигини,
Оҳунинг нозик ва суюклигини.

Гўё сўрагандек меҳр ва нажот
Ундан қочмас эди сира ҳайвонот.

Бир куни қўшнилари чиқдилар йўлга,
Қўноқ бўлмоқ учун пастга — овулга.

Ҳар нечук, қизикдир маданий қатлам,
Ола кетишдилар болакайни ҳам.

Бироқ кўникмади бола ҳеч элга,
Тушуниб-тушунмай ҳаттоки тилга.

Унинг ғалатлигин пайқаб қолишди,
Одамлар бир зумда ўраб олишди.

Дедилар: «Эпчилсан бўридай гўё»,
Бола тушунмади бу гапни асло.

Сўнгра кўрсатдилар бўри суратин,
Бола яширолмаи қолди ҳайратин:

Бўридай увлади, сакради қувнаб,
Бўри боласидек ағанаб, ўйнаб.

Айиқ суратини кўрсатишди сўнг,
Ўрмонлар отаси паҳлавон ва чўнг.

Болакай айиқни таниди дарҳол,
Машқ қила бошлади лапанглаб, хушҳол.

Фоят бахтли эди шу лаҳза, шу он
Кўчиб келган каби ёнига ўрмон.

Ва лекин ўртага чиқди бир одам,
Тоғлик бола томон ташлади қадам.

Гўё олмоқчидай эски қасдини,
Болага узатди тулки расмини.

Дафъатан оҳ, чекди тоғнинг боласи,
Атрофни титратди дардли ноласи.

Оломон тарафга шиддат-ла боқди,
Ғазабнок сўзларни айтиб тутоқди:

– Мен тулки эмасман, тулки эмасман,
Тулки деганларни одам демасман.

Сўнг кетди тоғ томон лаънатлар айта,
Ҳеч кимса кўрмади болани қайта.

Дейдилар, увласа бўрилар ногоҳ,
Бола овози ҳам келармиш гоҳ-гоҳ.

2015 йил 24 апрель

ОГОҲЛИК

Қора кунлар келди кўҳна диёрга,
Устоз йиғлай-йиғлай айлади хитоб:
— Майли сувга оқсин, сингсин деворга,
Нодоннинг қўлига тушмасин китоб.

Енгди маърифатни манфур жаҳолат,
Ўзбекда қатарон даври бошланди.
Қодирий мухлиси қилинди рорат.
Чўлпонни ўқиган отиб ташланди.

Йиллар ўтиб кетди, озодмиз шукур,
Лекин сен огоҳ бўл, маърифатли жон.
Ҳали тирик юрар каламуш қурғур,
Кўзлари йилтираб турибди сичқон.

2015 йил 25 апрель

ОИЛА ЯНГИЛИКЛАРИ

Бола ўқиб қайтди хориждан бир кун,
Касби кор орттирди – дипломли меъмор!
Уйда байрам бўлди момоси учун:
– Болам, тандир қургин, ўтирма бекор.

Битгаси инженер бўлиб қайтди-ку,
Темир-терсақларга бағишлармиш жон.
Тоға ўғил бола гапни айтди-ку:
– Эски аравам бор, тузат, жиянжон.

Катта дўхтир бўлди кенжатоғи ҳам,
Бобо дер: – Фурурга энди тўлайлик.
Бироз хашакидир дардимиз, болам,
Сенга муносиброқ касал бўлайлик.

2015 йил 25 апрель

АНКЕТА

- Бобонг қачон ўлган?
- Ўтган асрда.
- Қаерда яшаган?
- Улкан қасрда.

— Касал бўлганми у,
Айтгин, не қилган?

— Қаптарвоз эканлар
Томдан йиқилган.

— Анкетадан чиққан
Жавобга кўра,
Қариндош эканмиз,
Қўлни бер, жўра.

2015 йил 25 апрель

ТҮРТЛИКЛАР

Ёмон аёл деган бир ибора бор,
Ҳеч кимга тегмасин бу тамға зинҳор.
У аввал эрининг бошини ейди,
Сўнгра болаларга ўтади, маккор.

2015 йил 9 апрель

* * *

Айланар тегирмон тоши саросар
Бошим ўртадаги донга баробар.
Менга ҳавас қилма, турмуш зулми бу,
Метин ҳам чидамас унга, биродар.

2015 йил 26 апрель

* * *

Кўрдим, голиб экан мудом ёлғонлар,
Турмуш жilовини қўлга олганлар.
Марҳумлар гапирмас, лекин номидан —
Сайраб юрар экан тирик қолганлар.

2015 йил 26 апрель

ҚЎҒИРЧОҚ ҚИССАСИ

Бир шум хабар маҳаллада
Қанот қоқди,
Эркатоӣ қиз қўғирчоғи
Сувга оқди.

Эркатоӣ қиз хўжайиннинг
Қизи эди,
Қўғирчоқ-чи, унинг кўрар
Кўзи эди.

Жалб қилинди «Сувсоз»ларнинг
Мироблари,
Сузадиган, сузмайдиган
Фаввос бари.

Дейдиларки, иш қутулмас
Ўртоқликдан.
Қўғирчоқни топишдилар
Ботқоқликдан.

Маҳалланинг шодлигига
Йўқдир таъриф.
Ош тортилди ва ўқилди
Амримаъруф.

Эркатоӣ қиз фақат бағрин
Тиғлар эди.
Менга ҳеч ким қарамас деб
Йиғлар эди.

2015 йил 28 апрель

ШОШИЛ, ҚУЁШ

Шошил қуёш, ўзингни кўрсат,
Нулинг билан ўраб ол теграм.
Худо билар, ўтмай сал фурсат
Тополмассан кўланкамни ҳам.

Шамол шошил, шошилгин ёмғир,
Тезроқ қуршанг елкам, бошимни.
Бирдан ғойиб бўларман, ахир,
Учратмассиз ҳатто лошимни.

Вақт чопмоқда билмасдан тиним,
Дўстим, етар, анқайма, очил.
Имиллама, сен ҳам ғанимим,
Ёмонлигинг қилишга шошил.

2015 йил 29 апрель

ИНСОН ФУРУРИ

Йигитнинг уйида тинчи йўқ зарра,
Сен эса ўқийсан унга йўл-йўриқ,
Файласуф, миянгни ишлат бир қарра,
Уни тергамоққа асло ҳаққинг йўқ.

Темир қондангга риоя айлаб,
Сенга ҳам берайин майли бир савол:
Нега уйғонмадинг тонггача ухлаб,
Нега овқат ейсан ўзинг бемалол?

Ким инсон қалбига кирса берухсат,
Ҳаттоки, ҳайвондан ваҳшийроқ эрур.
Шу ҳолда туғилиш зулмдир, албат,
Туғилмаслик ундан яхшироқ эрур.

2015 йил 30 апрель

ЗИЁЛИ

Ҳеч кимга зиёни тегмайди асло,
Боқсалар — кўзлари қиёлиларим.
Лекин мақтов кутар қушдан ҳам ҳатто,
Менинг азиз қавмим — зиёлиларим.

Тўғри, бир озгина оғзига ботир,
Бир оз ҳаёлпараст, бир оз ҳавойи.
Бир боқсанг, ўзини атайди Бобур,
Бир боқсанг, тасаввуф пири — Навоий.

Уларнинг феълани ўрганмоқ даркор,
Бу гап баб-баробар ҳаммасига хос.
Ҳаёли бўлса-да пуч ҳамда бекор,
Ўзлари ишонар унга рўйи-рост.

Дейди, тонгга қадар ёздим хуморни,
Шукур Бурҳон билан ўтирдик анча.
Минг афсус, беназир, улуғ актёрнинг
Ўтиб кетганига бўлгандир қанча.

Дейди, қараб турар бизларга миллат,
Кеча кўриб келдим, уйига бориб.
Мендан сўраб олди кўплаб маслаҳат,
Хурсанд бўлиб қолди Абдулла Ориф.

Баъзида унвонлар ҳидини сезиб,
У дарров ўзини рамкага солар.

Гоҳо дабдурустдан калласи қизиб,
Нобель мукофотин талашиб қолар.

Фаришта қавмини кўрмадим ҳеч вақт,
Демак, Иблисни ҳам учратмадим, бас.
Лекин бир оз ўтрик, бир оз маҳобат
Зиёли халқига бегона эмас.

Асл зиёлидир миллатнинг юзи,
Ҳатто сезилади сирлилик ҳам сал.
Унинг «Соғаясиз!» деган бир сўзи,
Юзаки таскиндан минг бора афзал.

2015 йил 1 май

ЎРМОНДАГИ ВОҚЕА

Атаб душманига ёки дўстига,
Бомба ташладилар ўрмон устига.

Бироқ у негадир портламай қолди,
Ўрмон ўртасида тошдай жой олди.

Ҳайвонлар қизиқиб кела бошлашди,
Аввал ҳадиксираб назар ташлашди.

— Бу не? — деб бошини қашлади бўри,
Лол эди арслон ҳам — ҳайвонлар зўри.

Ҳеч нени тушунмас айиқ ва сичқон,
Анқайиб туришар қушлар ҳам ғужрон.

Ҳидлаб кўришдилар, ялашдилар, бас,
Англаб етдилар-ки, уни еб бўлмас.

Ҳайвонлар тарқалди йиғилган жойдан,
Шўрликлар, бомбани билишсин қайдан?

Аслида илдизи биттадир ҳаёт,
Яшашга ҳақлидир жами махлуқот.

Тирикликка шуни қилдингми эҳсон,
Тафаккур соҳиби, мухтарам Инсон!

2015 йил 3 май

НАМОЙИШ

Осмони фалақда чиқди фармойиш:
«Сомончи йўлида ўтсин намойиш!

Қатнашсин катта-ю кичик давлатлар,
Барча қитъалардан барча миллатлар».

Чиндан кўрик бўлди ғоятда катта,
Олам йиғилганди ахир парадда.

Найзасин кўтариб Африка ўтди,
Там-там овозлари самони тутди.

Улар кийиб олган турфа либосин,
Бири филин минган, бири қўтосин.

Осиё етаклаб болаларини,
Аравага ортган бомбаларини.

Бизникилар ўтди хушнуд ва ғолиб,
Пахта чаногини қўлига олиб.

Ўтдилар, дейишиб акани опа,
Жинсни фарқлай олмай қолган Европа.

Турли ўйиннинг ҳам борлиги дуруст,
Ракетаси билан қўрқитди ўрис.

Ҳамма ёқни босган турли штаблар,
Режиссёрлик қилди ўзи – Штатлар.

Томоша охирлаб қолди-ку қарийб,
Оҳ, ҳеч ким ўтмади китоб кўтариб.

2015 йил 4 май

МУХЛИС

Балки нотанишсан, балки қариндош,
Фикрдош, суҳбатдош, сафардош, йўлдош.
Шоирнинг мухлиси бўлмасанг агар,
Уни севоламсан, билиб қўй юртдош.

2015 йил 4 май

ОРИЯТ

Ер юзин тасмадек олгандир ўраб
Турфа қавмларнинг сафи, қатори.
Бир ёнда боёнлар туришар қараб,
Ишларин ҳамиша келган барори.

Бир ёнда йўқсиллар тизилган борҳо,
Бошқалар сингари яхлит жамоат.
Лекин тиланишдан чарчамас асло,
Балки шараф эрур бундайин одат.

Учинчи қатор бор, учинчи қатор,
Хайру эҳсон кутиб, тиз чўка қолмас.
Улар ноёб зотлар, орияти бор,
Олтин танга узат, барибир, олмас!

2015 йил 6 май

ИНСОН

Бировни мақтасанг, ёлғон, дедилар,
Ўзингни мақтасанг, нодон, дедилар.
Барчани лутф ила тўрга чиқариб,
Пойгакда ўтирсанг, инсон, дедилар.

2015 йил 6 май

ТОЛСТОЙ

Сиз улуғ сиймосиз, тенги йўқ даҳо,
Бизга ижодингиз ҳамроҳ доимо.
Лекин уйдан қочиш режангиз қайда?
Менга ўша зарур, Толстой бобо!

2015 йил 7 май

БАНДЛИК

Нафақачи деб билманг мени,
Гоят бандман, жуда ҳам бандман.
Пойгаларни унутиб, энди
Омоч тортган отга монандман.

Билиб, сезиб юрибман мен ҳам
Атрофимда қанча дўст ва ёв.
Балки қай бир қаламкаш жўрам
Кутиб турар мендан ҳам мактов.

Ҳар кун бир гап чиқади, шукур,
Муаммолар учрар қадамда.
Чарчамайди ғанимим тушкур,
Йиқитмоқчи бўлар ҳар дамда.

Юмушим кўп, оч қолар ахир
Мен бўлмасам ҳасадгўйларим.
Боз устига тинмас, бесабр,
Қалбимдаги шеърим, ўйларим.

Ҳали мени кутмоқда сафар,
Буюк дўстим — ҳаётга видо.
Аҳволимни тушун, биродар,
Жуда бандман, ба ҳаққи худо.

2015 йил 8 май

ДАРСЛИК ТУЗУВЧИ

Баланд экан ғоят шиддатинг,
Тахриринг бор балки ҳаётта.
Бобонг билан момонг суратин
Киргизиб қўй адабиётта.

Четда қолар Ойбек ва Қаҳҳор
Кўргазмасанг агарда шафқат.
Лекин сендан бир ўтинчим бор:
Навоийга тегмагин фақат.

2015 йил 9 май

ТАДБИР

Ўтказаман келинг бир тадбир,
Ярим аср ортга қайтамиз.
Ким ҳам билиб турибди, ахир,
Биргалашиб ёлғон айтамиз

2015 йил 9 май

ҲАМЖИҲАТЛИК

Қадимда яшаган экан бир хоқон,
Давлати қудратли, халқи фаровон.

Лекин бир кун қўзиб фотиҳлик дарди,
Ўзга мамлакатга хуфя юборди.

Ўша томонларга дарҳол ел, деди,
Қудрати нимада, билиб кел, деди.

Кунлар ўтиб охир, хуфя ҳам қайтди,
Барча билганларин бирма-бир айтди.

Деди: — Кирмас бунга ўрмон, сойлиги,
Бойлиги кўп экан, кўпдир бойлиги.

Жим ўтирган хоқон бирдан тутоқди,
Қаҳрли сўзлари дарёдай оқди.

Деди: — Мен чинорман, у эса чўпдир,
Ундан бойликларим юз бора кўпдир.

Менга маъқул эмас ушбу хабаринг,
Кўринма кўзимга, сотқинсан баринг.

Иккинчи хуфяни топди-ку хоқон:
— Сирни сен билиб кел, югур, чопағон.

Хуфя бориб келди, бамисли шамол,
Кўрганин етказди хоқонга дарҳол:

— Мен борган жойларда яроқ кўп экан,
Хар ён қилич-қалқон, минглаб тўп экан.

Бу гапни эшитиб қичқирди хоқон,
Деди: — Қуролимни кўрмабди жаҳон.

Қимирлаган жонга берганман яроқ,
Қилич тақиб олган ҳатто чақалоқ,

Қутурган туялар, совутли филлар,
Кўрса тилдан қолар не мағрур эллар.

Менга душманимни турибсан мақтаб,
Хоқон бунисин ҳам юборди ҳайдаб.

Энди йўлга чиқди хуфя — учинчи,
Аралашиб кетди ёлғончи, чинчи.

У ҳам қайтиб келди бир муддат ўтгач,
Сўзлади, хоқоннинг этагин ўпгач:

— Сизга фидо бўлсин хуфя бу жоним,
Сирни билиб келдим, тингланг, хоқоним:

Уларда бир орзу, бир ният экан,
Ҳаммаси жипс экан, ҳамжихат экан.

Ўрнидан қалқаркан бойми, камбағал,
Ватан деган сўзни эшитган маҳал.

Хоқон сўз демади, оғир тин олди,
Тахтига ёнбошлаб, ўйланиб қолди.

Деди: — Бундай юртни олиб бўлмайди,
Олсанг ҳам, измингга солиб бўлмайди.

Сафарнинг бу йўлин ёпингиз менга,
Тарқокроқ давлатни топингиз менга.

2015 йил 10 май

АПРЕЛЬ СОВУҒИ

Совуқни юборди Аллоҳ даргоҳи,
Дув-дув тўкилдилар дарахтлар оҳи.
Катталар танбеҳга балки лойиқдир,
Лекин болаларнинг недир гуноҳи.

2015 йил 11 май

БОЗОР

Бозор ҳамма йўлни юборди буриб,
Соҳиб қалбларнинг ҳам излари қуриб.
Ё Раб, англайдиган одам топилса,
Йиғлардим пойига бошимни уриб.

2015 йил 12 май

ИЛТИЖО

Инсонликка ишондим мен ҳам,
Гарчи қолдим ёлғиз ва ғариб.
Шафқат қилгин, яратган Эгам,
Ишончимни олма қайтариб.

Жондан ортиқ севгандим уни,
Ох, хотира бўлиб қолмагин.
Парвардигор ўша туйғуни
Юрагимдан юлиб олмагин.

2015 йил 12 май

АЛДОВ

Бизларни алдабди шўролар чиндан,
Барчангиз етук деб, ялпи саводхон.
Оғриган жойимни кейин билибман,
Во ажаб, бунчалар кўп экан нодон.

2015 йил 12 май

КУЛФАТ

Сени нечук дўст дейман ахир,
Мақтамасман ҳатто жўрттага.
Дейсан, касал бўлибди шоир,
Ўлса керак яқин ўртада.

Комилликни учратганинг дам
Тополмассан борар ерингни.
Гўзал санъат, оддий бир шеър ҳам
Шилиб олар гўё терингни.

Менинг халқим ёвни кўп кўрган,
Ўзимиздан чиққан сен — кулфат.
Сендайларни туғиб, ўстирган
Оналарга ачингум фақат.

2015 йил 13 май

ҚАНОАТ

Болам, умид билан яшагин, бироқ
Ҳаёт баланд-пастин бўйнини олгин.
Ўзинг кабиларга яқин бўл кўпроқ,
Қол, деса мардларнинг ёнида қолгин.

Каттакон карвонга мансуб бўлса ҳам
Гадонинг рутбаси гадодир доим.
Омад билан имкон мангу бири кам,
Фақат тенг яратган нафсни худойим.

Киборлар ичига адашиб кирган
Қаландар у жойдан албатта безгай.
Йўқсилнинг даврасин бир бора кўрган
Бойлар ҳам ўзларин ортиқча сезгай.

Инсон умид билан яшайди, аммо
Руҳини эзгайдир хорлик, каму куст.
Аллоҳ айирмасин ризқидан асло,
Йўқдир, қаноатдан ортиқ бирор дўст.

Сира ростланмайди букри бу олам,
Бизлар-чи, ўтамиз такбирлар айтиб.
Шундоқ деган экан жўмард бир одам:
« — Фазоларга учсам келмасдим қайтиб! ».

2015 йил 15 май

БЕМОРЛАР

Ишдан чиқиб қолган бизнинг жисмимиз,
Йўлга бошлаб юрар қолган қисмимиз.
Ҳаммамиз баробар шифохонада,
– Навбатдаги бемор! – Бизнинг исмимиз.

2015 йил 16 май

КОСМОДРОМ

Космодромга тун чўқар аста,
Чор-теварак одамга тўлиқ,
Бир томонга сотилган чипта,
Марсга бориш. Лекин қайтиш йўқ.

Ер юзини босган сукунат,
Жуда офир, жуда ҳам офир.
Олис юлдуз милтирар фақат,
Кўз ёшидек томчилар ёмғир.

Радионинг босиқ, овози
Бу ҳолатни бузар дамбадам:
Инсоният сизлардан рози,
Розидирсиз ахир сизлар ҳам.

Фазогирлар рўйхатин кимдир,
Сўнгги марта ўқиб, йўқлайди.
Хайрат ичра оломон жимдир,
Фақат биров пиқ-пиқ йиғлайди.

Одамзоднинг тарихида бу,
Рўй бермоқда бамисоли туш.
Айрилишар тириклай мангу,
Бўлиб ўтар сўнгги хайру хуш.

Бир ҳасадгўй қийқирар шу он:
— Ёвим кетди, энди мен ҳурман.
Билиб қўйгин, эй кўҳна жаҳон,
Ўзим қолдим, ҳаммадан зўрман!

2015 йил 17 май

ТҮТИҚУШИМ

- Тоғ ортида бор эди қўрам,
- Тўтиқушим — чиройли бирам.
- Бобо, ундан қачон кетгансиз?
- Тўрт минг йилча бўлди, набирам.

2015 йил 17 май

АНГЛАШ

Қандоқ таъсир қилди сенга у байрам,
Нечук вайрон этди ёки у фиरोқ?
Магар авлиёлар пири бўлса ҳам,
Сени англаёлмас сендан яхшироқ.

Ўзингдан бошқанинг ҳаммаси улуғ,
Эгалик қилишар умрингга тўлиқ.
Кўзинг ҳозир намми ва ёки қуруқ,
Сени англаёлмас сендан яхшироқ.

Олим таҳлил қилар ёзган шеърингни,
Аввал сўраб олар туққан ерингни,
Сўнгра айта бошлар нима дерингни,
Сени англаёлмас сендан яхшироқ.

Ёвлар қуршовида улғайдинг, ўсдинг,
Гоҳо номинг билан йўлларин тўсдинг.
Ҳатто жигарбандинг, ҳаттоки дўстинг,
Сени англаёлмас сендан яхшироқ.

Фақат англар сени яратган худо,
Муштипар она ҳам эмас мустасно.
Лекин ўтаверсин ҳар икки дунё,
Сени англаёлмас сендан яхшироқ.

2015 йил 18 май

ОМАД

Соч-соқолинг ўсмаса агар
Сартарошга бормайсан, жўра.
Омад келсин дейсан ҳар сафар,
Эҳтиёжинг, ҳолингга кўра.

Ўз нонини чаккасига еб
Юрган эмас лекин омад ҳам.
Мени яна чақирсинлар, деб
Чўнтагингни қилар шип-шийдам.

2015 йил 21 май

ПАХСА УЙ

Боболардан қолган пахса уй, мана,
Обдан оёқ билан пишитилган лой.
Қурилган чоғида бундай бошпана
Бор эди на қалъа, на бирор сарой.

Ўтиб неча аср, балки милён йил,
Олимлар қазишар ерни галма-гал.
Уларга топилдиқ оддий пахса-гил,
Ганчдан ҳам қадимий, мрамрдан аввал.

— Зарур бўлса қурган кошонамга боқ!
Бу — Ҳазрат Темурнинг мағрур сўзлари.
Қўшни деворда-чи турибди шундоқ
Пахсакаш авлоднинг панжа излари.

Биолар бўй чўзар энди пайдар-пай,
Ахир биз гувоҳмиз бошқа айёмга.
Бироқ шеърлар ёзиб, ичган билан май
Тенг кела олурми биров Хайёмга.

Шундоқ турфа эрур аслида одам,
Ўзини ҳар ишда этгай намоён.
Унинг бир оёғи ойда бўлса ҳам,
Бири пахса лойни тепкилар ҳамон.

2015 йил 22 май

ЎЖАР БОЛА

Ажойибдир неvara халқи,
Хаёлига не келса сўрар.
Эринмайди бобо ҳам, балки
Шу сабабдан бола хуш кўрар.

Бидирлайди тинмай болакай:
Бобо, буни майлими есам?
Бобо дейди: — Шошмагин, ҳай-ҳай,
Бу пишмаган ғўра-ку, болам.

Бола энди аразлайди сал:
— Ема дейсиз барини, бобо.
Буларни мен кўрганман аввал,
Тайёрлаган аям мураббо.

Отам эса тинмай шеър ёзар,
Бобо, шеърни бўладими еб?
Бу дунёда боладай ўжар
Ва нодонни бўлмайди топиб.

Ҳушёр тортар дафъатан бобо,
Чимиради ўсиқ қошини.
Ўйлаб туриб дейди сўнг: — Аммо
Еса бўлар шеърнинг бошини.

2015 йил 23 май

ИККИ КЎРИНИШ

Кўринишдан хурсанд, ҳатто ҳазилкаш,
Унча-мунча гапга қилмайди парво.
Лекин сийратини дард ейди яккаш,
Бундайин азобдан асрасин худо.

Мана бу банда ҳам ўзи билан банд,
Суратида лоқайд, теран сукутда.
Кўз юмиб, ўй сурар авлиё монанд,
Фақат фарқи шуки, ётар тобутда.

2015 йил 24 май

УЛФАТЛАР

Поездда кетарди тўрт-бешта улфат,
Ҳар ким ўз касбини мақтарди фақат.

Бирови деди-ки, катта дўхтирман,
Бири молияда, деди, ўткирман.

Ҳар кимга ёр бўлсин насибаси, бас
Хуллас, бирор улфат бекорчи эмас.

Лекин битта шерик доим жим эди,
У ҳам тилга кириб, мақтаниб деди:

— Мен на олувчиман, на сотувчиман.
Тошга ишқибозман, тош отувчиман.

2015 йил 26 май

БОЙҚАРО

Кошонанинг кўркам боғида
Савлат тўкиб, амирлар аро,
Чоғир ҳўплаб гоҳи-гоҳида,
Ош ер эди султон Бойқаро.

Бирданига қисилди кўкрак,
Бирданига йўқолди ором.
Бир луқма ош — ичида сўнгат,
Томоғига тикилди тамом.

Аҳли табиб шу заҳот боқиб,
Афсунгарлар бўлдилар гирён.
Кўзидан ёш дарёдек оқиб,
Аранг нафас оларди султон.

Ою йиллар ўтдилар секин,
Юрт ҳам бунга кўникди ҳатто.
Баъзи дард бор, ўлдирмас, лекин
Ҳамроҳ бўлар маҳшаргача то.

Эшитган дўст албат қон ютган,
На ғанимлар бундан ризодир.
Бу — султоннинг ўзи қатл этган
Набираси Мўмин Мирзодир.

2015 йил 26 май

ТЕЛЕФОН

Итга телефон бер — юраверади,
Лекин итлигича тураверади.
Агар номерига адашиб тушсанг,
«Кимсан?», «Нимасан», деб хураверади.

2015 йил 26 май

СҮНГТИ МАКОН

Қайга бориб қўнар учаётган сор,
Қайси жойда тўхтар югурик оҳу?
Жавоб бериб бўлмас бу гапга зинҳор,
Бу жиҳат ёпиқ, деб айтилган, ёҳу.

Узоқ йиллар яшаш ҳар кимга армон,
Гарчи дунё ўзи фоний, муваққат.
Филда ҳам бор эмиш энг сўнгти макон,
Инсонга буюрсин Ватани фақат.

2015 йил 28 май

КАПАЛАК

Бир кун яшар экан баъзи капалак,
Табиатнинг бундай ўйинига боқ.
Мақсади шунчаки яшашмас, демак
Насл қолдирмоқдир, авлод қолдирмоқ.

Жуда раҳмим келар шўрлик бу жонга,
Кўрди тирикликни атиги бир кун.
Боқиб улгурмаган балки осмонга,
Балки йўқмиз биз ҳам капалак учун.

Етмас барчасига одамнинг ақли,
Бутун олам ўзи топишмоқ гўё.
Узоқ яшайдиган икки оёқли
Ғалати зотлардан иборат дунё.

Уларнинг ишлари эгрилик аксар,
Тўғрилиқ устидан бўлай дер ғолиб.
Капалак икки кун яшаганда гар,
Гербарий қиларди альбомга солиб.

Ушбу шеърим учун маъзур тут, жўра,
Дема, капалақдан шунчами малол?
Мудом ҳадик билан яшашдан кўра,
Эртароқ кетиш ҳам афзал, эҳтимол.

2015 йил 29 май

ТУШ

Олисдасан заминдан — ердан,
Етолмайди бирорта чақин.
Яқин бўлиб қоласан бирдан,
Миллиметр. Ундан ҳам яқин.

Олам бунча муаттардир, ох,
Бўйларингдан бўламан сархуш.
Кўз очаман уйқудан ногоҳ,
Кўтарилар орамиздан туш.

2015 йил 29 май

ЮРАК

Юрак мулки ичра ястаниб ётар
Гоби саҳроси-ю, Помир тоғлари.
Денгизлар, дарёлар қатор ва қатор,
Семирамиданинг осма боғлари.

Унга қўли етмай юрганлар қанча,
Термула-термула толган не кўзлар.
Лекин каслар ҳам бор, унга боққанча
Бор-йўғи сичқоннинг инини излар.

2015 йил 30 май

МУХБИР

Таништирма менга осмонни,
Икки кўзим ҳозирча очик.
Пеш қилмагин ҳа деб бўстонни,
Кўрдим, гуллар ғоят ярашиқ.

Самолётнинг гувиллаши ҳам
Билгин, менга янгилик эмас.
Кўрдим, булоқ шилдирар хуррам,
Борда қушлар сайрар басма-бас.

Кашфиётдек кўрсатма менга
Юлдуз ҳамда ойнинг чиройин.
Энди ўзим мақтанай сенга:
Ёд биламан уларнинг жойин.

Мухбир укам, мени алдама,
Хорижлик бир сайёҳ мисоли.
Мен биламан, қайдадир дала
Ва неча бош чўпоннинг моли.

Ватанимда учраган ҳар тош,
Кўринади ўтдек кўзимга.
Меникидир шу ер, шу қуёш,
Таништирма мени ўзимга.

2015 йил 3 июнь

ЯНГИ АВЛОД

Набирам Ойбекжонга

Оламнинг бори шу: Зулмат билан Нур,
Ҳамда барчасини бунёд этган Зот.
Қанча ҳақ бўлмасин онгу тафаккур,
Мутлоқ бошқа экан яшаш ва ҳаёт.

Боённи кўрганда эмаклаб ҳар он
Кунини ўтказган қанчалар одам.
Бу қавм дўст бўлмас асло, ҳеч қачон,
Айт-чи, зарурмикан улар сенга ҳам?

Довулла умрингни совурди бутун,
Етмади бардошинг, сабру тоқатинг.
Энди, бари бирдир кундуз билан тун,
Энди, ортиқчадир қўлда соатинг.

Қофия ахтариш балки нодаркор,
Шеърдан азизроқдир ақча жаранги.
Лекин туғуруқхона деган бир юрт бор,
Унинг фуқароси тамоман янги.

У ҳали билмайди ушбу дунёни,
Билмайди савоб не, нимадир гуноҳ.
Юмуқ кўзларида асрар зиёни,
Унинг истиқболин қўриқлар Илоҳ.

Шоир, тушкунликка тушмагин асло,
Тирик юрганингга шукур қил албат.
Энг гўзал, энг ноёб шеърингни аммо
Ўша, янги авлод номига жўнат!

2015 йил 4 июнь

УЧАР ЛИКОБЧА

Коинотдан келган учар ликобча
Кўкка ер ҳақида берарди хабар.
Қайда саҳро ётар, қайда боғ-боғча,
Борми сайёрада ҳаётдан асар?

Гоби саҳросига қўнди у бир кун,
Чексиз-чегарасиз, қуп-қуруқ ҳарёқ.
Кўкка хабар қилди самовий тўлқин:
— Бу жойда ҳаёт йўқ, бордир қум, тупроқ!

Ликобча осмонда кезиб саргардон
Уммон ўртасига келди ниҳоят.
Фалакка маълумот жўнатди шу он:
— Ер деган манзилгоҳ, сувдан иборат!

Туну кун ер узра айланиб юриб,
Дафъатан Дехлига тушди бечора.
Сим қоқди юз минглаб одамни кўриб:
— Улкан бозор экан ушбу сайёра!

Охири ликобча толиқиб, беҳол,
Мингчинор бағрида тинди бир фурсат.
Қувончин етказди фазога дарҳол:
— Жаннат шу ердадир, шу ерда жаннат!

Омадсиз кимсаман дунёда, эвоҳ,
Мен ҳам ликобчамни учирдим кўп бор.

У тушди абадий музликларга гоҳ,
Гоҳ вулқон ўтига бўлди-ку дучор.

Биламан, заминда — ердадир жаннат,
Боққанда дўзахий ўйлардан қайтгин.
Чулғар хаёлимни бир орзу фақат,
Менинг Мингчинорим, қайдасан, айтгин?!

2015 йил 6 июнь

БАТАН СЕВГИСИ

Сев Ватанни, севгин борини,
Тоғларининг қоригача сев.
Ҳукм деб бил ихтиёрини,
Чексиз, тубсиз қоригача сев.

Ватан меҳри бўлинмас асло,
У ҳаммага баробар нурдай.
Ватандошман, деганнинг аммо
Севиб бўлмас барчасин бирдай.

2015 йил 7 июнь

БОЗОР

Кўникасан, очликка, болам,
Сенга ҳеч ким бери кел демас.
Ёпиқ сенга пуллик ерлар ҳам,
Қондошларинг ғамингни емас.

Ер юзида шундоқ бир давр,
Шундоқ удум бўлди ҳукмрон:
Илмда йўқ заррача қадр,
Даҳолар ҳам кезар саргардон.

Бу тизимнинг номидир — бозор,
Бас келолсанг сеники марра.
Ахтармагин инсофни бекор,
Алданасан кунда юз карра.

Қайга борма, барибир, шу ҳол,
Бозор етган ҳар қандай жойга.
Бойлар бойни танийди дарҳол,
Сув, албатта, оқади сойга.

Сен турмушдан ибрат ол, болам,
Бўрини ҳам боққан оёғи.
Чумолининг жағи мустаҳкам,
Чўпоннинг ҳам бордир таёғи.

2015 йил 8 июнь

БАҲО

Биров сени мақтаса агар
Эркаланиб, ҳаддингдан ошма,
Кимдир танбеҳ берса ҳам магар,
Ғазабланиб дарёдай тошма.

Бу дунёда кўп эрур ҳакам,
Лўттибоздир ва ёки оқил.
Баҳо берган сенга қай одам?
Энг аввало ўшани топил.

2015 йил 8 июнь

ҲИМОЯ

Мени қуршаб олса мўғул ё араб,
Агар қасд қилмоқчи бўлса жонимга.
Хулоса қиламан теграмга қараб,
Ҳеч ким қалқон бўлмас келиб ёнимга.

Магар бўлса менда тутанмас бисот,
Йўлимни кесса ҳам мушук ногаҳон.
Ҳимоя қиларди мени барча зот,
Мўғул ҳам, араб ҳам бўларди қалқон.

2015 йил 9 июнь

ТАСОДИФ

Қорни тўйган куни дайди бир одам
Дафъатан атрофга гердайиб боқди.
Нима қилмоқчидир? Номаълум, мубҳам,
Шимини дазмоллаб, галстук тақди.

Баззоз дўконига кирди-ю шитоб,
Саллаликка олди беш-олти газ бўз.
Тўйлар тўғрисида топди бир китоб,
Ҳадисдан ёдлади уч-тўрт оғиз сўз.

Шаҳарда нима кўп – тўй кўп, албатта,
Тўй шаксиз истеъдод кўзини очар.
Бўйнида галстук, гавда ҳам катта,
Энди ном чиқарди: машҳур тўйочар!

Инсоннинг орзуси ўчмагай мангу,
Бунинг мисолидир маърака ошлар.
Бошга ўраб олиб салласини у
Амримаъруф айтиб, даврани бошлар.

Бир куни жилмайди омадин ўйлаб:
– Мен-ку бир жоҳилман, аслим бетайин.
Лекин ногорамга юришар ўйнаб,
Билмадим, уларни ким деб атайин.

2015 йил 9 июнь

ОДДИЙ МАСЛАҲАТ

Кулги бор даврадан айлагин ҳазар,
Ҳазил-мутойиба ғоятда зарар.
Доим қовоқ солиб сирли зотдай юр,
Амалдор бўлмасанг менман жавобгар.

2015 йил 10 июнь

ФИКР

Атроф сахро, йўқ бирор жонзот,
Булут босган, димиққан ҳаво.
Лекин қайнар фикримда ҳаёт,
Теварагим гавжум мутлақо.

Атроф бозор, одамга тўлган,
Булут ҳам йўқ, очикдир ҳаво.
Лекин фикрим негадир ўлган,
Мен ёлғизман энди мутлақо.

2015 йил 10 июнь

САБАБ

Кимдир ўлди деймиз ногаҳон,
Лекин бунга сабаб бор бешак.
Ё қуйилган миясига қон,
Тўхтаб қолган ва ёки юрак.

У шунчаки топмаску заво,л,
У шунчаки ахир ўлмаган.
Сиз бидмассиз балки, эҳтимол,
Рўзғорида тинчи бўлмаган.

2015 йил 10 июнь

ИБОДАТ

Дарвозанг тагида пойлайди ажал,
Аччиқ дард босади кўкраklarингни.
Кимлардир, кўзингни юмишдан аввал,
Тозалаб қўярди чўнтаklarингни.

Дерлар, ўлимнинг ҳам қоидаси бор,
Икки газ ер учун жанжал, можаро.
Ақчани ким тўлар? Қайси азадор?
Энди гўрков билан бошланар савдо.

Ҳали тугамайди бу аччиқ қисмат,
Кимдир ном талашиб ақлдан озар.
Энг мудҳиш томони, ўтмай сал фурсат
Сени маҳв этганлар хотира ёзар.

Дунёда неъмат йўқ ҳаётдан азиз,
Сен унга бағишла ўлмас сатрингни.
Тирик пайтингдаки очирмади кўз,
Кимдан ҳам сўрардинг кейин қадрингни?

Яхшиси ўлмасдан яшамоқлик шарт,
Эмаклаб бўлса ҳам, ётиб бўлса ҳам.
Узун кечалари қилгум ибодат,
Оғирим тушмасин бировга, Эгам.

2015 йил 11 июнь

ҚАРОҚЧИ ҚУШЛАР

Деразам тагида қағиллар қарға,
Остонамда эса кезар майна қуш.
Пойлаб тош отаман қароқчиларга,
Лекин барча ишим беҳуда ва пуч.

Тош отай деганда, моҳир жангчидек
Қарға калласини қолади буриб.
Майна-чи, юради ўз-ўзига бек,
Парво ҳам қилмайди бизларни кўриб.

Қўшним бу ҳолатдан мириқиб кулар,
Дейди: — Мен олимман қушларга доир.
Сиздан заррача ҳам қўрқмайди улар,
Овчиларга айтинг, яхшиси, шоир.

2015 йил 13 июнь

ЙЎЛОВЧИ

Мен бир йўловчиман,
Сен эса қўрғон,
Бойликларинг билан зарра ишим йўқ.
Мендек бўлмассан асло, ҳеч қачон,
Мен ҳам сен эмасман, бундан кўнгил тўқ.

Қўрқма, ҳеч кимсага етмас зарарим,
Турфа ғавғолардан чарчадим аммо.
Менга етиб ортар дарё, тоғларим,
Бир қултум сув билан бир ютим ҳаво.

Сен-чи, йўловчига қилма хархаша,
Очиқ чеҳра билан қўлингни силкит.
Уни талар йўлда барибир пашша,
Барибир ташланар ҳар хил дайди ит.

2015 йил 13 июнь

НЕТГАЙСАН

Нодўст кимсаларга қучоғинг очиб,
Бегона юртларда тўйлаб нетгайсан.
Тиконли ерларга қадаминг босиб,
Чаманзор экан деб куйлаб нетгайсан.

Тенгсиз бойлик эрур Ватаннинг бори,
Дарёси ҳаётдир, қумлиги дори.
Агар қиз кўринса қўшнининг ёри,
Девордан беҳуда бўйлаб нетгайсан.

Ростгўйни изладим шавқларга тўлиб,
Топганда қувондим, топмасам сўлиб.
Тўғрилиқ турганда, шармисор бўлиб —
Ёлғон-яшиқларни сўйлаб нетгайсан.

Сенга таништирай дунёни бирров,
Ҳали из тушмаган у тонги қиров.
Агар сен ўтмасанг ўтади биров,
Пасту баландини ўйлаб нетгайсан.

2015 йил 15 июнь

АБАДИЙ САДО

Менинг бир одамим, яъни соям бор,
Юради эргашиб, мудом изма-из.
Кўриниши оддий, ҳатто хокисор,
Лекин гапирмайди, айтмас бирор сўз.

Қачон бирор жойга борсам мабодо,
Буни дафтарида қайд қилиб қўяр.
Тўю ҳашамда ҳам эргашар ҳатто,
Пастда қолиб кетса, қовоғин уяр.

Менинг бир одамим, яъни соям бор,
Унинг кимлигини асло билмасман.
Балки бекорчидир, балки ҳаваскор,
Лекин кузатади, шубҳа қилмасман.

Бир китоб ўқидим — ажиб ва ажаб,
Номи ҳам қадимий: «Зиндон ва Соқчи».
Қайсидир замонда барчани алдаб,
Қочиб кетган экан битта айғоқчи.

Калламга чақмоқдек ўй келди, ҳайҳот,
Ўзимнинг дилимни ёритди ғоям.
Ўрта асрлардан қочиб келган зот
Наҳот ўша одам? Наҳотки соям?!

2015 йил 16 июнь

ТАБИБ

Табиб дер: Икки дардни
Даволайман ҳар маҳал.
Бири — темираткидир,
Иккинчиси қўтир кал.

Энг аввал юқтирингиз,
Чунки мен кузатаман.
Бир йилга етказмасдан
Албатта тузатаман.

2015 йил 16 июнь

КЎПЧИЛИК

Қанча шарқ шоири йиғлаб ёзди шеър,
Турфа маъно берар ҳар битта сўзи.
Фурқат, карвонимдан адашганман, дер
Аслида, адашган карвоннинг ўзи.

Буюк Брунони ёқдилар ўтда,
Қуёшни марказдир дегани учун.
Миллионлаб насорон боқди сукутда,
Инсон рад этганди илмнинг кучин.

Ўрис Сахаровни ўртага олиб,
Хўрлади, улуғ зот кўтармади бош.
Во ажаб, ҳаммани ҳайратга солиб,
Ўзбек аёли ҳам отиб қолди тош.

Менинг кўпчилигим, сендан айланай,
Сени жаҳонгирлар судрашган узоқ.
Орангда яшаган даҳолар талай,
То ҳануз йўлингта қўярлар тузоқ.

Ким кимни айбларди тарих қаърида,
Деймиз-ки, мукамал эмасдир олам.
Бордир одамзоднинг луғатларида,
Лаънати бир қавм деган сўзлар ҳам.

Аллоҳ тепамизда турибди қараб,
Асло поймол бўлмас Ҳақнинг ҳуқуқи.
Шоир, қадам босгин тегрангга қараб,
Гоҳо бир одамга шеърингни ўқи!

2015 йил 18 июнь

ГУЛХАНИЙ

Гулханий ўлиб кетиб жуда ёмон иш бўлди,
«Зарбулмасал» аҳлику етим қолди бутунлай.
Сўз санъати ажнобий жонзотлар билан тўлди,
Гулханийни менсимай қўйганлар ҳам бирталай.

Қайсидир маҳаллада анжуман бўлди катта,
Мавзуси ғоят жиддий: «Гапирарми ҳайвонлар».
Бир тўп олим даъвосин маъқуллади, албатта,
Айнан «Зарбулмасал»дан келтиришиб баёнлар.

Бир гуруҳи гапида турди лекин устувор,
Чинакам фаннинг кучи кўтарди яна ялов!
Улар деди, масалан, гапирмас бирор тулпор,
Мушукнинг маърузасин эшитган эмас биров.

Савиямиз шунақа, узр, Гулханий бобо,
Унчалик ёқтирмаймиз қиёслашни, исботни.
Аҳли илм санайди ўзларин етук, танҳо,
Масал, деб камситади сизнинг адабиётни.

Мен ҳам виждон қошида ёлғончи бўлиб қолмай,
Она тилимиз ҳануз сиз билгандек тенгсиз, бой.
Тўтиқушни танишар, чунки у ҳар қайда бор,
От деганда қазини тушунади, ҳойнаҳой.

2015 йил 19 июнь

МУЛК

Ялентирмас ҳеч арслон,
Чегарасин сотмайди бўри.
Мулкни фақат пуллагай инсон,
Камбағалнинг қурийди шўри.

Ариқдаги сувни ҳам ҳатто,
Тарқатмайди бировга текин.
Ўзиники учраса аммо
Ҳадя қилар ҳаммасин лекин.

Дарёни ҳам қай бир момосин
Сепи дейди, ғоят ярашиқ.
Яйловларни катта бобосин,
Даласи деб ҳисоблар очик.

2015 йил 20 июнь

КЕКСА ЖАНГЧИЛАР

(1941 йил 21 июнь)

Кекса жангчиларнинг орияти бор,
Уларга баланддан қараманг зинҳор.
У оғир йилларни сўрашдан кўра,
Меҳру ишончига бўлинг сазовор.

2015 йил 21 июнь

ТАШВИҚОТ

Ташвиқот мияни тўйинтиради,
Муздайин сувларга ювинтиради.
Тирик авлиёни кўчага ҳайдаб,
Ичи бўш қабрга сиғинтиради.

2015 йил 22 июнь

ШЕЪРИЯТ

Шундай шарт қўйдилар менга бир замон:
Омонлик истасанг шеър ёзма фақат,
Ажабо, ўзлари таслим қилиб жон,
(Ўша ичи қора, ўша ғўр, нодон,)
Бугун ер қаърига сингмиш бешафқат.

Гоҳ ўйлаб қоламан, киммиз ўзи биз,
Соҳиби давронми, фалакнинг қули?
Ўзга забонларга чўкмасдан ҳам тиз,
Барпо бўлганди-ку ўзбеклар тили.

Алишер элик йил дўконни очиб,
Қулфи калит қилиб кетганмикин ё.
Саройда шеърият дурларин сочиб,
Адо қилганмикан ёки Бойқаро.

Эл-юртнинг қалбида пинҳон оҳу зор
Шеър бўлиб ўзидан бергайдир хабар.
Ана, Машраб учун қурилган у дор
Бузилмай турибди шу кунга қадар.

Кимгадир ёқмаса шоир ижоди,
Душман босди дея, ҳамон бонг чалар.
Ер юзин забт этган зотнинг авлоди,
Наҳот, шеъриятдан қўрқса бунчалар.

Йўқ бунинг сабаби бошқадир мутлақ,
Давр ўтиб, мукаммал бўлмади одам.

Ёвузлик тинмади, ер юзига боқ,
Чорасиз хоқону султонлари ҳам.

Шу сабаб ёвларинг хуш кўрмас, шоир,
Шу боис ёзма деб қўйишгайлар шарт.
Куйлагин сен фақат қалбингга доир,
Ҳеч қачон туширма виждонингга гард.

2015 йил 25 июнь

БУЮКЛИК ҲАҚИДА

Менинг бир дўстим бор, соддадек гўё,
Кўринган одамни буюксан, дейди.
Лекин ўзини ҳам унутмас асло,
Буюкман, дейди.

Буюклик аталган бу кибор туйғу
Оташин даъватга кўпроқ ярайди.
Бирор наф топдингми сен ундан, ёху,
Ерга қарайди.

Буюклик кўринмас ҳар вақт, ҳар фурсат,
Гарчи сен у ҳақда тинмай сўзлайсан.
Энг аввал, ҳурматли зотларни кўрсат,
Буюкларни кейин излайсан.

2015 йил 28 июнь

СОҒУНИЙ

Туркий дунёмизда тенгсиз аллома,
Адолат йўлида курашчи, ботир.
Гарчи қўлда қалам, бошда амома,
Сизни қуршаб ўтди фақат хавотир.

Шўрлик халқ қай замон бўларкан озод,
Бўларми унинг ҳам туғи, давлати.
Босқинчи зотларни титратди бот-бот,
Соғуний домланинг ўтли даъвати.

Бу сиймо неларга келмади тўқнаш,
Изма-из юрарди ажал муқаррар.
Табобат илмида Синога ўхшаш,
Тафаккур бобида Беруний қадар.

Ярадор бўлди-ю йиқилмади у,
Пинҳон наъра тортди бамисли арслон.
Пайғамбар каломи дилида мангу,
Фақат орзусидир озод Туркистон.

Зулмки, устувор бўлдимиз агар,
Энди ҳамроҳингдир ўкинч ва ҳасрат.
Авлодлар кечмишин то рўзи Маҳшар
Кузатиб тургайдир Соғуний ҳазрат.

2015 йил 29 июнь

ИМОН

Кексайиб бошланиб, танни беморлик
Забтига олди-ю хору зор қилди.
Бир замон юрардим давлатлик, норлик,
Кўзимга дунёни энди тор қилди.

Шогирдлар ўстирдим жойлаб жонимга,
Маҳрамдек санадим хонадонимга.
Оқибат ўшалар ҳатто ёнимга
Келиб ўтиришдан гўё ор қилди.

Ҳеч ким «Бас» демайди бойликка тўйиб,
Йўқсил ҳам чидайди, ёнмайди куйиб.
Бир жуфт шеър айтишни бўйнимга қўйиб,
Оламда йўқ эдим, Ўзи бор қилди.

Ҳаёт гўзаллигини куйладим, бай-бай,
Тулпорим фалакни қучмоққа ҳам шай.
Лекин қанча севиб, қанча ёлбормай,
Бир санам йўлига интизор қилди.

Афсус, дунё мени алдади бошлаб,
Олдимга ташлади ёлғонни қошлаб.
Эккан дарахтларим кўрсам ҳисоблаб,
Ярмин бешик қилди, ярмин дор қилди.

Ношукур эмасман умримдан зинҳор,
Бировдан қолишмас қадим халқим бор.

Кимнидир кўришдан қилсам ифтихор,
Ким мени кўришдан ифтихор қилди.

Нафс деган ҳаммани урди йўлидан,
Айлан авлиёнинг ўнгу сўлидан.
Ақчасиз ҳеч нарса келмас қўлидан,
Масжидни бузди-ю чўнг бозор қилди.

Мен ҳам жиловладим гоҳо фикратни,
Асл деб ўйладим сохта суратни.
Меҳру муҳаббатни, илму ҳикматни
Фақат сийратимда барқарор қилдим.

Ёвузлик ҳар ённи этса ҳам хароб,
Бир кун қайдадир бергайдир жавоб.
Эзгулик седана донидек ноёб,
Бўй сочиб, ўзидан умидвор қилди.

Ер юзи бўлгайдир шаксиз фаровон,
Инсонга қайтгайдир диёнат, виждон.
Шоир келажакка келтириб имон,
Шу шеърни ёзмокқа ихтиёр қилди.

2015 йил 30 июнь

ОДАТ

Бир халқда ғалати одат бор эди:
Ўлганлар азизу тирик хор эди.
Севган одамига тиларди ажал,
Ўтгач, улуғлашга интизор эди.

2015 йил 1 июль

ҲАЁТ

Ҳаёт, сени улуғлай нечун,
Кўзим очиқ, эмасман гаранг.
Сенда шафқат йўқдир мен учун,
Ижарангда яшайман аранг.

Ҳаёт, сени улуғлай нечун,
Қалбга ниманг илҳом солгайдир.
Уйдан чиқсам, изимдан ҳар кун,
Тўртта ишсиз қараб қолгайдир.

Ҳаёт, сени улуғлай нечун,
Ерга урдинг очиқ, ошкора.
Энди лошим нимталаб бутун
Ташламасанг итларга зора.

2015 йил 3 июль

ИМКОН

Бу гаплар бор эди Марксдан аввал,
Яъни қорни очу ва қорни тўқлар.
Майли, юмшатайин ташбиҳни сал-пал,
Имкони борлару имкони йўқлар.

Искандар Мақдуний имкони сабаб,
Бориб етган эди Бадахшонга то.
Оддий одамни-чи, калтаклаб, ҳайдаб,
Уйдан чиқариш ҳам мушкул, муаммо.

Имкони бор экан, Темурдайин зот,
Жаҳоннинг ярмини олди рўйирост.
Имкони йўқни-ку, сийламас ҳаёт,
Ўша эски ҳаммом, ўша эски тос.

Балхнинг саҳросида ҳазрат Беруний,
Ўтин йиғар эди йилда икки бор.
Мажбур қилар эди имкони шуни,
Қолган барча вақти илмга нисор.

Имкони келибди, омад йўлиқиб,
Қошингда Ҳотам ҳам кўкрак керолмас.
Кимдир ҳайитда ҳам бозорга чиқиб,
Ўғлига хўрозқанд олиб беролмас.

Имкон деганлари улуғ куч ғоят,
Эплаган инсонга учрар у кўпроқ.

Унда тилсим мавжуд, бордир синоат,
Арслоннинг мўйига тегишма бироқ.

Худойим мени ҳам қўллаб бир замон,
Бенасиб қилмади илму зиёдан.
Имкон-чи бермади, йўқ бошқа нажот,
Ўтдим қўл-оёғим боғлиқ дунёдан.

2015 йил 4 июль

КЎПРИК

Чегарада,
Кўприк устида,
Турар эди мағрур бир инсон.
Гап уқтирар балки дўстига,
Набираси эса ёнма-ён.

У бир замон аждодлар топган
Худоларга ўхшаб кетарди.
Эгнига шер терисин ёпган
Паҳлавондек ўзин тутарди.

Кўзларида ёнарди нафрат,
Овозида қаҳр, қалдироқ.
Ғазаб билан сўзларди фақат,
Ёш оқарди кўзидан бироқ.

— Элар аро қўймиш чегара,
Иблисларга қолмиш бу олам.
Шу кўприкнинг ортига қара,
Катта дунё бор эди, болам.

Улар бизни камситди ҳар вақт,
Улар учун йўқ эди худо.
Саёҳатнинг ўзи-ку бир бахт,
Ўшандан ҳам қилдилар жудо.

Давринг келди энди болажон,
Ғолибларнинг сафига киргил.
Сеники ҳам ахир бу жаҳон,
Икки зотнинг биридек юргил.

Набира дер, ўзгарди дунё,
Кўринг, олам бўёқларини.
Бобо тирик турарди, аммо
Синдиришган оёқларини.

2015 йил 5 июль

ТАЯММУМ

Фаслар галма-гал алмашар секин,
Ёмғир ёққан жойга бир кун ёғар қор.
Ажойиб воқеа бўларди лекин,
Менинг наслимдан ҳам чиқса амалдор.

Аввал бошланарди менга хушомад,
Жаҳонда кам дея сиз каби зўрлар.
Сатрингиз Фирдавсий шеъридан баланд,
Асл шажарангиз Амир Темурлар.

Қараб ўтирмасдим менинг ўзим ҳам,
Майли, Барчин учун кўкда турсин ой.
Оғзаки ижодга кўрсатиб карам,
Қуёшнинг отини кўярдим Қултой.

Шаксиз маъқул бўлар мен неки дедим,
Кучим етажакдир ҳар қандай ишга.
Энг аввал, эринмай ўргатар эдим,
Казо-казоларни салом беришга.

Ўзингни камтарин тутмоқлик нечун,
Дўлана дардида чиқдинг-ку тоққа.
Ўша уруғингнинг хурмати учун
Номингни қўйишар бирорта боққа.

Инсон фориф эмас бундайин ҳисдан,
Атайлаб этмасман уни тараннум.
Ахир тониб бўлмас ушбу ҳадисдан:
Кимки сув топмаса, қилгай таяммул.

2015 йил 7 июль

ЯНГИ АСР МАНЗАРАСИ

Еганнинг оғзига термулиб турмоқ,
Энг қабих камситиш инсонга доим.
Тамшаниб ўтирган болани кўрмоқ,
Яхлит маломатдир, асра худойим.

Ҳамма бир-бирига боқар шукуҳсиз,
Теграсин кўрмайди, юмуқдир кўзи.
Улкан яйловдаги қалбсиз ва руҳсиз
Тўдадан иборат гўё ер юзи.

Унутиб қўйгандир заминни само,
Балки инсон учун у ҳам абасдир.
Бировга яхшилиқ қилмаслар асло,
Ёмонлик қилмаса шу ўзи басдир.

Шамоллар елмайди на Шарқ, на Фарбдан,
Уфурмас гулларнинг атри-нафаси.
Эллару элатлар чарчаган ҳарбдан,
Ҳар ёнда алам ва забунлик саси.

Черков қўнғироғин жаранги тинмас,
Ҳар тонг минорадан таралар азон.
Уларнинг борлиги лекин билинмас,
Бепоён яйловда кезади инсон.

2015 йил 9 июль

ҒАЛАТИ ОДАМЛАР

Нолойиқ кимсанинг сурориб отин
Бу ишни беҳуда савоб дегайсан.
У дарҳол эслатар кимлигин, зотин,
Мутлақо сабабсиз қамчи егайсан.

Бошқаси кўролмас, дейлик, буюмни,
Балки арзимади бир пулга ҳатто.
Қайдан олгансан деб янги кийимни,
Ечинтириб қарар шимингтача то.

2015 йил 10 июль

ЎКИНЧ

Бир вақтлар туғилган жойим бор эди,
Учсам қўнадиган ишончли ошён.
Мен учун ҳамиша ифтихор эди,
Бугун бегонадир менга у макон.

Меҳр ила муҳаббат, ҳурмат, оқибат,
Билмадим, қайгадир бўлмишлар ғойиб.
Тепалик бағрида кўринар фақат,
Отам ва онамнинг қабри мунғайиб.

2015 йил 11 июль

АЖАБ

Томоша кўрмадим бундан ҳам ажаб,
Кундан ҳам ажабдир, тундан ҳам ажаб.
Интернет осмондир ҳавога тўлган,
Нафас олма дерлар шундан ҳам ажаб.

2015 йил 12 июль

МЕЪЁР

Инсоннинг қалбида бор шундай туйғу,
Ўзгармас милён йил ўтса ҳам лекин.
Тупканинг туби дер ўзга юртни у,
Чекка қишлоқлардир Дехли ё Пекин.

Ўша хорижлик ҳам сени эслаб гоҳ,
Жилмайиб кўяди атайин, бот-бот.
Дейди, одамларни учратдик ногоҳ,
Ўша жойларда ҳам бор экан ҳаёт.

Оқиллар меъёрни билганлар ҳар чоқ,
Лоф гапни сўймаган ҳаддан зиёда.
Унутма, биродар, сендан ортиқроқ
Мақтанчоқ каслар ҳам кўпдир дунёда.

2015 йил 13 июль

ФЕЪЛ

– Бир умр тўсдинг-ку йўлимни,
Сира эринмадинг, қойилман, кўппак.
– Нега эринайин? Итлик феълимни
Ахир мен намоён этмоғим керак.

2015 йил 18 июль

НУҲ, КЕМАСИ

Уммонда кезади бир кема ҳануз,
Минг йилким, чарчамас, толмас эгаси.
Йироқ соҳиллардан узмайди ҳеч кўз,
У нажот тимсоли, Нуҳнинг кемаси.

Мен ҳам шу кемада сузарман борҳо,
Кўргайман, не бўлса пешонасида.
Бошқа ҳамроҳлардан фарқим йўқ асло,
Мен фақат кеманинг юкхонасида.

2015 йил 18 июль

ТУҒМА НОДОН

Баъзи суҳбатдошнинг ўй-фикри ғалат,
Яшириб ўтирмай, очиқ-ойдин дер:

— Бош вазир эканлар Навоий ҳазрат,
Нега шундай одам ёзиб юрган шеър?

Саволлар чулғайди уни ғалма-ғал,
Мияси тўлади мубҳам тутунга:

— Бобур вазир эмас, шоҳ экан тугал,
Нима керак бўлган шеър ёзиш унга?

Бундай суҳбатдошдан асрасин Худо,
У туғма нодондир, аслини билсам.
Гар Ватан ҳақида сўз кетса ҳатто,
Қанча беради дер, ҳимоя қилсам.

2015 йил 19 июль

Уммон ортти
иэхомпафи

ИМТИҲОН

Сен Ватан ҳақида берма кўп савол,
Лоф урма Ватаннинг муҳаббати деб.
Уни мансаб каби айлама хаёл,
Ёхуд суҳбатингга эмасдир у зеб.
Ватан танангдаги жондир, қондир бу,
Ватанни севмоқлик имтиҳондир бу.

Бу улуғ севгида илоҳийлик бор,
Ватанни чин фарзанд фаромуш этмас.
Менга ўз туйғумни ўргатма зинҳор,
Инчунин, кибрнинг бозори ўтмас.
Рост гапни ёлғондан фарқлар ондир бу,
Ватанни севмоқлик имтиҳондир бу.

Асл қаҳрамон ким ёруғ дунёда?
Гоясин таъмага алмашмаган зот.
Чуғурчуқ кўпайса ҳаддан зиёда,
Бургут бўлиб яшаш олий мукофот.
Қул ҳам юртин севса шоҳдир, хондир бу,
Ватанни севмоқлик имтиҳондир бу.

Гарчи кўҳна замин умум макондир,
Инсоннинг ҳар жойда ёнсин чироғи.
Мўъжаз бўлса ҳамки, кулбанг ошёндр,
Она даргоҳидек унинг қучоғи.
Сен учун поёнсиз қаҳқашондир бу,
Ватанни севмоқлик имтиҳондир бу.

Азал мусофирдир дунёда одам,
Рухим гарчи собит, муаллақ таним.
Бир умр қўйнингда муқим турсам ҳам,
Соғиниб яшадим сени, Ватаним.
Меҳр бир, нафрат ҳам бир томондир бу,
Ватанни севмоқлик имтиҳондир бу.

Майли суймасинлар мени ғанимлар,
Йўлимни тўссинлар рақиблар ҳатто.
Ватан ҳар қайда ҳам маёқдек имлар,
Ғурурим юксалар самогача то.
Ҳеч кимга бергувсиз доврӯғ, шондир бу,
Ватанни севмоқлик имтиҳондир бу.

2015 йил 24 июль. Хьюстон.

БАХИЛЛИК

«Мен!» деб бонг урасан шому саҳарда,
Гўё ҳаққонийдек айтар сўзларинг.
Ҳаммани бир хилда кўрсанг агарда,
Тешилиб қоларми сенинг кўзларинг.

Йўлнинг чеккасида мажруҳ бир инсон,
Мадад сўраб турар сендан эҳтимол.
Мабодо узатсанг унга парча нон,
Қўлларинг майишиб, бўлармикан шол.

Қаршингда турибди ёш бир истеъдод,
Балки оламшумул бўлажак даҳо.
Бир оғиз сўз айтиб, берсанг гар имдод,
Тилларинг кесилиб қолгаймикан ё?

Бир сиймо илмнинг бўлмиш сардори,
Балли, эл-юртига олиб келмиш шон.
Сен уни қутласанг кўплар қатори,
Чиқиб кетармикан танангдаги жон.

Афсуски, яхшилар тортади кулфат,
Ёмонлар голибдир, ётар қалашиб.
Йўқдир бундайларда зарра фазилат,
Инсон номин олган улар адашиб.

2015 йил 24 июль. Хьюстон.

АТЛАНТИКА

Қуш ҳам ўтолмайди Атлантикадан,
Ахир учолмайди муттасил бир ой.
Хабар тарқаса-чи, манов чеккадан,
Дақиқа етарли бунга, ҳойнаҳой.

Мен орзу қилардим, буткул жаҳонда
Тумандек тарқаса кўнгил ғашлари.
Садо бериб турса ҳар икки ёнда
Биллур қадахларнинг жаранглашлари.

Мен орзу қилардим, инсон нафасин
Ҳар қайда ҳис қилсанг юзга теккудак.
Бу ёнда айтилган она алласин
У ёнда эшитиб тин олса гўдак.

Мен орзу қилардим, бепоён уммон
Кўприкдек елкасин тутиб турса жим.
Олис Самарқандда янграгач азон
Саждага бош қўйса далласлик муслим.

Орзуни олмадим асло осмондан,
Бугун ҳаёл эмас қутлуғ сафарлар.
Қушлар учиб ўтсин майли уммондан,
Фақат тарқамасин ноҳуш хабарлар.

2015 йил 25 июль. Хьюстон.

ОСИЁЛИК

Осиёлик дўстим, борингга шукур,
Ажиб суҳбатдошсан, тенгги йўқ ҳамроҳ.
Содда феълинг кўриб, топаман ҳузур,
Ғалати ўйинлар кўрсатасан гоҳ.

Ўзига буюрсин ҳар кимнинг таъби,
Чорбозор эмас бу — амакинг қурган.
Ўзингни урасан шабкўр қуш каби,
Олдингда одам бор — навбатда турган.

Бунда тартиб мавжуд, бунда бор тенглик,
Хоҳлабсан, тўлқинда кўмиламан деб.
Уммон барча учун етарли кенглик,
Талашма, мен олдин чўмиламан деб.

Бироқ кўз ёш кўрсанг сақлайсан сукут,
Қўшилиб йиғлайсан, ўкинчга тўлиб.
Ногаҳон йўлингда учраса тобут,
Издан кетасан азадор бўлиб.

Осиёлик дўстим, шарқлик биродар,
Ғоят самимийсан, мисли боласан.
Лекин дўхтирларни учратсанг агар
Навбатга қарамай, қочиб қоласан.

2015 йил 25 июль. Хьюстон.

ОСМОНДАГИ ЗИЛЗИЛА

Учардик олис юртга,
Булутлар кўп, ялтироқ.
Дафъатан самолётни
Тутиб қолди қалтироқ.

Безгакка ўхшаб кетар,
Ёхуд зилзила каби.
Биз дердик: — Субҳоноллоҳ,
Ё Яратган, ё Наби.

Бир кампир учувчини
Қарғаб, гўё тифларди.
Калима қайтаролмай,
Мен ҳам шу... — деб йиғларди.

Тинимсиз дерди бир чол:
— Гуноҳларга ботганман.
Ҳаж қилгани борганда,
Ул-бул нарса сотганман.

Учардик олис юртга,
Булутлар кўп, ялтироқ.
То ҳануз самолётни
Қўйвормасди қалтироқ.

Бир олим ғўлдиарди:
— Худо, ҳолимга боққин.
Ҳай аттанг, кўп едим мен
Талабаларнинг ҳақин.

Қандайдир танқидчи ҳам
Бор эди бу салонда.

Ўлим-ку барҳақ, лекин
Ваҳимаси ёмон-да.

У дерди: — Кун кўрай деб,
Қорани ҳам оқладим.
Ўзимга ҳеч ёқмаган
Китобларни ёқладим.

Фақат битта болакай,
Қоракўз, озғин, нимжон.
Онасига биқиниб,
— Қўрқманг, — дерди, аяжон.

Талваса ўтиб кетди,
Тинчланди самолёт ҳам.
Худога минг шукур деб,
Ўтирар кампир хуррам.

Бозорчи ҳожи ҳамон
Қовриларди ҳисларда.
Дерди: — Тижорат мумкин,
Айтилган ҳадисларда.

Олимнинг-чи тинчи йўқ,
Аланглаб турар кўзи.
Дерди: — Нетай, талаба
Келтириб берар ўзи.

Танқидчи очиқ-ойдин
Талмовсирар, тушмай паст:
— Мақта, — деб қўйишмайди,
Адиблар шуҳратпараст.

Самолёт учиб борар,
Босилганди ҳаяжон.
Фақат қоракўз бола
— Қўрқманг, — дерди, аяжон.

2015 йил 26 июль. Хьюстон.

БАЁТ

Қўлинг очиқ кетма дунёдан, жўра,
Бир ўтов, тўрт эчки майли бисотинг.
Ҳар кимга мингашиб юргандан кўра,
Қирчанғи эса-да бўлсин ўз отинг.

Балки тортинчоқдир фарзанд — аржуманд,
Дўстлар ҳам кўкдаги қушларга монанд.
Бири новвот бўлса, бирови-чи қанд,
Улар бор — шириндир тахир ҳаётинг.

Олис сафарларда ёлғиз қолсанг ҳам,
Умидсиз ўйларни дилга солсанг ҳам.
Мадорсиз йиқилиб, буткул толсанг ҳам,
Элу юрт бўлгайдир синмас қанотинг.

Ўкинма, лафзи йуқ номардни кўриб,
Муттасил алдайди ёнингда туриб.
Нодонлар юрсалар давронин суриб,
Чидайсан барига, бордир саботинг.

Сенинг бошқалардан фарқинг йўқ асло,
Сен ҳам бандадирсан бандалар аро.
Бир кун орзуларинг чорласа аммо,
Бошлаб борғусидир шеъринг — баётинг.

2015 йил 27 июль. Хьюстон.

ЮК

Замин дер: — Инсонни атарлар буюк,
Лекин у мен учун эмасдир суюк.
Тириги бўйнимга миниб олгандир,
Ҳатто ўлгани ҳам елкамдаги юк.

2015 йил 28 июль. Хьюстон.

АКТЁР

Эрига нозланиб дерди бир хоним:
— Билиб қўй, санъатинг менинг ҳам шоним.
Уйда кўп актёрлик қилаверма, бас,
Бир кун одам каби яшагин, жоним.

2015 йил 28 июль. Хьюстон.

ТЎФОН

Неча бор айтдилар, бу дунё ўтар,
Пайт келиб, ўзга бир оламлар кутар.
Во ажаб, уфқда тўфон кўринди,
Шошил, душманликни орадан кўтар.

2015 йил 28 июль. Хьюстон.

УММОН ҚОШИДА

Йигитлик ёшида бўлсайдим агар,
Сен каби солардим балки ғалаён.
У кунлар яшадим тутқиндан баттар,
Юртдан чиқармасди бизларни замон.

Энди мен учун ҳам очиқдир дунё,
То ҳануз қалбимда бордек журъатим.
Эй уммон, қошингда турибман, аммо
Ғалаён солишга етмас қудратим.

2015 йил 31 июль. Хьюстон.

ДИАЛОГ

- Отанг билан онанг ҳаётми, укам?
- Улар юрибдилар саломат, ўктам.
- Сенга қилмадими дўстлар хиёнат?
- Ҳозирча, ўртада бордир диёнат.
- Қийнаб қўймадими турмуш ва рўзғор?
- Оила қуришга ҳали вақтим бор.
- Айтгин, энг муҳими, соғмисан ахир?
- Шукур, нолимасман соғлиқдан тақсир.
- Омад ўзи сенга боққан экан заб,
- Укам, энди менга ўргатмагин гап.

2015 йил 31 июль. Хьюстон.

УЗР

Ҳангома кўп учрар ҳаётга доир,
Кекса бир қаламкаш одам бор эди.
Сизга кўп ёмонлик қилганман, шоир,
Кечиринг, узримни сўрайман, деди.

Балки раҳмат дейсан шунисига ҳам,
Гуноҳин бўйнига олмиш-ку инсон.
Сен гугурт чаққанда ёнсаю олам,
Узрингдан не фойда, эй сўқир, нодон.

Аттангки, қайдадир ношуд шифокор
Кимнингдир дилбандин айлади нобуд.
Унга узрларнинг не кераги бор,
Қўлма-қўл кетмоқда кичкинтой тобут.

Сиз менинг умримни қилдингиз адо,
Турфа пучмоқлардан бўлган ҳужумлар.
У темир панжалар юракни борҳо
Анорни сиққандек, эзиб гижимлар.

Кун-бакун тараққий этмоқда дунё,
Ногоҳ одамкушни топмоқ ҳам қийин.
Ҳозирги маданий жаллодлар ҳатто
Аввал узр сўраб, сўйишар кейин.

2015 йил 31 июль. Хьюстон.

ҲАЁТ АЖОЙИБОТЛАРИ

Бир умр яшадинг кўзингни ёшлаб,
Ўзи йўқ омаддан нолидинг секин.
Атай келтирдилар дарёни бошлаб,
Сув сенинг ҳовлинга чиқмасди лекин.

Ахир пўлат эмас бу жону бу тан,
Аёз ва изғирин ялайверади.
Ҳимоя қилишар нуқул бомбадан,
Қумурсқалар эса талайверади.

2015 йил 2 август. Хьюстон.

ЎЗБЕК БЎЛИБ КЎРИНАВЕРАР

Бу жойда ҳам турфа миллат бор,
Меҳнат қилар, уринаверар.
Қай бирига қилсам эътибор,
Ўзбек бўлиб кўринаверар.

Бировининг кулиши ўхшар,
Бировининг туриши ўхшар,
Бировининг юриши ўхшар,
Ўзбек бўлиб кўринаверар.

Йўл бўйида икки қизалоқ,
Бири қора, бирови-чи, оқ.
Ўйнашарди аҳил ва иноқ,
Ўзбек бўлиб кўринаверар.

Чол аланглар излаб салқин жой,
Исиб кетган шўрлик, ҳойнаҳой.
Кимдир унга тутди сувми, чой,
Ўзбек бўлиб кўринаверар.

Қарамасдан ирқи-қонига,
Миллатига ё унвонига,
Ким чорласа дастурхонига,
Ўзбек бўлиб кўринаверар.

Эргаштириб бола-бақрасин,
Сарф айласа сўнгги чақасин,

Сўнг «уф» дея очса ёқасин,
Ўзбек бўлиб кўринаверар.

Ҳануз феълинг билишмас балким,
Фазилатинг кўп эрур, халқим.
Меҳр билан қараса ҳар ким,
Ўзбек бўлиб кўринаверар.

2015 йил 3 август. Хьюстон.

ДАХЛСИЗЛИК

Термулиб қарасанг, Осмон дахлсиз,
Ерда унинг акси — Уммон дахлсиз.
Мурувват айламиш бандасига Рабб,
Яралмишлар ичра Инсон дахлсиз.

2015 йил 6 август. Хьюстон.

МУЛОҲАЗА

Китобхонлар ичра кўпдир билимдон,
Хат ёзар, ижодинг текшириб обдон.

Дейди: — Менга ёқди манов шеърингиз,
Бироқ маълум эмас нима дерингиз.

Кимга атагансиз анови шеърни,
Юртдош деганингиз хотинми, эрми?

Мана бу байтингиз кимга бахшида,
Бизлар тафсилотин билсак, яхши-да.

Эски ков-ковлардан қоттандир бошим,
Майли яна бир бор тингла, қондошим:

Барча бағишловлар катта бобонгга,
Марсиялар эса ўлган момонгга.

Мақтовлар онангга тухфа, албатта,
Чунки волиданинг хизмати катта.

Мисралар амма-ю холангга ҳам бор,
Шахсий тарихчингман, амрингга тайёр.

Қийиқ ахтарасан ҳар гапдан доим,
Гўёки бўлгандек қиёмат-қойим.

Хохлайсан, ёзсаму бирор раҳбарни,
Ўқиб маза қилсанг тағдор гапларни.

Янгилик эмасдир бу ҳолат асло,
Қолган шўролардан энг мудҳиш боло.

Шеър айтдим мен одам болаларига,
Уларнинг қувончу ноалаларига.

Фаҳминг етмаса гар, энди нетайин,
Ўпка-гина қилиб, қайга кетайин.

Агар тушунмасанг қалбни, юракни,
Уни ёриб кўриш шартми, керакми?

Оддий, тўғри сўзни англайсан қачон?
Сендан бошқа дардим йўқми, эй, нодон.

2015 йил 6 август. Хьюстон.

ПОЛИЗ ҚҰРИҚЧИСИ

Чайламиз бор эди,
Далада эдик,
Жайралар ўч бўлар қовун-тарвузга.
Ҳар ҳолда, чўчитиб туради дедик,
Қўриқчи ўрнатдик бир кун полизга.

Ўриснинг хочидек бутани чопдик,
Ерга қадаб қўйдик оёқ-дастакни.
Қайдандир эски бир шляпа топдик,
Эгнига кийгиздик яғир пўстакни.

Фаройиб қўриқчи бўлганди пайдо,
Довдирар, тушса гар шайтоннинг кўзи.
Узоқдан қорасин кўрганда гоҳо,
Жуфтакни ростларди болалар ўзи.

Энди у жойларда қовун полиз йўқ,
Жайра ҳам, тарвуз ҳам йўқдир, албатта.
Баланд иморатлар кўкка урар дўқ,
Фақат сақлангандир чинорлар, катта.

Биз ҳам улғайганмиз, улғайди дунё,
Қолди хотиралар мисоли етим.
Ўша гузарлардан ўтганда аммо,
Эслаб қўриқчини, жунжикар этим.

2015 йил 7 август. Хьюстон.

НАСА

Мен ҳайрон қоламан,
Одамзод гоҳо
Кўрган мўъжизасин бирдан унутгай.
Искандар, Магеллан доврӯи ҳатто,
НАСА игнасининг кўзидан ўтгай.
Қандоқ бунёд бўлган ҳазрати Одам,
Ҳеч кимса кўрмаган илоҳий дамни.
Лекин машқ қилганлар минг йил муқаддам,
Ойда Армстронг қўйган қадамни.
Конрад коржомаси осирлиқ турар,
Марҳум фазогирлар кўргазмасида.
Шоҳларнинг либоси яхлит сийму зар,
Барибир, илингай унинг пастида.
Тоғнинг этагида ўтирган сайёҳ,
Унинг маҳобатин кўрмас ҳеч қачон.
Асрлар қаъридан ташласанг нигоҳ,
Инсон қуриб олмиш янги бир жаҳон.
Низолар йўқолур бир кун, албатта,
Одамзод ўзлигин топар қайтадан.
Шонли ўтмишини эслаб у пайтда,
Келгай маъракага ҳар битта Ватан.
Башар болалари фаҳрга тўлиб,
Тафаккур тўйида кўтаргайлар жом.
Ишонгум, ўша кун биринчи бўлиб,
Ёдга олинажак Улугбек бобом.

2015 йил 7 август. Хьюстон.

Изоҳ:

1) НАСА—АҚШ фазогирлар тайёрлаш ва назорат қилиш маркази. Хьюстонда жойлашган.

2) Армстронг, Конрад — Ойга қадам қўйган дастлабки фазогирлар.

ЭРКИН ВА ТҮЛҚИН

(Ҳазил)

Уммон осойишта, эркин ҳамда жим,
Сайёҳ манзарани алқарди фақат:
— Эркин қўйган бўлса ўғлин отин ким,
Ўшанга тасанно, унга минг раҳмат.

Бирдан тўфон турди, ёзиб қанотин,
Сайёҳ дер: — Бу ёвни чиқарган ўлсин.
Тўлқин қўйган бўлса ким ўғлин отин,
Унинг падарига минг лаънат бўлсин!

2015 йил 8 август. Атлантика уммони.

ТАРҚОҚ ҚАВМ

Бир қавм бор эди, ғоятда тарқоқ,
Ҳар қайси ўзича кўтарган байроқ.

Қўшни қўшни билан сирлашмасдилар,
Тўю азада ҳам бирлашмасдилар.

Бир куни ёғилди кўкдан фалокат,
Қилиб бўлмас эди офатта тоқат.

Қавм-чи, дод солди, тинчидан жудо,
Аллоҳ, Аллоҳ дея қиларди нидо.

Бало тушмоқдайди ҳануз ҳаводан,
Шундоқ садо келди бирдан самодан:

— Тегманг, тўрт тарафга майли чопишсин,
Ҳар ким ўзи учун Аллоҳ топишсин.

2015 йил 8 август. Хьюстон.

ТЕХАС ПАХТАЗОРИДА

Ўтган бобосини кўргандек ўзбек,
Югурди Техаснинг пахтазорига.
Аввал атрофига разм солди тек,
Хаёли кетганди бадбўй дорига.

Ҳорфин кипригига чарчоқ ҳам инмай,
Ҳатто мусофирнинг ўзгарди туси.
Чаноқни олиб у ҳидларди тинмай,
Ҳолбуки, пахтанинг йўқ эрур иси.

2015 йил 9 август, Техас.

ОРЗУ

Набираларимга

Илм олаётган қоракўз ўғлон,
Ҳали сен бўлгайсан минг қўшчига бош.
Эртанги кунингни ўйлаган замон,
Қувончдан келади кўзларимга ёш.

Ҳали сен элингнинг корига яраб,
Тарихда энг тоза сўзлар айтурсан.
Эҳтимол, замоннинг зайлига қараб,
Юртингга Беруний бўлиб қайтурсан.

Балки Сино каби ҳар қайда суюк,
Аллома бўлгайсан, ҳалол ҳамда пок.
Гарчи дунёмизда зотлар кўп буюк,
Лекин доим ноёб илоҳий идрок.

Мунис ота-онанг қилгудек фахр,
Кўзингда даҳолик уриб турсин барқ.
Боболар машғали ўчмаган ахир,
Сизга интизордир десам бўлгай Шарқ.

Мозий саҳросида кезди аждодлар,
Гоҳида голибу гоҳи саргардон.
Орзу қилар эдик, зора авлодлар,
Яна бизлар учун келтирсалар шон.

Мудом инсонийлик энг улуғ хислат,
Узукка қўйилган ёқут бир кўздек.
Десинлар, ўстирган халқингга раҳмат,
Десинлар, шу йигит ҳақиқий ўзбек.

2015 йил 10 август. Хьюстон.

ТЕЛЕФОН СУҲБАТЛАРИ

Ҳар замоннинг ташвиқоти бор,
Ҳар давроннинг тарғиботи бор.

Ер юзида турли қитъалар,
Тўрт тарафга муштин ўқталар.

Кўришмасдан бир-бири билан,
Яшайдилар ўз сири билан.

Сиёсат ҳам телефон аммо,
Важоҳат ҳам телефон аммо.

Буни қаранг, ўтиб замонлар,
Ерга тушди кўқдан давронлар.

Қолишмасдан президентлардан,
Ошиб уммон, ошиб кентлардан.

Гаплашади оддий одамлар,
Отамлашар хоҳлаган дамлар.

Нью-Йоркга учганди куёв,
Келинпошшо сим қоқди дарров:

— Бордингизми? Нечук ҳолингиз?
Буюмларга қараб олингиз.

Нарсаларнинг бари етибди,
Кўк галстук қолиб кетибди.

Куёв дейди: — Келдим, жуда соз,
Уммон узра айладик парвоз.

Мени ўйлаб, бўлмангиз диққат,
Етишмайсиз ўзингиз фақат.

Давом этар суҳбатлар шундоқ,
Шамол тинар, у тинмас бироқ.

Дипломатлар, бир гапни туйинг,
Одамларни ҳолига қўйинг.

Бўлсин майли турфа фуқаро,
Тил топишар улар ўзаро.

2015 йил 10 август. Хьюстон.

ИНСОН ҲИМОЯСИ

Техасда бор экан ажиб бир орол,
Одамлар яшаркан бериб қўлга қўл.
Лекин ким камситса уларни, дарҳол
Жарима тўларкан, анчагина мўл.

Мен бундоқ қонунни эшитдим илк бор,
Унга бўйсунаркан шоҳ ҳам, гадо ҳам.
Айбдорнинг қутулиб кетмоғи душвор,
Нарёғи, жиноят томон бир қадам.

Гоҳ эллар кечмишин оламан ёдга,
Нақадар аянчли, машғум нақадар.
Қайдадир бандалар келиб ҳаётга,
Бир умр камситиш домида яшар.

Кўчанинг боласи, тирранча, саёқ,
Ўзини тутати киборларга хос.
Мўйсафид деҳқонни кўрган ондаёқ,
Қишлоқчи чол, дея таҳқирлаши рост.

Бу иллат ер юзин қопламиш ёмон,
Ҳеч ким парво қилмас бундайин ҳолга.
Улар йўли тушиб Техасга томон,
Келиб кетсайдилар ўша оролга.

2015 йил 10 август. Техас.

Изоҳ: Техас штатининг бир оролига, маҳаллий аҳолини ҳақорат қилган кимса қонун бўйича жуда катта жарима тўлар экан. (Муаллиф)

БЕГОНА ОДАМ

(Эсдаликлардан)

Сахро қўйнидаги тап-тақир қирлар,
Сокин, осойишта, мўъжаз бир қишлоқ.
Тарқалиб қоларди шивир-шивирлар,
Мусофир йўловчи келганда бироқ.
Дерди, бир-бирига одамлар мубҳам:
— Қишлоқда юрибди бегона одам.

У қайдан келмишдир? Балки, эҳтимол
Уйидан бош олиб кетган қаландар.
Ўғридир, каззобдир, молингга завол,
Ё жонни олгувчи ажалдан баттар.
Ишқилиб, бўлмасин ёвуз, шумқадам:
— Қишлоқда юрибди бегона одам.

Бир вақтлар келарди айғоқчи меҳмон,
Ҳамманинг бисотин рўйхат қиларди.
Қанчалаб шўрликни айлаб қатагон,
Қайга жўнатишни ўзи биларди.
Ёш-қари боқарди атрофга пурғам:
— Қишлоқда юрибди бегона одам.

Элу юрт қолганди қўрқиб, безиллаб,
Йўлда кўтарилган чангдан ҳадик бор.
Яшарди юраги мудом сизиллаб,
Ўлиб ўлмаганди, тириклайин хор.
Очма эшигингни, Хизр келса ҳам:
— Қишлоқда юрибди бегона одам.

Сен меңдан хавотир олма, қишлоғим,
Мен ҳам ўзинг каби озурда жонман.
Тикандан тилиниб кетган ҳар ёғим,
Туғилган гўшамсан, сенга меҳмонман.
Демагин шу лаҳза, демагин шу дам:
— Қишлоқда юрибди бегона одам.

2015 йил 12 август. Техас.

ҲАЁТ КЕЧИНМАЛАРИ

Умрим қиёмига етган чоғида,
Қўғирчоқ ўйинин кўрсатма менга.
Шухратинг балқса ҳам Олимп тоғида,
Ўзингни ҳурмат қил, ўргатма менга.

Турфа вазиятда яшайди инсон,
Кимдир ватанда ҳам юргайдир сарсон.
Ниятинг соф бўлса, пок бўлса виждон,
Ўзингни ҳурмат қил, ўргатма менга.

Неча савдоларни кўрди бу бошим,
Гоҳо заҳарларга қотилди ошим.
Оқди халқим десам кўзимдан ёшим,
Ўзингни ҳурмат қил, ўргатма менга.

Замин бир ва лекин одамлар ҳар хил,
Мен озор беришни истамайман, бил.
Шундоқ шиква билан яралмиш кўнгил,
Ўзингни ҳурмат қил, ўргатма менга.

Бир сабаб бўлдию дилимни очдим,
Дунёга ўзимча меҳрлар сочдим.
Талотўп жойлардан минг фарсаҳ қочдим,
Ўзингни ҳурмат қил, ўргатма менга.

Қалбимни юпатар азиз бир туйғу,
Шошилма, олдинда уйқу бор мангу.

Ҳаётнинг мардона кечинмаси бу,
Ўзингни ҳурмат қил, ўргатма менга.

Юзларга киргайман мен ҳали, валлоҳ,
Ундан нарёғин ҳам билгайдир Аллоҳ,
Эсласа эслайди халқим, иншооллоҳ,
Ўзингни ҳурмат қил, ўргатма менга.

2015 йил 12 август. Техас.

ОШ

Каттакон қозонда пиширдик палов,
Тун бўйи тинмади ўчоқда олов.

Тонг отай деганда дамланди-ку ош,
Қозонни қуршаб биз бўлдик кўзу қош.

Ва лекин бир кимса, дилимиз ғашлаб,
Қочди қурбақани қозонга ташлаб.

Нима бўлса бўлди кўрдик биз баҳам,
Кетмасди хаёдан лекин бақа ҳам.

2015 йил 12 август. Техас.

МУЛК

Олинг, ҳамма нарса Сизники бўлсин,
Суви қочиб кетган қудуқ ҳам ҳатто.
Сизнинг мулкингиз бу, кўнглингиз тўлсин,
Қишлоқнинг қирчанғи отигача то.

Ҳаддимиз сиғарми сиздаги зарга,
Жаранғи олдида ўчгай унимиз.
Лекин парво қилманг, набираларга
Қоровулик қилиб ўтгай кунимиз.

2015 йил 13 август. Техас.

СЕҲРАИ ДИЁР

Осмондан қарама,
Ердан қарама,
Одамдек назар сол сен бу диёрга.
Унинг қорларига майли ярама,
Тош ҳам отиб юрма лекин бекорга.

Уни ким кашф этган? Тортишмасдан тур,
Ҳар ҳолда, падари Ҳазрати Одам.
Арши аълодаги ялт этган бир нур
Етиб ортмасмикан барчамизга ҳам.

Одамзод шундоқдир: шовқиндан қўрқса,
Илондан сўраркан: — Нега сен жимсан?
Нега филсан, деркан гар филни кўрса,
Чумолига қараб айтаркан: — Кимсан?

Бир-бирин етаклаб келгай қарвонлар,
Сафари тинч ўтса, шунинг ўзи бас.
Комил бўла олса агар инсонлар,
Низолар бартараф, иғволар абас.

Асло ўргатмасман бировга ақл,
Мутлақ меникидир қўлдаги созим.
Ҳозир Сизга атаб айтилган нақл,
Менинг залдан туриб берган овозим.

2015 йил 14 август. Хьюстон.

РУҲЛАР

(Ҳазил)

Руҳлар ҳамма жойда ҳозир бўлганлар,
Бу ҳолни тириклар яхши билганлар.
Муттасил тушимга киришар, ажаб,
Улар қайси рейсда учиб келганлар.

2015 йил 14 август. Техас.

ЁЛЧИШ

Магар тайин бўлса бировга жазо,
Майдонга тўп каби оширманг уни.
Балки дилида бор сўнгги муддао,
Дуч келган кимсага топширманг уни.

Яхши-ку, жаллоди бўлса гар одам,
Ачинса маҳкумга майли сўнгги дам.
Барибир кетажак у қурбон пурғам,
Дуч келган кимсага топширманг уни.

Қашқирдай ёвузлар бисёр-ку ахир,
Оғиз-бурунлари қон билан тахир.
Тирикни тириклай айлагай таҳқир,
Дуч келган кимсага топширманг уни.

Афсуски, зулмга бўлдик кўп ҳамроҳ,
Гумроҳнинг ёнида юрган ҳам гумроҳ.
Инсон туғилса ҳам қайта баногоҳ,
Дуч келган кимсага топширманг уни.

Одамзод мардликни қилмасин қанда,
Пичоғин чархлар-ку ҳеч бўлмаганда.
Қўйинг, жаллодга ҳам ёлчисин банда,
Дуч келган кимсага топширманг уни.

2015 йил 14 август. Техас.

ОҚ КИШМИШ

Дўконда сўрайман: — Борми оқ кишмиш?
Дунёда мен севган энг ширин неъмат.
Ўзбеклар юртида ҳозир фарқ пишмиш,
Самарқанд ёқларда учрайди фақат.

Олис Амриқонинг Хьюстонида
Мен уни кўрдиму лол қотдим ҳатто.
Асли файз шу элнинг дастурхонида,
Бизлар ўйлагандек тор эмас дунё.

Бежиз фазогирлар тановул қилмас,
Тип-тиниқ қаҳрабо, офтоб қатраси.
Ўзбек палови ҳам кишмишсиз бўлмас,
Ошга кўрк бергайдир майиз сараси.

Ўйламанг, кишмишдан шунчами ҳайрат,
Қайсидир юртларда балки у хордир.
Мен эса завқланиб кетаман ҳар вақт,
Аллоҳнинг неъматини ҳар қайда бордир.

Гўё анор каби думалоқ олам,
Унутинг торликни, кибрни, ранжни.
Ахир қувонмасми амриқолик ҳам,
Олой бозорида кўрса оранжни.

2015 йил 15 август. Хьюстон.

ЯНГИ АСР МЎЪЖИЗАЛАРИ

Қизим Мавлудага

Фалак гардишдирми, гардиш эмасми,
Мени бу савдолар қизиқтирмас кўп.
Инсоний саодат етарми, басми,
Демакким, толенинг этагидан ўп.

Бу шундоқ асрдир, қоққунча киприк
Овозинг янграгай сайёраларда.
Юз йил режа тузиб, солгунча кўприк,
Юлдузга етгайсан тайёраларда.

Бир қултум сувингни ютиб, ютмасдан,
Нафасинг боргайдир Тошкентга қадар.
Самолёт қўнишин кутиб, кутмасдан,
Ошни сузгаймиз, деб бергайлар хабар.

Хотиринг жам бўлсин, энди одамзод
Қайта кириб олмас эски горига.
Агарда Аллоҳим айласа имдод,
Бергай осмонларни ихтиёрига.

Башарнинг мулкидир замин, ҳойнаҳой,
Кимгадир аталган томорқа эмас.
Хонангга сифмайди қуёш билан ой,
Харобот узра ҳам порлайверар, бас.

Ўтган даврларнинг асоратлари
Кўзиккан ярадай битиб кетгайдир.
Иншооллох, энг олий муродлар сари
Ўзбек аёли ҳам бориб етгайдир.

Мен фахр қилурман, ҳақ айлаб назар,
Сенга ҳам юз буриб турибди олам.
Улуғ аждодларни эсласанг ҳам гар,
Бахтлиман, дейишга ҳаққинг бор, болам.

Жажжи фарзандларинг ўзи бир давлат,
Ҳалол жуфтинг билан давронингни сур.
Дейман, она қизим, қалбингда фақат
Ҳеч қачон сўнмасин Ватан деган нур.

2015 йил 15 август. Хьюстон.

БЕОЗОР КИБР

Кибру ҳақоратнинг хиллари бисёр,
Ҳатто кўринишдан жим ва беозор.
Кўнсангиз шудир, деб юз қадам йўлни
Уч кунда босувчи кимсалар ҳам бор.

2015 йил 15 август. Хьюстон.

ЁШЛИК

Йўл четида,
Дарё бўйида,
Турар эдим асо таяниб.
Ҳаёт исин туймоқ ўйида,
Дунёларга боқсам, деб қониб.

Ўша маҳал узоқ-узоқдан
Кўринди-ку бир гуруҳ шодмон.
Келмоқдайди ёшлар у ёқдан,
Ўйин-кулги авжида чунон.

Ўтишдилар, гувоҳдир кўзим,
Мени соғинч туйғуси енгди.
Қолдиммикан туманда ўзим,
Ёки улар туманга сингди.

2015 йил 16 август. Хьюстон.

ҲАЁТ ДАРСЛАРИДАН

Одамзод қавмига кирмас ётларни
Тағин таклиф этиб, даврангга қўшма.
Бу икки оёқли манфур зотларни
Кўп ҳам эркалатма, олдига тушма.

Кўзида маъно йўқ, маймунга ўхшаш
Кас улар, ўтказма уйинг тўрига.
Магар манфаати келмаса тўқнаш,
Ғишт қалаб кетади отанг гўрига.

2015 йил 16 август. Хьюстон.

ИНСОН УЧУН ЖАНГ

Тулпор эдинг, ҳаммадан ўзган,
Таладилар қашқирлар ёмон.
Наҳанг эдинг, уммонда сузган,
Найза санчди ёвлар беомон.

Ботир эдинг, шонларга тўлиқ,
Чоҳ қаздилар оёқ остингда.
Сен донишманд зот эдинг, улуғ,
Нодон юрди мудом қасдингда.

Бўлиб ўтди Инсон учун жанг,
Асоратин билолмассизлар.
Ҳали йиллар ўтади, аттанг,
Ўзингизга келолмассизлар.

2015 йил 16 август. Хьюстон.

БАҲО

Адашармиз майли гоҳо биз,
Беражакмиз холис баҳо, биз.

Ярим дунё қичқирар лекин:

— Асл даҳо, асл даҳо — биз!

2015 йил 16 август. Хьюстон.

ФАШЛИК

Ҳаётимда нимадир қилсам,
Хонадоним бўлса ё обод.
Сен билмаган неники билсам,
Фашинг келди менга умрбод.

Тонгда туриб уйқусиз, нолон,
Дарвозамга боқурсан гирён.
Бугун йўқлар қанақа меҳмон,
Фашинг келди менга умрбод.

Ҳайитларни нишонлай қолсам,
Болаларга ҳадялар олсам.
Чалпак ҳидин сезсанг ҳам шу дам,
Фашинг келди менга умрбод.

Дўстларим бор дунёлар қадар,
Чўқтирмаслар кўнглимга қадар.
Саломлашса улар ҳам магар,
Фашинг келди менга умрбод.

Юрагимни дард қилса пора,
Роса кутдинг кетгай, деб зора.
Бошқа ишинг йўқми, бечора,
Фашинг келди менга умрбод.

Узоқ умр кўрсам ҳам ҳатто,
Сўнг этсалар ҳурматим бажо.
Куйсанг керак Маҳшаргача то,
Фашинг келди менга умрбод.

2015 йил 16 август. Хьюстон.

ГҮРКОВЛАР ҚҰШИҒИ

Қабристонга, демангиз, тирик келди, ёр-ёр,
Қувонтириб бизларни, ўлик келди, ёр-ёр.

Ёпиб қўйиб устига чопонини, ёр-ёр,
Ечинтириб оламиз кафанини, ёр-ёр.

Шу тариқа ёмонни тиглаймиз ҳам, ёр-ёр,
Яхшиларни кўмганда, йиглаймиз ҳам, ёр-ёр.

2015 йил 16 август. Хьюстон.

МУЛЛА ВА БЕМОР

Чилёсин ўқирди беморга мулла,
Бемор иссиғидан ёниб, жўшарди.
Суф, деса танига кириб гулгула,
Безгак тутган каби, сапчиб тушарди.

Мулла чарчамади тонгта қадар то,
Ҳа, қадим дунёнинг синоати кўп.
Қултум сув гоҳида бўларкан шифо,
Нишолда ковлар-ку оддийгина чўп.

Нима десангиз ҳам, кушойиш аён,
Бемор юзин бурди бериға қараб.
Майда-чуйда гаплар кетмас бундай он,
Муллаға шарафдир, беморга шараф!

Қурбонлик қилдилар қора қўчқорни,
Кириб-чиқиб юрди амма-холалар.
Мулла қўлдан бермай турар виқорни,
Мўъжиза кўргандек хурсанд болалар.

Бу гаплар бировга келмайди малол,
Ширин ҳам эмасдир, эмасдир тахир.
Бир гўдак юз марта йиқилиб, алҳол,
Ўрнидан юз карра тургайдир, ахир.

Асли сир қаёқда? Билмасди ҳеч ким,
Ёғли шўрвада ҳам балки ҳикмат бор.
Бемор бирдан деди: — Маъради эчким,
Ўшани тушовлаб келмоғим даркор.

2015 йил 17 август. Хьюстон.

ОТА-ЎФИЛ ТОРТИШУВИ

Ота-ўфил тортишарди Маҳшар куни,
Қоғозга ҳам ёзиб бўлмас ҳатто буни.

Ота дерди: — Гўдакликдан сени боқдим,
Байрамларда ўйинчоқлар этдим тақдим.

Еган барча овқатларинг ҳисоби бор,
Рўйхат қилиб қўйганман мен, сен — қарздор!

Ўфил дерди: — Мен уларни узгум албат,
Маҳшар куни берса бўлди имконият.

Бироқ, Сизнинг гуноҳингиз ғоят катта,
Каллангизни узишса ҳам оз, албатта.

Қилмишингиз кўриб, билиб ўлтиргансиз,
Мени ёлғон шу дунёга келтиргансиз.

2015 йил 17 август. Хьюстон.

РУҲ

Менинг ишим йўқдир бу дунё билан,
Менинг ишим йўқдир у дунё билан.

Яхши-ёмон нима? Дардим йўқ асло,
Улар бир пўчоққа бўлғувсидир жо.

Мен на тирик тараф, на ўлик тараф,
Улардан руҳимга борми бирор наф?

Майли, мен ҳақимда эртаклар тўқи,
Фақат, вақтинг бўлса, шеъримни ўқи.

2015 йил 17 август. Хьюстон.

САФАРДОШ

Сен билан заминни кезардим албат,
Баҳам кўрар эдим мушкул чоғларни.
Фақат чиқиб қолар ғалати ҳолат,
— Бу нима? — дер эдинг, юксак тоғларни.

Сен билан баҳрга бурар эдим юз,
Денгизлар қўйнида урардим жавлон.
Фақат қўрқаманки, бошлар эдинг сўз:
— Нима дегани у, денгиз ва уммон?

Сен билан ўтардим саҳролар оша,
Офтобда қорайиб, қизартириб тан.
Фақат барчасини қилгач томоша,
Бу қандай кўргулик, дердинг дафъатан.

Бахт деган туйғу бор оламда тансиқ,
Балки излар эдик биз уни узоқ.
Бахтни мен ўзим ҳам билмайман аниқ,
У қандай емишдир, дердинг сен, бироқ.

Охири қайтардик, йўл босиб тинмай,
Кимсасиз, бенаво, ғариб ўлкангта.
Ҳафсаланг пир бўлиб, энди бутунлай
Кириб кетар эдинг мўъжаз кулбангта.

2015 йил 17 август. Хьюстон.

ҚАЛҚОН

Ҳаётда беморнинг ўзидан кўра,
Унинг боқувчиси торттай кўп азоб.
Буни рафиқамдан яхшиси сўра,
Бунга ҳамшира қиз бергайдир жавоб.

Дўсту ёронлар-ку тинмай эрта кеч,
Сенга ҳаёт тилаб қилурлар дуо.
Уни такрор этиб, чарчамаслар ҳеч,
Миллиард мартабали муслим ҳам ҳатто.

Мен ҳайрон қоламан, ҳар бало келса
Доимо дуони қилганлар қалқон.
Наҳот, зулм охир тантана қилса,
Наҳот, қарғиш унга ўтмас ҳеч қачон.

Оламда кўрмадим жумбоқ бу қадар,
Оддий ҳол ва лекин теран шунчалик:
Дунё табибларин йиғсанг ҳам агар,
Бўлгайми ўша бир ҳамширачалик.

Кулфатнинг эшиги ёпилмас нечун,
Чалкашиб кетгандир турфа муддао.
Қўйинг яхшиларни, ёмонлар учун
Инсоф берсин, дея қилингиз дуо.

Гардун айланади Инсон бошида,
Лекин, мартабаси ҳамиша кушод.
Ёвузлик олдида, Иблис қошида
Тор-мор бўлмаслиги шартдир, одамзод.

2015 йил 18 август. Хьюстон.

ЁЛҒОНЧИ ҲАҚИДА БАЛЛАДА

Балки кўрдим мен узоқ умр,
Кўп нарсадан чарчадим, нетай.
Бошим эгиб, сўрайман узр,
Ёлғон айтма, садағанг кетай.

Яширайин кемтикларингни,
Артиб қўяй этикларингни.
Йўқот ўша ўтрикларингни,
Ёлғон айтма, садағанг кетай.

Шу чиқдими камтарин жондан,
Шайтонликда ўтдинг шайтондан.
Худодан қўрқ, қўрққин иймондан,
Ёлғон айтма, садағанг кетай.

Дейсан, ўйнаб, кулган мен — ўзим,
Роса кучга тўлган мен — ўзим.
Ким бўлсам ҳам бўлган мен — ўзим,
Ёлғон айтма, садағанг кетай.

Эслайсанми, ёшлик палангни,
Айтолмасдинг ҳатто ялангни.
Ишлатдилар қовоқ каллангни,
Ёлғон айтма, садағанг кетай.

Одамзодга лойиқ ишни қил,
Бордир сендан бошқалар ҳам, бил.

Нелар демас суяксиз бу тил,
Ёлгон айтма, садағанг кетай.

Икки дунё бўлмассан обод,
Сен соғларнинг белидаги бод.
Келтиргайсан ҳар жойда иснод,
Ёлгон айтма, садағанг кетай.

2015 йил 18 август. Хьюстон.

АБАДИЙ ЖАРАЁН

Ажабо, уммоннинг бағридан кетиб,
Уммонга қайтадан ёғади ёмғир.
Гўё ҳисларим ҳам мени тарк этиб,
Бошқатдан қуйилар қоғозга охир.

Борлиқ аввал бошдан яралмиш шундоқ,
Мисоли шамол ва сукут аралаш.
Ойнинг ёғдусида, бир юзи оппоқ,
Бир юзи қорайган девларга ўхшаш.

Бахтни ваъда қилди тақдир бир замон,
Кулфатни юборди ўрнига аммо.
Баҳорда насимни куттандим шодон,
Афсус, изғиринни кўрдилар раво.

Дўстларинг кўп бўлар, дея мулойим,
Башорат қилганди лўли қиз бир вақт.
Аттанг, кечикдилар дўстлар ҳам доим,
Садоқат эшигин қоқди хиёнат.

Улуғ ҳодисотлар юз бергай бари
Ёлғиз Худойимнинг ҳукмига кўра.
Хаёлим кетади асрлар сари,
Орзу қилмоқликдан толмасман сира.

Ҳозир-чи, тентирар саргардон бу рух,
Ҳозир-чи, оламда шунақа ишлар.
Фақат режасини бузмагай андух,
Фақат, ўз вақтида келгай ташвишлар.

2015 йил 19 август. Хьюстон.

МУВОФИҚЛИК

Гоят ранг-барангдир иши оламнинг,
Мувофиқ келмагай йўқ билан бори.
Жуда оғир гапдир, икки одамнинг
Гар тўғри келмаса феълу атвори.

Бирови иссиққа ўзини урар,
Лекин шеригига ёқар қаҳратон.
Виждони қошида улар тенг турар,
Санар иккиси ҳам ўзин қаҳрамон.

Турфа эл бостандир чексиз дунёни,
Унда ёлғиз бир кас юрмаслиги рост.
Бириси танганинг олди томони,
Бошқаси ўшанинг орқаси, холос.

Илтижо айладим дунёга келиб,
Илоё, бергин сен лойиқ суҳбатдош.
Яшайин ҳар қайда ўзимни билиб,
Топилсин мени ҳам англовчи йўлдош.

Тўрт қавм туну кун тортишар, ажаб,
Аслида йиғилган узум егани.
Палахмон отишар йўқликка қараб,
Азиз-ку энг аввал Инсон дегани.

Тафаккур чиқажак охири голиб,
Ўрин қолмагайдир нозга, фироққа.
Фақат, тушунганлар йўргаклаб олиб,
Фақат, тушунганлар қўйсин тупроққа.

2015 йил 19 август. Хьюстон.

МАҚТАНГ АМАКИ

Бировнинг эркатой боласи бу ҳам,
Ҳали қитмирликнинг маънисин билмас.
Шу митти банданга раҳм этгин, Эгам,
Унинг қилиқларин ҳазм этиб бўлмас.

Кимдир қофияни ўргатмиш атай,
Қўлида бир тўп шеър, ғализ, хомаки.
Эшикни тирнаган мушукваччадай,
Овоз чиқаради: — Мақтанг, амаки.

2015 йил 19 август. Хьюстон.

БУ КЎЗЛАР...

Дунёда энг ноёб, энг тансиқ сўздек
Битта каломимни айтаман сенга.
Ўзбекистон десам, десам гар ўзбек,
Иккита қоракўз кўринар менга.

Мисоли оловдек ўтли бир нигоҳ,
Асрлар қаъридан боқар жовдираб.
Кўрса, беҳуш бўлиб Лайли ҳам ногоҳ,
Мажнун ҳам кетарди даштга довдираб.

Бу кўзлар шодликдан, ғамдан зиёда,
Унда пок юраклар ўқурлар ваҳий.
Маъносиз назарлар тўлиқ дунёда,
Бу кўзлар илоҳий, чиндан илоҳий.

2015 йил 20 август. Хьюстон.

ТАФАККУР МАДҲИ

Беруний шаънига йўқ асло таъриф,
Колумб ҳам даврига ярашган кўздек.
Бироқ ҳанузгача қалам кўтариб,
Ўзича келмаган бу жойга ўзбек.

Сирли юрт санчикдай берганди азоб,
Шўронинг кибрли салтанатига.
Дердилар, бормангиз, бўлгайсиз хароб,
Буржуйнинг чириган мамлакатига.

Магар келса ҳамки бирорта сайёҳ,
Ёзғириб ёзарди етганча кучи.
Эмишки, кўчалар тўла оҳу воҳ,
Машаққат карвонин кўринмас учи.

Гўё пайқашмади ғалабани соф,
Армстронг ой узра қўйганда қадам.
Ё, фалак, бандангда борми ҳеч инсоф,
Шунчалар ҳасадгўй бўларми одам.

Эплай олмаган у ўзини асло,
Бутлаб ҳам бермаган бировнинг камин.
Шу боис, дунёда тўхтамас ғавғо,
Шу боис, ўнгламас шўрлик бу замин.

Ва лекин ўзбекка тафаккурдир зеб,
Маърифат меросдир чунки қонида.
Агар керак бўлса, илму фанни деб
Тўй бергай Самарқанд Регистонида.

2015 йил 20 август. Хьюстон.

ОҚЛОВЧИ

Оқловчилик қилади котиб,
Кўпчиликдан қилманг, дер гина.
Ёмонларни бўлдиқ йўқотиб,
Қолганлари уч-тўрттагина.

Учраб турар балки бюрократ,
У ҳам юрар ўртадагина.
Порахўр-ку арзимас иллат,
Борлари ҳам уч-тўрттагина.

Сиз ваҳима қилманг, эй, шоир,
Йўлингизда йўқолса зина.
Гап чиқарманг уларга доир,
Безори ҳам уч-тўрттагина.

2015 йил 21 август. Хьюстон.

ТАВСИЯ

Менга турли юмуш ёқавермас, бас,
Майли айтиб қўяй дилда ниятни:
Сенга салом бериш вазифам эмас,
Олмаганман бундоқ мажбуриятни.

Майлига, аҳволим бўлса ҳамки танг,
Майли, ҳайъатингга қўймагин сайлаб.
Умримнинг қоқ ярмин ўтказдим, аттанг,
Ҳар хил кимсаларга такаллуф айлаб.

Сохталик жонимга теккан шу қадар,
Менга тинчлигим бер, оромимни бер.
Кўчада нима кўп — тош кўп, биродар,
Яхшиси, боргину ўшаларни тер.

2015 йил 21 август. Хьюстон.

ҚАДР

Ҳаётда одамдай
Кўрмаганман кун,
На тирик юрганман,
На ўлмаганман.
Бировлар измида
Яшадим бутун,
Умримда ҳеч қачон
Ҳақ бўлмаганман.

Севдим мен ўзимча
Халқим, элимни,
Эъзозлаб, топталган
Она тилимни.
Бўйнимга қўйдилар
Лекин ўлимни,
Умримда ҳеч қачон
Ҳақ бўлмаганман.

Мени четлаб ўтди
Мудом адолат,
Кўзим очирмади
Зулму залолат.
Чунки зўрликдадир
Жами кафолат,
Умримда ҳеч қачон
Ҳақ бўлмаганман.

Эзгулик йўлида
Қўлимни бойлаб,
Шеърдан айирдилар
Йиллаб ва ойлаб.
Бир кимса чиқмади
Ҳимоят айлаб,
Умримда ҳеч қачон
Ҳақ бўлмаганман.

Доим бирга юрди
Мен билан нодон,
Ҳасадгўйлар бўлди
Соҳиби майдон.
Улар орасида
Ўтдим саргардон,
Умримда ҳеч қачон
Ҳақ бўлмаганман.

Ўзимдек ночорлар
Учради ҳар вақт,
Ногоҳ гурзи еган
Жонзотдек карахт.
Қайрилиб боқмади
Омад билан бахт,
Умримда ҳеч қачон
Ҳақ бўлмаганман.

Минг йиллар наридан
Келар бир оқим,
У марддир, бировга
Эмасдир боқим.
Агар қўлламаса
Шу танги халқим,

Умримда ҳеч қачон
Ҳақ бўлмаганман.

Кексайган чоғимда
Нолимоқ нечун,
Мутлақ бегонаман
Ахир сиз учун.
Менга кўрсатгандир
Ёвузлик кучин,
Умримда ҳеч қачон
Ҳақ бўлмаганман.

Қачон қадр топмиш
Шоирнинг сўзи,
Қадр топганда ҳам
Беқадр ўзи.
Зора, қиёматда
Оқ бўлса юзи,
Умримда ҳеч қачон
Ҳақ бўлмаганман.

Сафарда битилган
Манзумам басдир,
Улуғ дўстларимдан
Гина эмасдир.
Асрлар қатъридан
Келган бу сасдир:
Умримда ҳеч қачон
Ҳақ бўлмаганман.

2015 йил 22 август. Техас.

ҒУРУР

Ғорнинг ичида ё қудуқ тубида,
Айтма ашулангни, қилмагин пастлик.
Ақчанг мўллигида, пулинг кўпида,
Сенга тўғри келмас латтапарастлик.

Бозорга кирдингми, жоноқи қолиб,
Харидор бўлмагин эшак олмага.
Назаринг баланд қил, ҳимматинг ғолиб,
Бўз кўйлак ярашмас сочи толмага.

Қул сўзи ортиқдир ўзбекка энди,
Исмингдан бу тубан кўшимчани от.
Қай бир дам камолот отига минди,
Ҳатто чумоли ҳам чиқазди қанот.

Олам вакиллари жам бўлган фурсат,
Гуноҳ иш қилгандек, юрма қисиниб.
Кимлардир сендан ҳам олсинлар ибрат,
Оловинг тафтида турсин исиниб.

Ахир бир замонлар Соҳибқироннинг
Теграсин ўраган элар, бўлиб ёй.
Удуми яшайди ҳар бир давроннинг,
Мисоли, сойларга оққан каби сой.

Мен-ку умр кўрдим, айтмасдан бир сўз,
Дуч келган кимсани сизлаб ўтганман.
Олис шухратимдан узолмасдан кўз,
Кетган ғуруримни излаб ўтганман.

2015 йил 22 август. Хьюстон.

ВАТАНПАРВАР

Мен илғор лекторман ҳозир ғоятда,
Мени келажакка ғайратим бошлар.
Ватанпарвар бўлғай ярим соатда,
Менинг маърузамни тинглаган ёшлар.

Тонгдан савол қўяр катта набирам,
Формага ўраган миқти савлатни.
Дейди, чиқишим бор, долзарб жуда ҳам,
Бобо, сўкиб беринг бирор давлатни.

Сал ўтмай киради набира қизим,
Лицейнинг олдидир, қувноқ, сухандон.
Дейди, семинарда бор муҳим сўзим,
Душман топиб беринг менга, бобожон.

Қўймас ҳеч мен каби бир кўнгли бўшни,
Ҳамсоям доим маст, юради аранг.
Дейди, ювмаймизми ўрисни, қўшни,
Ракетаси қулаб тушибди, қаранг.

Хабарлар тарқайди йилдиримсимон,
Ўсал ётган эмиш араб подшоси.
Қандайдир мўғулни чақибди илон,
Элга уйқу бермас шулар ғавғоси.

О, сен — майдакашлик, о, эски ҳамдам,
Мени қора замин қаърига оттин.
Сенга бўлгунимча бир зум ҳамқадам,
Мени бу дунёдан майли йўқоттин.

Айтгин, ниманг қолди ўзи мукаррам,
Туну кун очгайсан ёлғон фолингни.
Ҳануз ҳаёлпараст, ҳануз биринг кам,
Билмайсан, ўзингнинг ҳасби ҳолингни.

Буюклик камарин белингга илиб,
Назар сол, тарихнинг ўнг-сўллариға.
Бир нўён Темурбек қошига келиб,
Қирқ йил киролмабди қабуллариға.

Сен ҳам қалам тортиб, керак бўлса гар,
Иншо қилиб юбор Ғарбни ва Шарқни.
Ҳамонки, улуғлик бўлмиш муяссар,
Раво кўраверма ҳар кимга шарҳни.

Битта чўғни топиб, машғала дея
Айюҳаннос кўтармоқ бизга хос эмас.
Кимки Афлотундан олмиш тарбия,
Алдар Кўсани у устозим демас.

Лекин мен ушбу кун лекторман, тайин,
Эсга солманг ўтган салтанатларни.
Яхшиси, мен сизга топиб берайин,
Майда-чуйда, ҳар хил мамлакатларни.

2015 йил 25 август. Хьюстон.

ОЛИС ҚИРЛАР СОҒИНЧИ

Сен жимгина ўтиргин, Ҳасан,
Ҳусан, сен ҳам сўз дема зинҳор.
Бетакалуф бўлсанг бўларсан,
Илтифотга эмас булар зор.

Исмига ҳам ...вичларни қўшиб,
Айтишларинг жуда ғалати.
Булар ҳали осмондан тушиб,
Беланмаган лойларга пати.

Худо ҳақи, олифта бир сўз
Барчасига масхарадай гап.
Қуёш чиқса очадилар кўз,
Ой ботганда қолурлар ухлаб.

Мол-дунёси кўпайган дамлар
Тўй қилади, берар кўпқари.
Тўйиб еса бўлди одамлар,
Мардлик эрур тошган пирлари.

Ўзи эга бепоён қирга,
Ҳавас билан боқурман такрор.
Кўз қисарлар бахши шоирга:
— Айт-чи, жўра, қанча қўйинг бор?

2015 йил 25 август. Хьюстон.

ЭВЕРЕСТ ВА УММОН

Эверест тоғида яшар бир одам
Ва Баҳри Муҳитнинг энг тубида ҳам.

Чўққида турган у, албатта, сенсан,
Уммон остидаги, шубҳасиз, менман.

Асло қўлим етмас юксак поянгга,
Эверест аталмиш баланд қоянгга.

Лекин сен тўхтовсиз тошлар отгайсан,
Мудом камситувчи сўзлар қотгайсан.

Бир вақтлар дердилар: — Инсоф, Виждон бор,
Минг афсус, бори ҳам ғариб ва ночор.

2015 йил 25 август. Хьюстон.

«ОЗОДЛИК»

Озодлик дегани — эгрилик эмас,
Қилган қилмишларинг тўғрилиқ эмас.
Ошинг ҳалол бўлса кўчада ичгин,
Мусулмоннинг иши ўғрилиқ эмас.

2015 йил 26 август. Хьюстон.

ЎТГАН ТАРИХЛАР

Сўйлайин ажойиб воқеотлардан,
Азиз авлиёлар, ўтган зотлардан.

Яхлит бўшлиқ экан олам бир замон,
Яъниким, аралаш замин ва осмон.

Бўлган на тартибот, на ўй, на ният,
Таги билан йўқдир ўзи жамият.

Тўрт-бешта қароқчи юрган қўрқитиб,
Ўтган, кетганларни талаб, ҳурқитиб.

Арз қилай десалар подшолари йўқ,
Ҳатто арзигулик гадолари йўқ.

Сайраб юрар экан бир қушча хушҳол,
Сўйиб ейишганлар уни ҳам дарҳол.

Охир ёлвордилар йиғлаб Худога,
Қулоқ солгин, дея бизнинг нидога.

Яратган яратди сўнгра бир давлат,
Риоя қилинг деб қонунга фақат.

Мудом эзгуликка айлангиз амал,
Балки бўлажаксиз етук, мукаммал.

Оҳ, нечоғ гўзалдир орзу ва армон,
Комил бўлолмади ва лекин Инсон.

Асло аримади ғам, ташвишлари,
Энди рухсат билан биттай ишлари.

2015 йил 26 август. Хьюстон.

ИҒВОГАР

Ёмонлама бировни менга,
Илон каби танглайинг қуриб.
Айтиб қўяй бир гапни сенга:
Тилларингни олгум суғуриб.

Не давлату неча тахтларнинг
Ўша фитна бошига етган.
Тарих гувоҳ, не бебахтларнинг
Иғво боис, калласи кетган.

Ўзгаргайдир унинг ҳам турқи,
Замонавий бўлгай намоён.
Бамисоли гўзал бир тулки,
Галстуклар боғлайди шоён.

Оғзин очса, кўрингай лекин,
Сўйлоқ, сариқ, озиқ тишлари.
Қурбонини ғажийди секин,
«Тепа»ларда битар ишлари.

Ёмонлама бировни менга,
Илон каби танглайинг қуриб.
Айтиб қўяй бир гапни сенга:
Тилларингни олгум суғуриб.

2015 йил 26 август. Хьюстон.

ҲАЁТ ЙЎЛЛАРИДА

Икки гуруҳ бордир асли дунёда,
Бировининг оти Яловчилардир.
Лекин фаолликда ундан зиёда,
Иккинчисин оти Таловчилардир.

Биринчиси бўлса, туну кун ётиб,
Хожасин оёғу кетин ялайди.
Иккинчиси эса, ҳужжат кўрсатиб,
Куппа-кундуз куни сени талайди.

Қанча фиръавнлар келиб кетмаган,
Ер юзин қақшатган қанчалар хоқон.
Ва лекин уларга кучи етмаган,
Балки киши билмас, қўллаган пинҳон.

Мен-ку ёқтирмасман ғалвани асло,
Эҳтимол, ҳаётда йўқ каму кўстим.
Хақсизлик балосин кўрганда, аммо
Юрагим эзилиб кетади, дўстим.

Бир умр соғиниб ўтдим зиёни,
Баңдидек мен унга талпиндим, бўзлаб.
Ёруғ кўрай, дедим шу тунд дунёни,
Мудҳиш совуқларда қолсам ҳам музлаб.

2015 йил 27 август. Хьюстон.

БУЮК САБР

Балки инсондирсан оддий ва камтар,
Балки саркардасан — жангларда ҳодий.
Бировни яккалаб, камситсанг агар,
Лаънатлар айтурман сенга абадий.

Билиб қўй, Аллоҳнинг кенг даргоҳида
Шафқат бўлмагайдир кибрга асло.
Жойинг жаҳаннамнинг туби — чоҳида,
Ҳатто, Иблисга у кўрилмас раво.

Гоҳ ҳайрон қоламан дунёга қараб,
Тавба, деб ёқамни ушлайман бот-бот.
Бир умр маломат комида яшаб,
Ўзгариб қолмаган нечук одамзод?

Бу ҳолга чидамиш ботирлар нега,
Нега даф қилмаган ноҳақни ахир?
Наҳотки, эзгулик қолган безга,
Наҳот, тирикликнинг ҳамроҳи таҳқир?

Англадик, раҳм этиб ўзи Худойим,
Аршларга кўтарди олий қадрни.
Қўллаб турсин дея ишончин доим,
Бизларга ўргатди буюк сабрни.

2015 йил 29 август. Хьюстон.

БАХШИЁНА

Шоир Усмон Азимга

Усмон шоир, ёш бўлсанг ҳам
Қўллаб юбор,
Бахшиёна шеърга мени
Йўллаб юбор.
Бу дунёда нима кўпдир —
Ташбих кўпдир,
Ажабтовур образларни
Мўллаб юбор.

Баъзи биров, сени менга
Қумсан дейди,
Мен гапирай, ўтирабер,
Жимсан дейди.
Устозни-ку назар-писанд
Қилмас улар,
Ўрни келса, отасига
Кимсан, дейди.

Йўлда ногоҳ учраб қолса
Бирор раҳбар,
Содик итдай эргашади
Балхга қадар.
Керак бўлса, кузатади
Ҳаммомгача,
Тиз чўқади буйруғини
Берса агар.

Бой зотини кўрганда-ку
Учар ҳуши,

Қолиб кетар қариндошу
Тенгу тўши.
Дунё тошган тентак каби
Қувонади,
Сарқитидан кўз узолмас
Кўнгил қуши.

Шоирман, деб чиққанларнинг
Ярми пўқдир,
Хўрозчадай қичқиради,
Қорни тўқдир.
Рамазонда равган айтган
Болалардан,
Ўлай агар, тирноқча ҳам
Фарқи йўқдир.

Бир мактабда ҳаммамиз ҳам
Сабоқ олдик,
Ёлғон-яшиқ мақтовларни
Ишга солдик.
Во ажабо, илжайишиб,
Тиржайишиб,
Ўзимиз ҳам ўшаларга
Ўхшаб қолдик.

Усмон шоир, умрим ўтди,
Энди нетай,
Пайти келди, пушаймоним
Баён этай.
Энг яхшиси, Бойсун тоғдан
Бирор ғор топ,
Чорифимни судраб унга
Кириб кетай.

2015 йил 30 август. Техас.

АВГУСТ

Беармон суздим мен уммон бағрида,
Зериккан чоғимда набиралар дўст.
Олис Амриқонинг чет бир шахрида,
Хайр-хўш қиламан сен билан, Август.

Мевалар ғарқ пишган юртимда ҳозир,
Кундуз жазирама, салқиндир тунлар.
Ишкомлар ҳосилин кўтаргай базўр,
Туғаб кетгандир ҳам гурвак қовунлар.

Мен бугун мусофир, саргашта сайёҳ,
Балки қумлоқларга сингмиш сўзларим.
Сен ҳам соғиндингми, эй она даргоҳ,
Мени кутгайсизми, хумор кўзларим.

Ватандан йироқда кечди кўп дамлар,
Байтларим ўхшади кўприкларимга.
Дўрмон боғларида тоза шабнамлар,
Қўниб турган каби киприкларимга.

Мана, оқшом тушди уммонга аста,
Олис самоларда юлдузлар бодроқ.
Шундоқ жўш уради Жайхун ҳам пастда,
Сахро қўйнига ҳам тун чўкар шундоқ.

Раҳмат, қўймадинг сен мени толдириб,
Август, ҳали сенга шеърлар битурман.
Қалбимнинг бир қисмин бунда колдириб,
Юртга сиҳатимни олиб кетурман.

2015 йил 31 август. Техас.

УММОН БУИИДАГИ УИЛАР

Уммон сох,илида кезаман бедор,
Тонг крлиб Тангрининг муъжизасига.
К,улорим тутаман такрор ва такрор,
Х,аётнинг абадий, улмас сасига.

Эзгу дийдор учун айтаман рах,мат,
Мавжларга кушилиб кетади сузим.
Тутган бир к,улимдан куёвим Ах,мад,
Бир кулимдан эса Мавлуда кизим.

Шукурлар дейману кузим ёшлайман,
Жажжи набиралар меҳрига к,она.
Ирим, деб уммонга танга ташлайман,
Зора, к,айтиб келсам сен томон яна.

Менинг куз унгимдан х,ар лах,за, х,ар дам
Асло кетган эмас юртим жамоли.
Узок, бу уммонда сузиб юрсам хдм,
Юзимга урилди гуё шамоли.

Х,амиша узингдан олдда бул, Инсон,
Бу дунё барчага баробар, билгил.
Тепангда турган шу думалок, осмон,
Шаркда х,ам мавжудд"Р| тасаввур к,илгил.

Аллох, даргох,ига рухсатин бериб,
Таклиф этилсайди жами одамзод.
Бошк,алар к,атори куксини кериб,
Ўзбек х,ам юрарди мамнун х,амда шод.

Худо яратмаган сарҳадлар ясаб,
Бандаси орттиргай ўзига малол.
У юксак бўлмади тоғларга ўхшаб,
Кенг ҳам бўлолмади уммонлар мисол.

Ўзга маъволарга келдим мен нечун,
Бегона жойларга меҳримни сочиб.
Олис йўллар босдим сиҳатим учун,
Балки ғавғолардан нарига қочиб.

Бир мантиқ ҳаётда учрайди бироқ,
Қошида милёнлар ўйга толгайдир.
Ёмонлик тилаган яшайди узоқ,
Яхшилик қилганлар ночор қолгайдир.

Қўшинининг мушуги эринмай асло,
Бизнинг ертўлада овлайди сичқон.
Ҳозирча туш менга мансубдир, аммо,
У ҳам қўлга тушгай, топсалар имкон.

Афсуслар чекаман Маҳшаргача то,
Унутдим ўз арким кунгурасини.
Нима деяримни билмасдан ҳатто
Чалдим бировларнинг дўмбирасини.

Бугун ҳеч кимсага келтирмас шараф
Ясама шуҳрату сохта савлатлар.
Лекин иймон келтир тегрангга қараб,
Бордир буюк зотлар, улуғ давлатлар.

Жаноб Расулуллоҳ айлаб марҳамат,
Чақирмиш умматин бардош, сабрга.
Дедилар, ўтганни қарғаманг минбаъд,
Тегманг улар ётган гўрга — қабрга.

Мени-ку тириклай маҳв этди булар,
Ҳатто бездирдилар буткул оламдан.
Бундай қабоҳатдан тоғлар ҳам қулар,
Денгизлар шўр тортар бундай аламдан.

Қирғий учиб юрса ҳовлинг узра гар,
Товуқда қоларми бирорта жўжа.
Юртни таладилар неча-неча гар,
Неча қорача-ю, неча бир хўжа.

Менга ажабланиб қарама, болам,
Ҳамроҳинг бўлосин бардош ва тоқат.
Мен балки кексайиб, чарчаган одам,
Холислик излаган куйчиман фақат.

Топсам эзгуликни чулғади сурур,
Баробар туюлди ёзим ва қишим.
Адолат қалбимга бахш этди ҳузур,
Бошқа юмуш билан йўқ зарра ишим.

Мудом хаёлимда у қутлуғ аждод,
Муборак тафтлари қуёшлар қадар.
Магарким, уларга эканман авлод,
Нега йўқолайин номсиз ва бадар?

Зурёдим эрурсан ўзинг, набирам,
Олгин юлдузларни қўлингни чўзиб.
Ахир қоним жўшар танингда шу дам,
Нега сен кетмассан мендан ҳам ўзиб.

Бир умр курашдик орзулар учун,
Ҳавойи сўз айтиб, ўртама жонни.
Дунё карвонининг бошида бир кун
Кўрсам етарлидир, Ўзбекистонни.

2015 йил 1 сентябрь. Атлантика.

ТОР ЭТИК

Ҳатто майда-чуйдага
Қилолсин ақлинг бовар,
Ҳаётда яхши-ёмон
Юрмас асло баробар.

Гар этигинг тор бўлиб,
Оёфингни қисганда,
Дунёнинг кенглигидан
Нима фойда, биродар.

2015 йил 2 сентябрь. Хьюстон.

САЙЁҲЛАР

Кеча хитой эдинг,
Бугун-чи япон,
Эртага ҳиндусан
Ва ёки цейлон.

Кафгирни қўлга ол,
Қани, ош пишир,
Бир кун ўзбек бўлиб
Тургайсан, ўғлон.

2015 йил 2 сентябрь. Хьюстон.

ҚАЙМОҚ

Техасдек иқлими

Қайноқ йўқ экан,
Шунданми, айиқ йўқ —
Маймоқ йўқ экан.

Жаннатта ўхшайди

Манзилим, лекин
Сигир кўп экану
Қаймоқ йўқ экан.

2015 йил 2 сентябрь. Хьюстон.

ЁЛҒИЗЛИК

Афсус, ўтиб кетди
Умр муваққат,
Дунёда бир ўзинг
Қолдинг сен фақат.

Демишлар, ёлғизнинг
Ёри Худодир,
Дўстдан муҳаббат кут,
Душмандан шафқат.

2015 йил 2 сентябрь. Хьюстон.

КУЗ ТАШРИФИ

Қайдадир самода ўқилар баёт,
Қулоғим тутаман сирли овозга.
Кўрдим, ўн йил олдин ўтиб кетган зот
Келди Тиллашайхга — жума намозга.

Айни куз, боғларнинг пишган меваси,
Чумоли сафига ташлайман разм.
Олма туршагининг бордир эгаси,
Қарри ажиналар қилурлар базм.

Порлаб кўринади Қутбда юлдуз,
Осмон ҳам қорамтир — ранги аслидир.
Сариқ чакмон кийган Хизр каби куз,
Чиндан у донишманд руҳлар фаслидир.

Афсус, баҳорларим ўтдилар кетиб,
Терга ботганича қолди саратон.
Буюк томошанинг сўнггини кутиб,
Фасллар оралаб кездим саргардон.

Нимани изладим кундуздир, тундир,
Барча кўрганларим наҳотки абас.
Шамолни ғорларга қамаш мумкиндир,
Қайта олинмагай «пуф» деган нафас.

Ибтидо бор экан бордир интиҳо,
Чигал ҳисларингга куз бергай барҳам.
Балки ўн йил ўтар, юз йилдир, аммо
Жума намозига келурман мен ҳам.

2015 йил 2 сентябрь. Хьюстон.

ҲАЁТ СИНОВЛАРИ

Менга кибр билан ташлайсан назар,
Сенинг кўнглинг бутун, меники ярим.
Розийдим, дардимни сўрасанг агар,
Сени қандоқ севай, айтгин, жигарим.

Мен ҳам азиз эдим, инсон фарзанди,
Бир вақтлар халқимнинг эрка дилбанди.
Лекин қисқа бўлди тақдир писанди,
Сени қандоқ севай, айтгин, жигарим.

Билурман, этмассан номим ҳимоя,
Чунки ўзга эрур қалбингда ғоя.
Тулпоринг солмасин устимга соя,
Сени қандоқ севай, айтгин, жигарим.

Афсус, ер юзида оз эмас бизлар,
Маҳкум бечоралар, сўлиган юзлар.
Эшиги тиқ этса қарар бу кўзлар,
Сени қандоқ севай, айтгин, жигарим.

Хасталик енгмоқда пинҳону ошкор,
Шукурким, қайдадир халоскорлар бор.
Уятдир, қолмаса номус билан ор,
Сени қандоқ севай, айтгин, жигарим.

Ишонгум, бизларга раҳм этур Аллоҳ,
Ҳаётнинг бағрига қайтурмиз, валлоҳ.
Бегона бўлсайдинг чекмас эдим оҳ,
Сени қандоқ севай, айтгин, жигарим.

2015 йил 3 сентябрь. Хьюстон.

МАСЪУЛЛАР

Ерда тараққиёт авжига минди,
Эга топилгайдир ҳар қандай корга.
Аввал битта қассоб етарди, энди
Ўнта қассоб бордир битта қўчқорга.

Илгари замонлар довруғи баланд,
Бир бахши яшарди овулда ғолиб.
Бугун катта-кичик ижод билан банд,
Куйлар, халачўни қўлига олиб.

Қачондир каттакон маҳалла-кўйни,
Уддалаб келарди ёлғиз оқсоқол.
Ҳозир рота бўлиб бошқарар тўйни,
Басдир, ёдда қолган уч-тўртта мақол.

Гапларим киноя, пичингдан йироқ,
Бу — янги асрнинг мутойибаси.
Масъуллар янада бўлсалар кўпроқ,
Шаклланиб борар халқ тоифаси.

Гўдаклар ўзини посбон дейди чўнг,
Ўйинчоқ милтигин отиб толмайди.
Ҳамма қўриқчига айлангандан сўнг,
Қўриқланадиган нарса қолмайди.

Хўш, ундан кейин-чи? Юз берар не ҳол?
Яна мажлис қилиб, йўриқлашади.
Вазифа кўриниб турибди яққол:
Энди бир-бирларин қўриқлашади.

2015 йил 3 сентябрь. Хьюстон.

УЧИНЧИ ЙЎЛ

– Қаёққа йўл олдинг?

– Борса келарга.

– Қаёққа йўл олдинг?

– Борса келмасга.

Учинчи йўл элтар лекин қайларга?

Ўзимни оламан билмасга.

Захирага ўхшар учинчи бу йўл,

Ҳар кимса юролмас, берилмас ҳуқуқ.

Бу йўлдан ботирлар қатнайди нуқул,

Хоҳласа қайтади, хоҳламаса йўқ.

2015 йил 4 сентябрь. Хьюстон.

ХОНАКИ ФИЛ

Йилларим ўтдилар,
Ўргандим қўлга,
Айландим сиз кўрган
Хонаки филга.

Гарчи хўжайиним
Қилтирик, ориқ,
Жонимни суғуриб
Олмоғи аниқ.

Фириб тушмасайди
Агар ёнига,
Улоқтирар эдим
Ўинд уммонига.

Қамчинг ва таёқнинг
Заҳрин билмабсиз,
Дунёга келмабсиз,
Ҳали келмабсиз.

2015 йил 4 сентябрь. Хьюстон.

ИЖОД САБОҚЛАРИ

Ҳаётни тизгинда бўлмайди ушлаб,
Зилзила, ёнғинлар учрайди бари.
Мушук боласини бўйнидан тишлаб,
Ҳар хил кулфатлардан қочади нари.

Ярим аср бўлмиш бу гапга мана,
Билмайман, бировга нима деримни.
Лекин мушук каби излаб бошпана,
Кўтариб чопаман мен ҳам шеъримни.

Нафақага чиққан эринмас мухбир
Ва ёки ҳаваскор синчи — талаба.
Жами бисотингни текширар бир-бир,
Қусур топа олса — катта ғалаба.

Ҳеч кимса ўйламас, сатрлар аро
Кўз ёшлар, аламлар оқиб ётганин.
Биров ҳаёлига келтирмас асло,
Армонлар қаърига шоир ботганин.

Асли жаҳолатдир бу ҳолнинг сири,
Ўзини ҳакам деб санайди ҳар ким.
Ойболта кўтарган Луқмондир бири,
Бири найза тутган Суқротдир, балким.

Улар осмон қадар олис ҳаётдан,
Маъно тополмайсан кўзига қараб.

Дейдилар, ҳаммасин биламиз ёддан,
Сочини ўстириб юргандир Машраб.

Бу ғамсиз касларга ҳурмат нораво,
Лўттибоз мисоли сургайлар даврон.
Соқовин атарлар булбулигўё,
Салла патак бўлса — қолма ҳеч ҳайрон.

Ҳар банда ўзини ахтаргай ҳар чоқ,
Чўқинар — омадин кутиб, ҳойнаҳой.
Кудуқ қазганида шўр чиқар бироқ,
Ювиб кетаверар кулбасини сой.

Эзгу ният билан бошласа бир иш,
Афсуски, ғовларга дуч келар доим.
Наҳот, унга мудом ҳамроҳдир ташвиш,
Наҳот, қадамида қиёмат қоим.

Шоир, мақтанасан ўзингча нега,
Нодонлар ичида қилиб ифтихор.
Шеърингга мушукдай бўлолгин эга,
Машрабнинг, яхшиям, кучукчаси бор.

2015 йил 5 сентябрь. Хьюстон.

КУНДАЛИК ҲАНГОМАЛАР

Бу не кундир, атрофингга боқсанг секин,
У ҳам керак, сен ҳам керак, мен ҳам керак.
Барчамизни даврасига тўплаб, лекин
Бир ўтириб ўйлайдиган одам керак.

Бу не кундир, бир-бирига керак ҳамма,
Бировимиз тоға бўлсак, биров амма.
Бир чойнақдан чой ичамиз, чайнаб шамма,
Бир ўтириб ўйлайдиган одам керак.

Бу не кундир, ўз айбини очар биров,
Кўринганга ғазабини сочар биров.
Ит қувлаган соқов каби қочар биров,
Бир ўтириб ўйлайдиган одам керак.

Бу не кундир, қарз олганлар қайтармайди,
Судхўрга ҳам бирорта важ айтолмайди.
Чўнтагини уриб кетар ҳар хил дайди,
Бир ўтириб ўйлайдиган одам керак.

Бу не кундир, тамагирлар келса ғолиб,
Теварагинг ўраб олар, дўстлар қолиб.
Ҳайдаб юрар сўнг олдига молдай солиб,
Бир ўтириб ўйлайдиган одам керак.

Бу не кундир, мезбон қочса меҳмонидан,
Нима қилсин? Тўймаган-ку ўз жонидан.
Пора деган гап чиқади ош-нонидан,
Бир ўтириб ўйлайдиган одам керак.

Бу не кундир, қоринни ҳам тўқлаб олдинг,
Хатто, қўни-қўшнилари йўқлаб олдинг.
Ухламасдинг, роса тўйиб ухлаб олдинг,
Бир ўтириб ўйлайдиган одам керак.

Бу не кундир, ғам-ташвишлар ортида қолди,
Юрагингга умидларинг қувонч солди.
Раҳбар уканг саломингга алик олди,
Бир ўтириб ўйлайдиган одам керак.

Бу не кундир, осмонларинг бўлдилар соф,
Кўксинг гўё Помир тоғи ё Кўҳи Қоф.
Худойимдан тушган эмиш ерга инсоф,
Бир ўтириб ўйлайдиган одам керак.

Бу не кундир, хурсандчилик қилгин, шоир,
Бамисоли Зухросини топган Тоҳир.
Яхши гап ҳам тарқалибди сенга доир,
Бир ўтириб ўйлайдиган одам керак.

2015 йил 6 сентябрь. Техас.

АГАР СЕНСИЗ

Қуёш чиқиб чарақлайди тенгсиз бу олам,
Қушлар сайрар, эсар тонгнинг шамоллари ҳам.
Бамисоли қайта бошдан туғилгай одам,
Агар сенсиз ўтар бўлса, онларим бекор,
Тандаги бу жоним бекор, шонларим бекор.

Ой балқади, биллур кўкни шуълага чайқаб,
Ол шафақни симиради булутлар чанқаб.
Юлдузлар ҳам рақсга тушар, ненидир пайқаб,
Агар сенсиз ўтар бўлса, онларим бекор,
Тандаги бу жоним бекор, шонларим бекор.

Битта сен, деб бу дунёда юрган мен ўзим,
Гардларингни тўтиёлар айлагай кўзим.
Исминг айтсам, садоларга тўлади сўзим,
Агар сенсиз ўтар бўлса, онларим бекор,
Тандаги бу жоним бекор, шонларим бекор.

Мен ошиқман, меҳр кўрғаз, назарга илгил,
Сендан ўзга қиблам йўқдир оламда, билгил.
Азал касбинг раҳмдилсан, раҳмлар қилгил,
Агар сенсиз ўтар бўлса, онларим бекор,
Тандаги бу жоним бекор, шонларим бекор.

Умид ёрким, фақат сенсан ой ва қуёшим,
Маҳшаргача тик боқолмас, эгилган бошим.
Сақлан, жоним, то тутмасин кўздаги ёшим,
Агар сенсиз ўтар бўлса, онларим бекор,
Тандаги бу жоним бекор, шонларим бекор.

Фалакларнинг саломига чиққин сен кулиб,
Баҳра олсин замин, осмон шавқларга тўлиб.
Остонангда турибман мен, Абдулло бўлиб,
Агар сенсиз ўтар бўлса, онларим бекор,
Тандаги бу жоним бекор, шонларим бекор.

2015 йил 8 сентябрь. Хьюстон.

ЎТАР ДУНЁ

Ўзингни ҳар лаҳза азобга шайла,
Шунчаки пўписа эмас машаққат.
Зулмнинг борлигин эътироф айла,
Ғоят кулгилдир гина, кудурат.

Арслон панжасини уриб турган дам,
Ахлоқдан дарс бериб, қилаберма дўқ.
Демакки, савиянг шулдир, эй одам,
Сенга бошқа таъриф топиб бўлмас, йўқ.

Мен ҳам куйлагандим замонни тўлиб,
— Ассалом! — деб турдим, отмасидан тонг.
Босқинчи ҳаққимни олса ҳам юлиб,
Таъзим бажо айлаб, чалавердим бонг.

Дунёда энг баланд, йиқилмас дорни,
Аввал адданганга қурмоқ керак, рост.
Бўйнига олдим магар иқрорни —
Мардона иш тутсин, ботирларга хос.

Кўрдим, йўл четида турарди бир чол,
Ёшу тажрибаси етган анчага.
Бажарар ишин у англатди дарҳол,
Топпириқ бераман, дейди, барчага.

Ўтмишин ўзига ростлайди Инсон,
Чингизнинг зулмидан зарра қилмас ор.

Кўзига кўринмас дарё-дарё қон,
Энди унга фақат шон-шуҳрат даркор.

Ўтиб кетар экан барибир дунё,
Ёмоннинг умри ҳам ўчган нафасдир.
Мен унинг исмини билмайман, аммо
Яхши одам бўлган, десалар басдир.

2015 йил 8 сентябрь. Хьюстон.

КОИНОТ

Кўм-кўк яйлов, кўринмайди
Бошқа ҳеч бир зот,
Ёллари сикитганча
Ўтлайди бўз от.

Ялтир-юлтир учиб ўтар
Капалак баъзан,
Сирли олам мана шулдир,
Шулдир коинот.

2015 йил 9 сентябрь. Хьюстон.

РОСТҒҮЙЛИК

Мени лақиллатиб,
Айтаверма сўз,
Мана бу оташдир,
Мана бу-чи, муз.

Қурбақа эмасдир
Малика асло,
Яхшини яхши де,
Ёвузни ёвуз.

2015 йил 9 сентябрь. Хьюстон.

ТЕХАС ҲАНГОМАЛАРИДАН

Техасга борганда икки ҳамроҳим,
Мени куни бўйи қилдилар сарсон.
Дейишар, бу жойни кўрингиз токим,
Мана бу заминдир, мана бу осмон.

Ажабо, кимнингдир шляпаси бор,
Кимлардир иштонлик, тўнлик экан-да.
Рост гап, соддаликдан қутулмоқ душвор,
Жўнлик ҳамма жойда жўнлик экан-да.

2015 йил 9 сентябрь. Хьюстон.

ОРОЛ

Бир қуруқлик пайдо бўлди,
Денгизда, не ҳол?
Меники деб эълон қилди
Кимлардир дарҳол.

Охир келиб қарашсалар,
Ҳеч вақо йўқдир,
Шунчаки у сузиб юрган
Кит экан, «орол».

2015 йил 9 сентябрь. Хьюстон.

АСР ФОЖИАСИ

(Ўтмиш эсдаликларидан)

Етмиш тўрт йил умр кўрди мудҳиш бир тузум,
Бунақаси тарихларда учрамаган ҳеч.
Гоҳ ишониб, гоҳ ишонмай эслайман ўзим,
Гап пойларди фуқароси эртадан то кеч.

Павлик деган бола буни берганди бошлаб,
Унга бутун мамлакатда қўйганлар ҳайкал.
Ўз отасин қулоқ, дея сотган у бошлаб,
Шу тариқа, авжга минган қатағон жадал.

Шохлар ўтган, Ироддан то Неронга қадар,
Тулпорини сенатига сайлаган бири.
Павликчилар ҳаммасидан бўлдилар баттар,
Милён-милён бегуноҳнинг йўқ ҳатто гўри.

Боғчадаги болага ҳам, керак бўлса гар,
Гап ташишни ўргатарди ҳушёр энага.
Дер эдилар, бундан чиқар зўр ватанпарвар,
Инсоф сўзин, шарт бўлмаса, қўлламоқ нега?

Ишга солмиш чердакдаги каптарларни ҳам,
Миш-мишларни тарқатарди, боғлаб патига.
Динлар абас, эътиқодлар топганди барҳам,
Дарз кетганди улуғ халқнинг садоқатига.

Арслон деган сўз аслида турар ҳуркитиб,
Ёвузликнинг асорати ўзидан ёмон.
Сўнгсиз таъқиб шўрликларни қўймиш қўрқитиб,
Бахтлимиз! — деб, қийқирарди тун-кун оломон.

Йиллар ўтди, бугун чиндан ўзгардинг, юртим,
Замин узра фарзандларинг фикри бор, пойдор.
Байроғингни кўзга суртиб, бош эгиб турдим,
Жаҳон тузган машваратда сенинг ўрнинг бор.

Кўрганларинг кечмиш бўлсин, энди, илоё,
Йўлларингни ёруғ қилсин ўзи, қаҳкашон.
Қўлин очиб, пирлар сени айлағай дуо:
Топталмасин элнинг қадри асло, ҳеч қачон.

2015 йил 11 сентябрь. Хьюстон.

БАШОРАТ

Раҳматли устозлар,
Домлаларим, Сиз,
Дорилфунундаги билим таянчи.
Қабрингиз қошида дейман чўкиб тиз:
Умрингиз якуни ғоят аянчли.

Башорат қилдингиз нималарнидир,
Уларнинг ҳеч бири топмади исбот.
Бошга кўтарардик Сизни барибир,
Чунки билмас эдик, қанақа ҳаёт.

Бизга уқтирдингиз, буткул ер юзи
Кетиб бораётир нотўғри йўлдан.
Тарихни ёритар Маркснинг сўзи,
Бошқалар бахтини бой берган қўлдан.

Бизга уқтирдингиз, эътиқод, имон,
Кўп борса, чилимнинг тутуни, холос.
Сира дўст бўлмайди қорни тўқ инсон,
Дунёни янгилаш бизларгадир хос.

Бизга уқтирдингиз, уммон ортида,
Бир тузум ётибди, тагидан чириб.
Охир тонг қолдингиз тарих олдида,
Айтган гапларингиз аксини кўриб.

Наҳот, ўйин эди инсон тақдири,
Наҳот, ўтган умр таваккал яккаш.

Наҳот, жаҳолатдир бу ҳолнинг сири,
Қолди бўйнингизда башарни алдаш.

Раҳматли устозлар,
Домлаларим, Сиз,
Аччиқ қисматингиз ибратдир бироқ.
Узр сўрамоқлик шарт экан сўзсиз,
Башоратдан аввал, фолдан олдинроқ.

2015 йил 12 сентябрь. Хьюстон.

ЎҒРИЛАР ҲАҚИДА БАЛЛАДА

Ўзал ҳислар тухфа бўлмиш бизга баробар,
Уйимизни беагаймиз бериб оро, зеб.
Бошқаларни камситмагин асло, биродар,
Ким айтади, ўғриларнинг қалби йўқдир деб.

Энг аввало, ўғриликни қўяр жойига,
Хумчаларни тўлдиради илик мойига.
Сўнг жўнайди маишатга — тоғнинг пойига,
Ким айтади, ўғриларнинг қалби йўқдир деб.

У албатта ўйлаб кўрар ҳамма ёғини,
Май ичишга топар ҳатто бош чаноғини.
Отарчилар ўраб олар сўлу соғини,
Ким айтади, ўғриларнинг қалби йўқдир деб.

Сулувларни қадрлайди бу қавм хушҳол,
Кўзи тушса, қўрғонига келтиргай дарҳол.
Қийшиқ жойи бўлса агар босгайдир дазмол,
Ким айтади, ўғриларнинг қалби йўқдир деб.

Ақли бутун, яхши билгай недир гуноҳи,
Юрагини тилкалайди гўдаклар оҳи.
Ажаб ҳолдир, шоирларга тегмайди гоҳи,
Ким айтади, ўғриларнинг қалби йўқдир деб.

Зўрлари бор, мардман дея кўкрагин керар,
Дуч келганни олабермай, яхшисин терар.
Уй эгаси касал бўлса, дорисин берар,
Ким айтади, ўғриларнинг қалби йўқдир деб.

Моданинг у олдидадир, кийинар башанг,
Эгнидаги либослари талашади ранг.
Ўла қолса, туфлисига қўндирмайди чанг,
Ким айтади, ўғриларнинг қалби йўқдир деб.

Ҳар жойда ҳам иш вақти бор, беш-олти соат,
Хизматчилар шунга аранг қилгайлар тоқат.
Фақат ўғри юмушидан топгайдир роҳат,
Ким айтади, ўғриларнинг қалби йўқдир деб.

Барча соҳа олға қараб кетмоқда борҳо,
Томни тешиш шарт эмасдир энди мутлақо.
Қўйсанг басдир керак жойда ўхшатиб имзо,
Ким айтади, ўғриларнинг қалби йўқдир деб.

Ўйлаб боқсам, кўп нарсанинг эгаси шулар,
Буюк-буюк шаҳарларда яшайди улар.
Ўғри деб кўр, ўша куни паймонанг тўлар,
Ким айтади, ўғриларнинг қалби йўқдир деб.

АҚШ. Хьюстон. 13.09.2015.

МАСЛАҲАТ

Шоир укам Алишерга

Ишинг сира юришмайди, Алишер Назар,
Ҳолбуки, сен яхши шоир, тўғри сўз инсон.
Ташхисингни қўйиб берай, хоҳласанг агар,
Хушомадни билмагайсан, бу — катта нуқсон.

Лекин уни ўргатувчи йўқ бирор мактаб,
Беҳабарсан оддийгина ишлардан, аттанг.
Биринчидан, рухсат олмай айта кўрма гап,
Иккинчидан, хўжайининг маънавий отанг.

Тонгда бориб идорага, йўлини пойла,
Чунки ўзинг очмоғинг шарт эшикни ахир.
Ёрдамчисин алдаб-сулдаб, бартараф айла,
Таъзим қилиб туравер сўнг, мисоли фақир.

Эртаси кун етказ унга кўрган тушингни:
Қуёш билан чиққанмишсиз кўкка баробар.
Аста-секин тутиб олгин, укам, ўзингни,
Энди содиқ хизматчисан, ҳатто биродар.

Ходимларни текширишар баъзан атайин,
Сен ҳақингда гап бошласа хўжайин ногоҳ.
Сира-сира паст тушмагин, дегил, нетайин
Сизга хизмат қилиш учун жўнатган Аллоҳ.

Қарабсан-ки, обрў энди бормокда ошиб,
Номинг атроф-теваракка танилди анча.
Котиба ҳам кўрганида қолади шошиб,
Хўжайиннинг одами, деб ҳайиқар барча.

Уйингизга бозор қилиб бордим, деб айтма,
Уйимизга ўтдим, дегил, бозорча қилиб.
Камтарлик ҳам иш беради энг нозик пайтда,
Шукур, деб қўй, шляпасин илгакка илиб.

Ҳаёт жуда катта уммон, билмайди сарҳад,
Шу жумладан, хушомаднинг йўқ учи-кети.
Ушбу гапдан хўжайининг қувонар беҳад:
Сизникидек ҳуролмайди қўшнининг ити!

Мана, охир етиб келдинг улуғ маррага,
Босиб ўтган шонли йўлинг зафарга далил.
Мақтовларни оширгину милён каррага,
Бошқаларни ёмонлашни бошлайвер дадил.

Маслаҳатим кимларгадир ёқмас муқаррар,
Лекин ёз, деб қистайверар тажриба мени.
Хўжайининг нафақага кетса ҳам агар,
Ҳеч шубҳасиз, қолдиради ўрнига сени.

2015 йил 15 сентябрь. Хьюстон.

ВАТАН

Ватан қадрин белгиламас олтин ё олмос,
Уни биров сотолмас ё сотиб ололмас.
Кунчиқарда Худойимнинг олий мақоми
Кунботарга борганингда пасайиб қолмас.

2015 йил 16 сентябрь. Хьюстон.

ХАЛҚ

Халқ гоҳида толиб эрур, гоҳ устоз даҳо,
Бир қарасанг, бешикдаги гўдақдир ҳатто.
Боболаринг бобоси ҳам унга авлоддир,
Ибтидони билмайди у, билмас интиҳо.

2015 йил 16 сентябрь. Хьюстон.

ҲАЁТ

Неча ойлар ортда қолди, йўқ кўзда хобим,
Яратганнинг ўзи билар чеккан азобим.
Тунлар шундай ўтиб борар, кундузи эса,
Маломатлар келтиради ёзган китобим.

2015 йил 16 сентябрь. Хьюстон.

ШАЙТОН

Сен дарёга чўмилгани боргандинг, Инсон,
Сувдан чиқсанг, йўқолибди кўйлак ва иштон.
Либосингни излаб тагин овора бўлма,
Аллақачон олиб кетди уларни Шайтон.

2015 йил 16 сентябрь. Хьюстон.

МАНГУ ПАНОҲ

Озроққина меҳр бергил,
Бизларга, Аллоҳ,
Озроққина шафқат ҳам бер,
Қодир Худойим.
Ер юзини қоплаб борар
Фақат оҳу воҳ,
Ҳамма жойда бамисоли
Қиёмат-қойим.
Ошёнига яқин келмас
Қушлар ҳам асло,
Дарахтини чирмаб олса
Агарда илон.
Уясига қадам босмас
Бўрилар ҳатто,
Агар сезса шу атрофда
Борлигин қопқон.
Инсон ахир Инсон эрур,
Яширмақ нега,
Кун кўрар у хонадонин
Ҳолига қараб.
Агар бир кун мушук каби
Қолса безга,
Юрмас ахир нола чекиб,
Эшикни тирнаб.
Фарзандлардан буюрмаса
Фожиадир бу,
Ота энди ўз-ўзига
Қилгай маломат.
Бир замонлар қартайганда
Падарин, ёҳу,

Форга элтиб ташлаганлар,
Қандоқ жаҳолат!
Қадрдонлар ажраб кетар,
Бирдан, ногаҳон.
Айри тушар балки машъум
Манфаат сабаб.
Бундай чоғда одам кимга
Суянсин нолон,
Наҳот, дўстлик рўё эрур,
Кечиргин, ё Раб.
Қашқирларнинг тўдасида
Қолса биров гар,
Ким ҳимоя қилар эди
Уни шу фурсат.
Бир ожизга беришмаса
Мадад муқаррар,
Ғолибман деб бонг ургайдир
Ёвузлик албат.
Кўз ташлайман олис ўтмиш
Қаърига гоҳо,
Тарих мудом ботирларнинг
Ёнини олган.
Енгиб чиққан курашларда
Алпомиш борҳо,
Прометей ўт-оловни
Сақлаб қололган.
Парвардигор, сен бандангни
Қилдинг ҳимоят,
Яна ўзинг мурувватлар
Айлагил эҳсон.
Одамзодга эзгуликни
Қайтиб бер фақат,
Ёлғиз сенинг паноҳингда
Бахт топгай Инсон.

2015 йил 18 сентябрь. Хьюстон.

КИЙИК ОВИ

Тонгда овчи сайдга чикди,
Деганча, «Ё, Ҳақ!»
Бир кийикни таъқиб этди
Қисганча тоққа.
Ўқи тегди ўлжасининг
Қулоғига нақ,
Иккинчиси теккан эди
Айнан туёққа.

Овчи ростдан тушган эди
Ўлжа кетига,
Эринмасдан қараб чикди
Яқин-йироқни.
Кийик эса, ола қол, деб
Йўлнинг четига,
Ташлаб кетмиш бир қулоғу
Битта туёқни.

2015 йил 18 сентябрь. Хьюстон.

БАЛИҚЧИЛАР

Балиқ овлайдиган
Улкан кема-ю,
Ҳаваскор балиқчи
Турарди қатор.
Бундай пайт ҳаммада
Ягона орзу,
Ишлари юришиб
Омад бўлса ёр.

Вақт ўтди, назар сол
Яна бу ёққа,
Томоша айлагил,
Бўлиб ҳангу манг.
Кеманинг тўрлари
Тўлмиш чаваққа,
Ва лекин ҳаваскор
Тутганди наҳанг.

2015 йил 18 сентябрь. Техас.

НОДОНЛАР ҲАҚИДА БАЛЛАДА

Қайдадир юз берса бирор фалокат,
Тушар таҳликага жамики ҳайвон.
Мухбир енгамиз, деб жар солар албат,
Бундан фақатгина қўрқмайди нодон.

Амир кушбегининг кетига тепди,
Шу зум Петербургни оламан, дебди.
Шаксиз у — бекорнинг бештасин ебди,
Бундан фақатгина қўрқмайди нодон.

Зилзила Тошкентнинг ярмини бузса,
Кимдир ўша куни ёзганмиш қисса.
Ҳис эт, фожиадан чиқаргин ҳисса,
Бундан фақатгина қўрқмайди нодон.

Ер юзин забт этган улар чинакам,
Ё довдир, ё лофчи ёки муттаҳам,
Чопиб чиқаман дер Эверестга ҳам,
Бундан фақатгина қўрқмайди нодон.

Пайт келиб, қасамлар ичади ҳатто,
Ўзининг фойдасин унутмас аммо.
Тинмайди, дўзахга тушқунича то,
Бундан фақатгина қўрқмайди нодон.

Турфа форумларда қатнашар баъзан,
Уни юборганмиш гўёки Ватан.

Тугатар, қўлига тушса илму фан,
Бундан фақатгина қўрқмайди нодон.

Худойим, ҳамиша ҳолимизга боқ,
Сенинг паноҳингда яшайлик узоқ.
Тамагир ҳукмига топширма бироқ,
Бундан фақатгина қўрқмайди нодон.

Тарихда ўтгандир ботирлар бисёр,
Неча саркарда-ю шохлар пурвиқор.
Авлиё зотларнинг назари ҳам бор,
Бундан фақатгина қўрқмайди нодон.

Инсон боласига ҳушёрлик одат,
Юртига киритмас ёвларни минбаъд.
Токи, бошланмасин қирғин ва офат,
Бундан фақатгина қўрқмайди нодон.

Балки унинг даври эмасдир мангу,
Лекин яшаб келар тинч ва беқайғу.
Бир кун тупугига тойиб ўлар у,
Бундан фақатгина қўрқмайди нодон.

2015 йил 20 сентябрь. Хьюстон.

МУАЗЗАМЛИК

Улуғ дарё билан қўйсанг баробар,
Айтилмас, мана бу муаззам ариқ.
Баҳайбат фил турса ёнида агар,
Муаззам чумоли дейилмас, аниқ.

Муаззам шоирдир Фирдавсий ҳамон,
«Шоҳнома» оламда тенги йўқдир, бас.
Қанчалик чиройли бўлмасин дўкон,
Колизей сингари муаззам эмас.

Магар чиқиб қолса бирор ҳаваскор,
Муаззам даҳо, деб ёзар хабарчи.
Ёлғоннинг наҳотки жозибаси бор,
Чойхона паловга қўйилмас жарчи.

Ўзбек муҳтож эмас ўтрикка, аммо
Жаҳон минбарида ўқий олур дарс.
Киминг бор, деганда бировдан асло
Буюк инсонларни олмағаймиз қарз.

Хаёл суриш яхши болага ўхшаб,
Орзу ярашади кекса-ю ёшга.
Ўзини муаззам дейиш бошқа гап,
Муаззам бўлмоққа интилиш бошқа.

2015 йил 21 сентябрь. Хьюстон.

КОШКИ

Ёшларга

Сен ёшсан, эртанги кунингга боқай,
Дарё кеч, сахро кез, довлонлар ошки.
Қараб юрар эдим ортимга токай,
Сенинг камолингни кўрсайдим, кошки.

Афсус, равон эмас бу мубҳам йўллар,
Ҳар бир қадамингда шунчалар тошки.
Топтаб ташлангандир ўнг билан сўллар,
Сенинг камолингни кўрсайдим, кошки.

Истеъдод олдида паст тушар осмон,
Койнот ўз сирин айлагай фошки.
Юксак парвозингга келтиргум имон,
Сенинг камолингни кўрсайдим, кошки.

Олда кутиб турар давраи сарвар,
Тафаккур то абад кўз билан қошки.
Зора шонинг чиқса боболар қадар,
Сенинг камолингни кўрсайдим, кошки.

Инсон дастидадир ғов ҳам, сийлов ҳам,
Аҳли диёнатга ул ўзи бошки.
Яратган қўлласин ҳар нафас, ҳар дам,
Сенинг камолингни кўрсайдим, кошки.

2015 йил 21 сентябрь. Хьюстон.

ТОЙЧОҚ ВА ЎҒЛОН

Тойчоғингни авайлагин,

Азиз йилқибон,

У тулпорга айланади,

Вақт ўтиб ҳали.

Минглаб одам оёғига

Қалқар бегумон,

Майдонларда келбатини

Кўрган маҳали.

Ота, сен ҳам дуолар қил

Ўғлонинг учун,

Боланг балки ўспириндир,

Балки жуда ёш.

Эҳтимол, у юрт сўрайди,

Улғайиб бир кун,

Валлоҳ, сенинг ўзингга ҳам

Бўлғусидир бош.

2015 йил 23 сентябрь. Хьюстон.

КИЙИК ВА ТОШБАҚА

Тирикликнинг сирлари кўп,
Кузатсанг агар,
Тоқат билмас, бу дунёга
Келганда инсон.
Бешиқда ҳам тинч ётмайди,
Ғоятда ўжар,
Кийик каби сакрайди сўнг,
Толмас, чопағон.

Йиллар ўтиб, охирлайди
Фоний бу дунё,
Инсон учун жаннатлардан
Асло кам эмас.
У дунё гар чорлаб қолса,
Эшитмас гўё,
Тошбақадек имиллайди,
Боргиси келмас.

2015 йил 23 сентябрь. Хьюстон.

ИНСОН ШАРАФИ

Эскирган кавушни ёки жандани
Қайга ташласанг ҳам, нима фарқи бор.
Тупроққа жо бўлган марҳум бандани
Мармартош маҳдиё этмоғи душвор.

Юксак сағана-ю безаклар бари
Азадор бир зотнинг ҳиммати холос.
Балхда қаровсиздир Беруний қабри,
Бу айни нодонлик жаҳолатга хос.

Замин фарзандидир, шубҳасиз, Инсон,
Ғоялар меваси эмасдир асло.
Ғаними чоҳ қазса унга ҳар бир он,
Дўстлари бошига кўтаргай аммо.

Ва лекин холислик мудом омонат,
Ўзини ҳакам дер салла, бесалла.
Бандаси Аллоҳга ёлворар фақат,
Худога солдим, деб айтар баралла.

Нозим Рус ерида жой топди мангу,
Аммо сатрлари ҳад билмай яшар.
Энг аввал, дунёнинг шоиридир у,
Сўнгра коммунистдир, билиб қўй, башар.

Оламда дахлсиз бир мантиқ мавжуд,
Унга даф қилолмас вақту замона.

Бировнинг хочи бор, бировда-чи бут,
Лекин Яратганга бари парвона.

Миллат деганлари бир дарахтсимон,
Илдизи заминнинг қаърига етган.
Кишилик бошига тушган ҳар тўфон,
Унинг ҳам бутоғин синдириб кетган.

Инсонга икки ҳис доимо ҳамдам,
Бири – Отамакон, бириси – Дунё.
Баъзан ўзи чиққан тепани одам
Ҳисоблаб юради олам, деб гўё.

Гарчи ер юзида кўп эрур жонзот,
Турларин санаб ҳам бўлмас, эҳтимол.
Тарихни яратар фақат Одамзод,
Тафаккур уйининг меъмори мисол.

Бу туйғу менинг ҳам умримда қолиб,
Йўқолмас, сувга от, ташла ўтларга.
Ватан тупроғидан бир сиқим олиб,
Кейин боражакман ўзга юртларга.

2015 йил 24 сентябрь. Хьюстон.

МҶМИЁ

Ажиб ҳол юз бергай,
Тириклай туриб,
Мўмиё нусхамни яратдирсам гар.
Амал кресломда ўша ўтириб,
Бир кун иш юритса, оқшомга қадар.

Арзигўй дод солиб келса, барибир,
Мендан садо чиқмас, сўзлайди ўзи.
Ёрдамчим тушунмас, англамас, не сир,
Чунки тик боқмаган ҳеч қачон кўзи.

Эҳтимол, бекорчи қулоқни излаб,
Олдинга бир олим киргай шу куни.
Узун маърузасин ўқийди бўзлаб,
Жимгина тинглайди мўмиё уни.

Кассир қиз кутишдан чарчади охир,
Тирқишдан мўралар сенга атайин.
Сўнгра бош чайқайди: — Иши кўп оғир,
Қорайиб кетибди шўрлик хўжайин.

— Тепадан сўрашди! — дейди ногаҳон
Котиба эшиқдан боққанча қиё.
Мўъжиза юз берар хонада шу он:
Жонланиб кетади бирдан мўмиё.

2015 йил 27 сентябрь. Хьюстон.

ШИКОЯТЧИ ҲАНГОМАСИ

У миршабхонага қилар қўнғироқ:
— Жиноят юз берди, чорасин кўринг.
Ўзим санаб чиқдим эрта тонгданоқ,
Битта товугим йўқ, топтириб беринг.

Ишлаган одамнинг иши кўп, мана
Товуқ масаласи очикдир ҳамон.
Ҳафта ҳам ўтмасдан, сим қоқар яна:
— Итим ғойиб бўлди, нетай, миршабжон.

У шеърлар тўқирди отарчи учун,
— Талантинг йўқ, — дебди юзига биров.
— Оҳ, менинг талантим йўқолди бутун!
Ўша идорага сим қоқар дарров.

Кимлардир уни деб доим овора,
У ҳам чарчамасди, билмасди тиним.
Бир кун ўзи келди: — Тез кўринг чора,
«Сенинг ақлинг йўқ», деб айтди хотиним.

Кўринмай кетди у, нечук аҳволи?
Миршаблар йўқлашди, хавотир олиб.
— Дунёдан ўтдилар, — деди аёли,
Қаранг, энди ўзи қолмиш йўқолиб.

2015 йил 27 сентябрь. Хьюстон.

РАНГ-БАРАНГЛИК

Заминга баробар кулфати, бахти,
Мажнунтол ёнида заққум дарахти.

Саҳролар белибос, ўрмонлар башанг,
Дельфиннинг ҳамроҳи одамхўр наҳанг.

Шодлик бир томонда, бир томонда ғам,
Икки хил балодир сув билан ўт ҳам.

Лекин қозонда сув, тагида чўғдир,
Бирови бўлмаса таом ҳам йўқдир.

Яхшилар бор жойда ёмон ҳам мавжуд,
Бу – қадим боболар қолдирган ўғит.

Мен ҳам ўз фикримни айтай якунда:
Қайсига мансубсан – ҳамма гап шунда!

2015 йил 27 сентябрь. Хьюстон.

ТЕНГЛИК

Қачон бойваччалар бу ҳолни англар:
Рақиби бўлолмас аҳволи танглар.
Арслон чиқмас сира сичқон овига,
Унга ярашади фил билан жанглар.

2015 йил 27 сентябрь. Хьюстон.

ЁР ВА АҒЁР

- Шеър кимга аталган? — сўрайсан такрор,
Жавобим мана бу, унутма зинҳор:
- Қара, рўпарангда турибди борлиқ,
У сенга ёр эрур ва ёки ағёр.

2015 йил 27 сентябрь. Хьюстон.

МАРДИКОР

Бажаргин ўзингга мансуб юмушни,
Овчи ҳам ўлжасин бир ўзи овлар.
Агар ёқтирмаса қандайдир ишни,
Мардикор ёллайди баъзи бировлар.

Эҳтимол, ҳашардир, шанбалиқдир ё,
Маҳалланг чорлайди — ёрдамнинг даркор.
Бундай муаммодан қўрқмагин асло,
Ҳамёнинг бор экан — мардикор тайёр.

Ўқишга кирмоқчи фарзанд бесавод,
Унга сувдек зарур баҳолар-баллар.
Ота чорасини топар шу заҳот,
Билагон болани мардикор ёллар.

Пайдо бўлган эмас бу одат дарров,
Шоҳлар ҳам ишлатган қиёфадошин.
Келинга топилар мардикор куёв,
Тўйида ўтирар эгтанча бошин.

Бандага раҳм этсин Аллоҳнинг Ўзи,
Қандоқ ҳукм қилар — унда ихтиёр.
Марҳумнинг бўлмаса ўғли ё қизи,
Ё тавба, мардикор йиғичилар бор.

Мададсиз қолганда инсон боласи,
Қўллаган зотларга минг бора раҳмат.
Савобни маҳв этар тама балоси,
Беҳуда кетмагай чекилган заҳмат.

Ҳеч кимнинг қўрғонин босмасин хатар,
Ҳатто зор қолмасин ҳамсоясига.
Ватаннинг бошига иш тушса агар,
Мардикор боргайми ҳимоясига.

2015 йил 2 октябрь. Хьюстон.

ТАҚДИР ТУҲФАЛАРИ

Сендан ризқ сўрадим ҳамиша, тақдир,
Бойлик ўтинмадим лекин муҳташам.
Ол, дея бутун нон юбординг, шукур,
Балки бошқалардан айламадинг кам.

Сендан дўст сўрадим, ёлвориб яна,
Тўғригўй ҳамроҳлар дуч келди, қуллуқ.
Улар ҳам мен каби юрибди, ана,
Чайқов бозорингга киргилари йўқ.

Сендан саломатлик сўрадим, тақдир,
Ахир ҳар кимсага мукофотдир бу.
Тўрт мучанг соғ бўлса, шу ўзи бахтдир,
Қариган чофингда етар қуш уйқу.

Фаним юборгин, деб ким айтар сенга,
Эси бор ҳар банда бу гапдан кулар.
Негадир, бир тўпин жўнатдинг менга,
Сигмай қолганмиди ҳовлингда улар.

Барибир, лутфингдан розиман мен ҳам,
Қайларга борардим тақдирсиз-сенсиз.
Энг аввал, онадан туғилганим дам,
Ватан ато этдинг, қадим ва тенгсиз.

Сенинг битта номинг, эҳтимол, қисмат,
Хато қилган бўлсак, бизлардан кўрма.
Тепангда Эгам бор, шошилма фақат,
Умрни ўзингча қисқартиб юрма.

2015 йил 4 октябрь. Хьюстон.

ҲАЁТ

Рафиқамга
Кимдир деди оҳ чекиб:
— Зулматга ботди зиё,
Тулпорлар кетиб бўлди,
Қирчанғига зот қолди.

Тирикликни ўлимлар
Енга билмади, аммо,
Завол топмай дунёда,
Барибир, ҳаёт қолди.

Афсус, не-не инсонлар
Тарк этдилар оламини,
Қайтмадилар, тўксам ҳам
Кўзимдаги жоламини.

Бу не сирким, кулфатлар
Буколмади одамини,
Завол топмай дунёда,
Барибир, ҳаёт қолди.

Онам кетса, ўйловдим,
Йиқилиб тушгай осмон,
Отам кетди, мен учун
Зимистон бўлди жаҳон.

Лекин мен ёдгор эдим,
Ўлмай қолган тирик жон,
Завол топмай дунёда,
Барибир, ҳаёт қолди.

Юрагим сиқилганда
Мозор оралаб юрдим,
Кекса бир донишманднинг
Қабри ёнида турдим.

Во ажабо, тошида
Ушбу ёзувни кўрдим:
— Завол топмай дунёда,
Барибир, ҳаёт қолди.

Сановига етмайди
Ҳанузгача одамзод —
Заминда қурбон кўпми,
Кўпмикан ва ё жаллод?

Яхшилардан от қолур,
Ёмонлардан қолур дод,
Завол топмай дунёда,
Барибир, ҳаёт қолди.

Ўкинмагин, азизам,
Орқада энди ғовлар,
Ажалдан ҳам аслида
Баттарроқ экан ёвлар.

Дегаймиз, ўша куни —
Ўтгач барча синовлар:
Завол топмай дунёда,
Барибир, ҳаёт қолди.

2015 йил 6 октябрь. Хьюстон.

ЮПАНЧ

Паймона жом эрур,
Бир кун тўлғувси,
Кимки туғилибди —
Охир ўлғувси.

Ҳозирча тирикман,
Йиғлама, болам,
Ҳали кўз ёшларинг
Керак бўлғувси.

2015 йил 10 октябрь. Хьюстон.

АРМОН

Хайр, Атлантика,
Хайр, эй уммон,
Сендан айро тушмоқ
Гумондир, гумон.

Менинг ҳам қалбимда
Бир уммоним бор,
Фақат, унинг номи
Армондир, армон.

2015 йил 10 октябрь. Хьюстон.

ЗИНАЛАР

Дедилар: — Кўкларга қилурсан парвоз,
Биринчи зина бу, чиққин, сеники.
Шу заҳот атрофдан таралди овоз:
— Бу зина меники, зина меники.

Ўрлаб боравердинг тепага ўктам,
Бундайин маррага етишгай озлар.
Лекин эшитилиб турди дам-бадам,
Бу зина меники, деган овозлар.

Энг юксак пояга чиқолдинг у кун,
Уҳ тортдинг, сочингга қировлар инган.
Во ажаб, ўчганди энди турфа ун,
Меникидир, деган овозлар тинган.

Бироқ кимларнингдир имкони бисёр,
Ҳаттоки, омадни айлаб олгай қул.
Умрида машаққат чекмаган бир бор,
Чунки зиналари бошқадир буткул.

Сени ҳам қайдадир англашар, балким,
Орттирган тажрибанг беҳуда кетмас.
Пастда бўлсанг агар, топтайди ҳар ким,
Баландликда турсанг — қўллари етмас.

2015 йил 11 октябрь. Хьюстон.

«ИККИЧИ» БОЛА

Физикадан «икки» олиб,
Бола қайтди мактабдан,
Остонада туриб деди
Отасига дафъатан:

— Отажоним, хафа бўлманг,
Ахир бизга омад ёр,
«Икки» олсам олибман-да,
Беруний бобомиз бор.

Энди тилдан «икки» олиб
Қайтди бола мактабдан,
Отасига яна деди
Остонадан ўтмасдан:

— Отажоним, хафа бўлманг,
Ахир бизга омад ёр,
«Икки» олсам олибман-да,
Навоий бобомиз бор.

Бу гапларни тинглайвериб
Отанинг боши қотди,
Ҳар кун шу ҳол такрор бўлар,
Бор тинчини йўқотди.

Охир деди: Бас қил, бола,
Ҳаммамизга омад ёр,
Боболарни пеш қилма кўп,
Ҳамёнимда ақчам бор.

2015 йил 13 октябрь. Хьюстон.

ЙЎҚОЛГАН БЎРИ

Ҳайвонот боғидан
Йўқолди бўри,
Шу заҳот эфирда
Берилди эълон:
— Бўри қочиб кетган,
Жайдари тури,
Тутиб келтирганга
Мукофот фалон.

Бўри-ку топилди
Ва лекин бу иш,
Ташаббус сингари
Кўрсатди кучин.
Ҳануз давом этар
Бўри топшириш,
Албатта, айтилган
Мукофот учун.

2015 йил 11 октябрь. Техас.

ТАЪЗИЯ

Сен кетдинг, қолганлар
Ўйнасин, кулсин,
Маконинг, илоё,
Нурларга тўлсин.
Аслида, бу дунё
Ташвишларидан
Қутулиб кетганинг
Муборак бўлсин.

2015 йил 14 октябрь. Хьюстон

КОТИБА ХОНИМ

Бирор савол чиқса — майдами ё чўнг,
Раҳбарга айтгин, деб қўймас имоним.
Тўрт ёки бешинчи уринишдан сўнг,
Гўшакни кўтарар Котиба Хоним.

Ҳали салом-алик қилмасдан аввал,
Сўроқни бошлайди, терговчи гўё.
Қанча тиришмагин, бермайди ҳеч гал,
Дейсан, автоматдан фарқи йўқ асло.

— Отангиз тирикми? Онангиз борми?
Бобонгиз қанақа касалдан ўлган?
Жуфтингиз ишларми ёки бекорми?
Қайси ресторанда тўйингиз бўлган?

Қандай ўтказасиз бўш қолган дамни?
Қачондир СПИДга чалинганмисиз?
Ўлдирганмисиз ҳеч бирор одамни?
Боғчада ҳибсга олинганмисиз?

Сизга тегмаганми лўлининг кўзи?
Маошингиз қанча? — буни ҳам айтинг.
Қаёққа кўнғироқ қилдингиз, ўзи,
Шикоят бўлса гар, бу йўлдан қайтинг.

Энди чиқай, девди танимдан жоним,
Тилига бол бўлсин, оғзига қандлар.
Гапни қисқа қилди Котиба Хоним:
— Хўжайин бандлар.

2015 йил 14 октябрь. Хьюстон

ДОН КИХОТ

Мудом бошқаларнинг ғамини ейсан,
Сендек ғамгусорни биров кўрганмас.
Нечун ҳайдовчига тезроқ юр, дейсан,
Ахир, сени ҳеч ким кутиб турганмас.

Ҳар ким саёҳатга чиққай, албатта,
Дунё кенг, манзил кўп, сарҳадлар катта.
Тезюрар поездга олгайсан патта,
Ахир, сени ҳеч ким кутиб турганмас.

Минбарга чиқасан, ўхшаб оловга,
Зарбалар берасан қандайдир ёвга.
Ёқдинг ё ёқмадинг ҳозир бировга,
Ахир, сени ҳеч ким кутиб турганмас.

Текшириб ўтирмай туғилган ерин,
Ўзингча мақтадинг шоирнинг шеърин.
Ўйлаб ҳам кўрмадинг, у нима дерин,
Ахир, сени ҳеч ким кутиб турганмас.

Гоҳо адолат деб куйдирасан жон,
Тилингдан тушмайди Ҳазрати Инсон.
Нимага эришдинг шу билан, нодон,
Ахир, сени ҳеч ким кутиб турганмас.

Китобий қаҳрамон — номи Дон Кихот,
Шамол тегирмонга қарши сурган от.
Дегайлар, биздан ҳам чиқмиш шундай зот,
Ахир, сени ҳеч ким кутиб турганмас.

Эшитдинг, қайдадир тошибди дарё,
Тун бўйи оҳ чекдинг, миробдай гўё.
Эл-юртни асра, деб қилдинг илтижо,
Ахир, сени ҳеч ким кутиб турганмас.

Соғломсан, тер тўкиб, шавққа тўлгайсан,
Лекин қариб-чуриб, бир кун ўлгайсан,
Билиб қўй, шу заҳот унут бўлгайсан,
Ахир, сени ҳеч ким кутиб турганмас.

Дунёдан безмагин, сўниб ҳафсаланг,
Кимлардир от минган, ким оёқ яланг.
Мадад сўраб додлар, ҳоли бўлса танг,
Ахир, сени ҳеч ким кутиб турганмас.

Магар шундоқ экан, не қилмоқ даркор?
Болам, ушбу гапни унутма зинҳор:
Фақат, тамаси йўқ савоб устувор,
Ахир, сени ҳеч ким кутиб турганмас.

2015 йил 14 октябрь. Хьюстон

УМР ДАФТАРЛАРИ

Кўргингиз келса гар бахтли одамни,
Қайга борардингиз, ахир нетгайсиз?
Келинг ҳузуримга, унутинг ғамни,
Яйраб ўтиргайсиз, мамнун кетгайсиз.

Кўрмоқчи бўлсангиз бахтсизни агар,
Юрманг йироқларда, келинг мен томон.
Ҳасратли умримнинг ўзи бир дафтар,
Ўқиб, йиғлай-йиғлай, қайтгайсиз нолон.

2015 йил 15 октябрь. Хьюстон

ҲАСБИ ҲОЛ

Йўқотаман, дейди ҳасадгўй номард,
Таслим бўлмас лекин ақлу тафаккур.
Эзгу умидингга қўндирмайди гард,
Хайрихоҳ дўстларга минг бор ташаккур.

Мен-ку, юргандирман ўз ғамимни еб,
Чидаб ҳижронларга, соғинч, фироққа.
Кимнинг ҳисобидан сафар қилдинг, деб,
Ҳатто аллакимлар тутар сўроққа.

Қўлинг ишга бормас улар дастидан,
Во дариғ, тинчгина юриб ҳам бўлмас.
Билдирмай чоҳ қазар оёқ остингдан,
Косанг оқармайди, толеинг кулмас.

Ҳайронлар қоламан бир ҳолга доим,
Зарра улғаймаган гўёки Инсон.
Уни бандам деган бир вақт Худойим,
Афсус, тарк айламиш бандасин иймон.

Шеъримни дафъатан арз-додга йўйма,
Пойингда ётибди пажмурда таним.
Мени ўшаларга талатиб қўйма,
Ўзинг қўлла яна, халқим, Ватаним.

2015 йил 15 октябрь. Хьюстон

ЗАМОНЛАР

Ўзимизнинг гап, деб бошлайди сўзин,
Кўрсаткич бармоғи лабида турар.
Эшиқдан бир лаҳза узмайди кўзин,
Кимдир кириб қолса, мавзуни бурар.

Одамлар тўп жойдан қочар минг қадам,
Хатто, радиони тинглайди пинҳон.
Магар, об-ҳаводан гап кетса, шу дам
Дейди: — Газетани ўқинг, ўртоқжон.

Бирор таъзияга бориб қолса гоҳ,
Тиловат қилмайди, мўлтирар гирён.
Ҳеч кимса кўрмаган чекканини оҳ,
Собиқлар тўйига бормас ҳеч қачон.

Кундузи Қомусдан кўчирма олиб,
Чорлар огоҳликка яхши-ёмонни.
Тунлари кўрпага бурканиб олиб,
Қироат қилади йиғлаб, Қуръонни.

Шу қадар шафқатсиз эдингми, ҳаёт,
Қўлим ёқангдадир, Маҳшаргача то.
Қуёндек беюрак, қушдек бесабот,
Соқов қилганмидинг халқимни, Шўро.

Болажон, сен бундай кунларни кўрма,
Шукур, сеникидир замона бу пайт.
Мағлублар сингари бош эгиб юрма,
Сен энди ғолиблар қўшиғини айт.

2015 йил 17 октябрь. Хьюстон

ҲАНГОМА

Бир кун шогирдига деди устози:
— Майли, шеърятда қаср қурмагин.
Ҳатто, ёзмасанг ҳам, майли мен рози,
Абдулла Орифга яқин юрмагин.

Қодирӣ, Чўлпонга мухлис бўлганлар,
Гуллаб турган чоғи бевақт сўлганлар.
Ёхуд Магаданда музлаб ўлганлар,
Абдулла Орифга яқин юрмагин.

Шеърини ўқигинг келса агарда,
Ўқи-ю, нуқсон кўр ўша асарда.
Турсин ораликда темирдан парда,
Абдулла Орифга яқин юрмагин.

Керакли одамнинг изидан қолма,
Унга хизмат қилиб, ҳеч қачон толма.
Фойдасиз кимсага қулоқ ҳам солма,
Абдулла Орифга яқин юрмагин.

Мени огоҳ қилди эски бир ошнам,
Боқсанг посангига ҳеч бўлмайсан кам.
Виждоннинг ўзи йўқ, чекма сира ғам,
Абдулла Орифга яқин юрмагин.

Дунё ўткинчидир, яъни муваққат,
Ҳамиша мавжуддир ўша ҳақиқат.
Олдинда ғов бўлса, йўқот шу фурсат,
Абдулла Орифга яқин юрмагин.

Шунда танбехлардан бўлгайсан озод,
Ўт босган пайкалинг аталгай обод.
Сулаймон ўлди-ю, девлар демак шод,
Абдулла Орифга яқин юрмагин.

Мудом иш беради бизларга ёлғон,
Билиб турибдими содда оломон.
Сени Фирдавсий, деб қилгаймиз эълон,
Абдулла Орифга яқин юрмагин.

Бошлиқлар келганда, чиққин югуриб,
Тинмай, пояндозни тургин супуриб.
Талантли дейдилар ишингни кўриб,
Абдулла Орифга яқин юрмагин.

Давра қур, ҳеч кимдан ҳайиқма аммо,
Рўйхатлар тузгаймиз, янги мутлақо.
Унга бегоналар кирмайди асло,
Абдулла Орифга яқин юрмагин.

Ҳеч кимса ўйламас, — сен қайси тараф,
Тарихнинг корига қолдик-ку яраб.
Бўйларин ўлчади бизларга қараб,
Абдулла Орифга яқин юрмагин.

Ҳатто нуқсонимиз бўлгай фазилят,
Саводсизлик эса олий маърифат.
Манманлик айб эмас, балки жасорат,
Абдулла Орифга яқин юрмагин.

Содиқ итларинг кўп — сени қўллайди,
Гарчи, ҳар замонда бир бор туллайди.
Хурсанд бўл, ижодий боғинг гуллайди,
Абдулла Орифга яқин юрмагин.

Эҳтимол, китобинг ўқимас биров,
Бозорчи пистасин ўрайди дарров.
Лекин нописандлик бизнинг қудрат, дов,
Абдулла Орифга яқин юрмагин.

Эгалари кетса – тул адабиёт,
Ҳаёсиз жойларда пул адабиёт.
Қолди ўтмишларда ул адабиёт,
Абдулла Орифга яқин юрмагин.

Бизнинг ҳам шубҳасиз ўз режамиз бор,
Исковуч, чақимчи кадрлар бисёр.
Закот бериб турсанг ҳамма сенга ёр,
Абдулла Орифга яқин юрмагин.

Альбомлар ясаймиз кўркам, улуғвор,
Ойбекнинг ўрнига мана, биз тайёр.
Фақат Қаҳҳор домла тўғри сўз, айёр,
Абдулла Орифга яқин юрмагин.

Ва лекин чўчитар ўзга бир даҳо,
Ўрнидан қўзғалмас Навоий бобо.
Тухфа қилсакмикан бошқаларга ё,
Абдулла Орифга яқин юрмагин.

Бульдозер қўйса ҳам ўрнингдан жилма,
Унча-мунча гапга парво ҳам қилма.
Сендайлар кўп ҳозир, даврон сур, ўлма,
Абдулла Орифга яқин юрмагин.

Рўпара келса ким, суришажакмиз,
Шубҳа йўқ, орзуга эришажакмиз.
Кўп борса, Дўзахда кўришажакмиз,
Абдулла Орифга яқин юрмагин.

2015 йил 19 октябрь. Хьюстон

ОНА ТУПРОҚ

Бир вақт ватанимдан кетдим кўп узоқ,
Келдиму заминга эгилдим шу чоқ.
Орада қандайин мулоқот бўлди,
Битта мен биламан ва билгай тупроқ.

2015 йил 24 октябрь. Тошкент. Аэропорт.

ИЖОД

Зулмат бўлса ернинг ҳар ёғи,
Тош бодомдай сиқилса юрак.
Шундай пайтда, булбул сайроғи
Кимга керак, нимага керак?

Қоп-қорайиб оқади дарё,
Гувиллайди тубанда бенур.
Унинг ваҳший садоси аммо
Кимга керак, нимага зарур?

Юмилгандир гулларнинг лаби,
Чирмовуқлар деворлар оша.
Боғни аёз ургани каби,
Бутун борлиқ сўқир томоша.

Булар бари табиатга хос,
Ҳозир тундир, эртачи нурлик.
Яна гуллар очилар қийғос,
Яна қушлар сайрайди турлик.

Сен-чи, шоир, ўзингга қара,
Сен омадсиз ва ўжар жонзот.
Керагинг йўқ ҳеч кимга зарра,
Шу ҳолда ҳам қилурсан ижод.

2015 йил 27 октябрь.

ҲАЁТ ИБРАТИ

Ўтган йўлларимга кўз ташлаб гирён,
Гоҳида ўзимга қоламан ҳайрон.
Руҳим замин узра учса ҳам баланд,
Таним бир умрга бўлди занжирбанд.

Элу юрт номини қўйиб ўртага,
Алдаб юришдилар мени жўрттага.
Баъзан дуч келганга айтдим ширин сўз,
Лекин сийратини билмадим, афсус.

Ёш дўстим, волиданг қадрига етгин,
Майли, ўзгаларни фаромуш этгин.
Она-ю, Ватандир асли беминнат,
Бошқалар шерикдир, ҳамроҳдир фақат.

2015 йил 28 октябрь.

ДЎСТЛАР

Ерга тўкилади шафтоли ларзон,
Кимдир босиб ўтар, тасаввур этгин.
Дўст сўзин нарҳини мен қилдим арзон,
Укажон, сен унинг қадрига етгин.

Ўйлардим, ҳамроҳим дўст, деб албатта,
Мени куттувчи ҳам содиқдир, ёрдир.
Берида бор экан лекин ойболта,
Унисининг эса қургани дордир.

Оқшом дўстлашади ғаним давлатлар,
Низо бошлайдилар тонг отмай бироқ.
Дунёни забт этган сохта даъватлар,
Гоҳо севгининг ҳам лофлари кўпроқ.

Кимнингдир таянчи, шубҳасиз, мансаб,
Ишонган тоғидир бойлик — сийму зар.
Балки дўстим, дейди юзингга қараб,
Аммо ичи тўла заққум ва заҳар.

Дер эдим, дўст топиб, кирдим шу ёшга,
Афсус, улар бугун кетдилар бадар.
Нон дўсти бошқадир, жон дўсти бошқа,
Одам болалари турфа нақадар.

Илоё, ўчмасин дилдан илтифот,
Басдир, қўшилмаса ўртага ёлғон.
Хатто хайрихоҳни сиғдирмас ҳаёт,
Дўст эса, то абад энг ноёб иңсон.

2015 йил 28 октябрь.

МАСХАРАБОЗЛАР

Ҳавас қилма менга сира ҳам,
На хўжаман ва на саидман.
Йўқдир менинг мансаб-мартабам
Фақатгина шеърга собитман.

Ҳаваскорнинг узундир тили,
Иғво қилиб ҳоврини босар.
Агар шумлик истаса кўнгли,
Деразамга тош отиб қочар.

Мақтанар сўнг уйига бориб:
— Рейхстагга байроқни илдик.
Бор-ку, шоир Абдулла Ориф,
Шуни бошлаб масхара қилдик.

2015 йил 30 октябрь.

САВОД

Эҳтимол, шеърингга кимлардир зордир,
Агар зор бўлмаса ижодинг хордир.
Бундай пайт дафтаринг дарёга ташла,
Чунки балиқларнинг саводи бордир.

2015 йил 2 ноябрь.

ЧУМЧУҚ

Деразамга қўнди бир чумчук,
Англадимки, унинг қасди йўқ.
Чумчук фақат «чирик»лар эди,
Ўз тилида гўёки дерди:
— Ётавер, эй бечора шоир,
Шеърингни ёз ўзинга доир.
Биз-чи, сендан қўрқмасмиз асло,
Дўқ ур, тош от — қилмасмиз парво.
Чунки сенинг қочгандир кучинг,
Ҳеч нарсамас вазабинг, ўчинг.

2015 йил 2 ноябрь.

ЯХШИ ГАП

Орзу-ҳавасларим йўқ эди ҳали,
Парвосиз кезардим майса-ўтларда.
Ёшим ўсмирликка етган маҳали,
Учгим келиб қолди самолётларда.

Йиллар ўтиб кетди гоҳ худ, гоҳ беҳуд,
Айрилиқ, ҳижронлар енгдилар мени.
Энди барчасидан узгандим умид,
Кўргим келиб қолди дафъатан сени.

Кечди-ку ҳаётим ёвузлар аро,
Бахтсизлик сўзига кўникдим беун.
Дердим, меҳмондирман дунёда, аммо
Бахтли бўлгим келди ажойиб бир кун.

Ишонмай қўйгандим дўсту ёрга ҳам,
Бирдан юрагимда уйғонди ишонч.
Қайгадир йўқолди, ғойиб бўлди ғам,
Қайтди унутилган шодлик ва қувонч.

Ажиб ҳол юз берди умримда гўё,
Кўнглимни тоғ этди қандайин сабаб?
Жимиб қолгандилар ғанимлар ҳатто,
Чунки эшитгандим мен ҳам яхши гап.

2015 йил 3 ноябрь.

ТИРИКЛИК ҚИЙМАТИ

Укам Абдуваҳоб Орипов хотирасига

Бешиқдан чиқиб оқ ҳимояга ўт,
Дурустдир, тириклик ғамини есанг.
Ҳар лаҳза ёвузнинг тажовузин кут,
Агар бу дунёда соғ юрай десанг.

Ҳовлинг деворини терак бўйи қил,
Кучукнинг ўрнига боғлаб қўйгин фил.
Танк ҳам сотиб олсанг, тинчийди кўнгил,
Агар бу дунёда соғ юрай десанг.

Ертўла қаздириб, шунга кириб ёт,
Атрофга электр симларини торт.
Шуни талаб қилар, афсуски, ҳаёт,
Агар бу дунёда соғ юрай десанг.

Темурнинг ўқ ўтмас совутини кий,
Ўрта асрлардан келгандек ҳарбий.
Кўзни эҳтиёт қил, тепангда қирғий,
Агар бу дунёда соғ юрай десанг.

Қотил бажаради ишин қотириб,
Ўлдиран, бошингни сувга ботириб.
Ҳушёр боқ, қайдан бу найранг ва фириб,
Агар бу дунёда соғ юрай десанг.

Буткул ер юзининг аҳволи шулдир,
Сени ўлдирарлар ёки сен ўлдир.

Қулоғинг кар бўлсин, кўзларинг сўқир,
Агар бу дунёда соғ юрай десанг.

Худойим негадир бандасин урган,
Инсон кўп, бир-бирин пойлашиб турган.
Ҳеч қурса, бекиниб яшашни ўрган,
Агар бу дунёда соғ юрай десанг.

Шарқда ҳам, Ғарбда ҳам бир хил муаммо,
Муфтий, кардиналлар қилсинлар дуо.
Қўлласин Тангрининг Ўзи, аввало,
Агар бу дунёда соғ юрай десанг.

2015 йил 6 ноябрь.

СЎРОВНОМА

Қўрқмагин, олмасман заррача сафо,
Сенинг на кундузу кечаларингдан.
Аждодлар номини ёдда тут, аммо
Рухсат бер, ўтайин кўчаларингдан.

Сен улуғ шоирсан, мен-чи ҳаваскор,
Зўрға аравасин тортувчи ночор.
Майлига, писанд қил бизни ҳам бир бор,
Рухсат бер, ўтайин кўчаларингдан.

Сен тенгсиз олимсан, мен-чи нодонман,
Сен — Сино, мен эса мажруҳ бир жонман.
Ҳеч кимга даъвом йўқ, кўздан ниҳонман,
Рухсат бер, ўтайин кўчаларингдан.

Сен буюк санъаткор, кўкдадир бошинг,
Оламга татийди, тарқатган ошинг,
Қуёшинг олтиндир, олтин — қуёшинг,
Рухсат бер, ўтайин кўчаларингдан.

Муҳтарам муҳаррир, чўчирсан балким,
Унутма, шу халқдир менинг ҳам халқим.
Эҳтимол, юртимда бордир-ку ҳаққим,
Рухсат бер, ўтайин кўчаларингдан.

2015 йил 12 ноябрь.

ФАРИШТА ҚИСМАТИ

Бир фаришта, қаноти синиб,
Қулаб тушди заминга охир.
Тоғ бағрида, кўзлари тиниб,
Ётар эди оҳ, чекиб офир.

У, фалакда учаркан доим,
Одамзодни дуо қиларди.
Боргин, деса агар Худойим,
Мажруҳларнинг бошин силарди.

Энди эса фаришта танҳо,
Атрофида кўринмас нажот.
Қумга кўмар шамоллар гоҳо,
Гоҳ бўрилар қуршайди, ҳайҳот!

Қизиқишди одамлар унга,
Келишдилар гурас ва гурас.
Лекин тегманг, дейишди бунга,
Чунки бизнинг қавмдан эмас.

2015 йил 13 ноябрь.

ТАНИШ ТУЙҒУЛАР

Мени ерга урасан ҳар он,
Муродингни англаб етганман.
Билмайсанки, мен аллақачон
Оёқости бўлиб кетганман.

Мақтайсан ҳам сен мени гўё,
Осмонларга кўтарасан, бас.
Менга таниш сен айтган само,
Мақтовинг ҳам янгилик эмас.

2015 йил 16 ноябрь.

ҲАЁТ ТУҲФАЛАРИ

Сеники дедилар ёруғ жаҳонни,
Ҳатто сеникидир Инсон деган сас.
Сенга қолдирдилар орзу, армонни,
Лекин борлиқ ўзи сеники эмас.

Абад сеникидир меҳнат заҳмати,
Лой билан, қон билан қоришиқ дунё.
Сеники, турмушнинг барча кулфати,
Сеники эмасдир роҳати аммо.

Одамлар унутган номус ва орни,
Кашфиёт яратдинг — қуёндек овлар.
Боққин, сен эгарлаб қўйган тулпорни,
Ҳар кун миниб чопар бошқа бировлар.

Мовий кўллардаги мафтункор оққуш,
Сенинг ҳовузингдан учганлиги рост.
Энди у сен учун бамисоли туш,
Сенга буюргани патлари, холос.

Не-не орзу билан қазсанг ҳам қудуқ,
Сенга қултум сувин кўрмаслар раво.
Сен-чи, шукур дейсан, зарра даъвонг йўқ,
Яна бошқа қудуқ ковлайсан, аммо.

Ҳаёт тепкилайди ёқангдан тутиб,
Йиғлайсан ўқиниб, чиқармай овоз.
Гўё биров учун рўзангни тутиб,
Гўё биров учун ўқийсан намоз.

2015 йил 22 ноябрь.

ЮПАТИШ

Мени ёзибди, деб ўйлайсан гўё,
Шундан безовтасан, қорнинг гар тўқдир.
Ғам чекма, тарихда номингни асло,
Абадий қолдириш ниятим йўқдир.

2015 йил 22 ноябрь.

ЗАМОНАВИЙ ҲИКМАТ

Мана бу гапимни тингла биродар,
Мазмуни соғлиққа келгай баробар.
Билгил, алам қилар, касалдан эмас,
Ичилган доридан ўлиб кетсанг гар.

2015 йил 4 декабрь.

АДОЛАТ

Менинг битта армоним бор,
Кимлигинг билмай,
Сен ҳақингда чиқармасин биров хулоса.
Лекин юзсиз рақибларинг андиша қилмай,
Титкилайди таржимаи ҳолингни роса.

Кўзи очиқ ҳар нарсани албатта кўрар,
Ажратолмай қолар гоҳо руҳ ва жисмини.
Бир қарасанг, шайтонлар ҳам кўтариб юрар,
Ота-онанг Абдулла деб қўйган исмини.

Ташна чоғинг, намақобни узатса тақдир,
Дейсан, ушбу ишорада маъно бор, катта.
Балки сувни ичолмассан, лекин барибир,
Шукроналар айтмоғинг шарт дилдан, албатта.

Бу дунёга келгандаёқ башар фарзанди,
Қўл-оёғин бешигига қўярлар боғлаб.
Улғайганда фикрини ҳам этурлар банди,
У бир умр ўтажақдир кўксини доғлаб.

Олdda эса кутиб турар поёнсиз хилқат,
Рост далага қушпа-қундуз экурлар ёлгон.
Ақлни-чи, оёқости қилгайлар ҳар вақт,
Лекин бу сўз нодонларга бўлгайдир қалқон.

Ҳасрат билан кўз ташлайсан яйдоқ оламга,
Хаёлинга кела бошлар ҳар хил бадбин ўй.
Ҳатто йўлда кетаётган айбсиз одамга,
Дабдурустан тош отади худбин ҳасадгўй.

Кўйсалар-да сени ипак кўрпага ўраб,
Орасига кириб олиб, чақар чаёнлар.
Ахир қайга борар эдинг ҳимоя сўраб,
Ўз ичингдан чиқар бўлса ўша ёмонлар.

Қанча-қанча назмчини кўрдим дунёда,
Тиши ўткир, аммо лекин қалами эмас.
Сохта шуҳрат аслиятдан доим зиёда,
Афсус, улар бир ҳаводан олгайдир нафас.

Аравамни ўзим тортдим, очиқ айтганда,
Чумолига озор бермас озурда жонман.
Билатуриб, найзаларинг санчасан, банда,
Ўйламассан, мен ҳам ахир сендек инсонман.

Агар чиндан одил бўлсанг — пойингда дунё,
Мана — оғоч, мана — арқон, билганингни қил.
Ироданга қарши чиқмас ҳеч кимса асло,
Дор тагига ўзи боргай, шуни яхши бил!

2015 йил 7 декабрь.

КАЛАМУШ

Кекса бир шоирга
Ўқталасан мушт,
Гоҳо минғирлайсан,
Гоҳ урасан жўш.

Сени кўрмагандим
Шу маҳалгача,
Қайда юрган эдинг,
Мурдор каламуш.

2015 йил 18 декабрь.

ОТНИНГ ДУМИ

Тўғри гапни гапирсанг
Эгрилар ғамга ботар,
Меҳрингни изҳор этсанг,
Ғараз тошини отар.

Сен миллат тулпорини
Миниб олға чопурсан.
Кимдир орқадан келиб,
Отнинг думидан тортар.

2015 йил 18 декабрь.

ЛАЙЛАК ҚОР

Аллоҳнинг жамолин
Кўрмоқчи бўлсанг,
Наинки, ёзу куз
Ва баҳорга боқ.

Астойдил талпиниб,
Соғинчга тўлсанг,
Декабрда ёққан
Лайлак қорга боқ.

2015 йил 20 декабрь.

ТОШ КИЙИК

Минг бора ўтганмиз шу довон оша,
Ёш эдик, соғ эдик — йигитлик замон.
Гоҳ севги бошларди, гоҳи томоша,
Бетакрор Фарғона водийси томон.

У пайтлар дилимга яқин эдинг сен,
Ҳатто тоғу тошинг хуш, дилдор эди.
Ҳар ҳолда, Отабек эмас эдим мен,
Менда на Кумушу Зайнаб бор эди.

Қуёш чарақларди кўқда барқ уриб,
Фаромуш айлардик тор гўшаларни.
Бу жойда — Тош кийик пойида туриб,
Бўшатдик қанчалаб май шишаларни.

Теграда водийлар ястанган буюк,
Мен бошқа ҳолатдан шод эдим лекин.
Ҳеч қурса, довонда битта Тош кийик,
Кўриниб турарди мағрур ва эркин.

Йиллар ўтиб кетди, энди мен мажруҳ,
Лабимни тишлайман, қонимни ялаб.
Ўша Тош кийикдек, аммо озод руҳ,
Шукур, қашқирлар ҳам туришар талаб.

2015 йил 20 декабрь.

ЯНГИ ЙИЛ

Мехру муҳаббатта ташна кўнгилни
Ҳатто дақиқалар айлар экан зор.
Бир ўзим билурман, ҳар янги йилни
Қанчалик кутганман бўлиб интизор.

Ундан омонликни кутдим аввало,
Сўнгра осойишта онларни кутдим.
Бир қултум сув билан бир ютум ҳаво,
Тандирдан узилган нонларни кутдим.

Кутдим, набиралар бўлишсин, деб жам,
Ҳар бирин лабида табассум қалқсин.
Ёрсин оппоқ қор ҳам гупилаб шу дам,
Қишнинг қуёши ҳам ятираб балқсин.

Қўни қўшнилари дўсту биродар
Бир-бирин қутласин қувончга тўлиб.
Кекса-ёш бағрини очиб баробар
Йилни қарши олсин жамулжам бўлиб.

Гина-кудуратлар орқада қолсин,
Янги яралгандай бу вужуд — бу тан.
Севиб ва авайлаб бағрига олсин
Ҳар битта фарзандин шу она Ватан.

Самовий нур билан чулғансин юрак,
Шоирлар байтида умидбахш нақд.
Ахир, ортиқчалик қилмаса керак,
Кибрга чегара, нодонга ақд.

Бўлса пешонада даврини сурсин,
Бандаси умрини этмасин исроф.
Қўзичоқ уч-тўрт кун ўйноқлаб юрсин,
Чўпон ва чўлиқдан кетмасин инсоф.

Жомга шароб қуйсанг лиммо-лим тўлгай,
Тагига тўкилгай ундан ортиғи.
Виждон ҳар лаҳзада қўриқчи бўлгай,
Насибанг — тақдирнинг туҳфа, тортиғи.

Учар осмонларда бахт деган бир қуш,
У юртлар устида қанотин қоқсин.
Ғам-ташвиш гўёки босириқ бир туш,
Бесамар хаёллар сувларга оқсин.

Кичкинтой набирам талпинар менга,
Шу соат у билан эрурман тенгкур.
Қуллуқ қилажакман, тириклик, сенга,
Берган куни учун Тангрига шукур.

2015 йил 27 декабрь.

УНУТИЛГАН ТУЙҒУЛАР

Дарёлардан талаб қилма сув,
Дарахтлардан сўрама соя.
Унут бўлган бундайин туйғу,
Бадар кетган бу каби ғоя.

Меҳр нима? Билмайди одам,
Оқибатга қолмаган ўрин.
Манзилингга етиб ол, болам,
Ҳали оқшом тушмасдан бурун.

2016 йил 5 январь.

ҒАЛАТИ ОДАМЛАР

Шундай одамлар бор,
Юрмаслар тўғри,
Албатта, гапида бор чимдим заҳар.
Дейдилар: — Фалончи найновнинг ўғли,
Фалон идорага бўлибди раҳбар.

Биров тўй ўтказар йиғиниб, териб,
Меҳмон қилсам, дея маҳалла-қўйни.
Кимдир камситади ошин еб туриб:
— Сенга ким қўйибди карнайли тўйни.

Фалончи мукофот олибди кеча,
Радио номини уч бор қайтарди.
Дейдилар: — Онаси фалончи чеча,
Тўйма-тўй юрарди, лапар айтарди.

Кибр куни кеча бўлмаган пайдо,
То абад ифвонинг нонин ейишган.
Бола Алишерни камситиб ҳатто,
Кичкина Фиёснинг ўғли дейишган.

Кўчадан ўтади бир тобут оғир,
Дейдилар: — Етибди бунга ҳам навбат.
Тирик юрган эди азонда, фақир,
Ҳатто қилган эдик тўпланиб ғийбат.

Мудом бундайларга боқдик ҳайратда,
Ажабо, иссиқ ҳам, совуқ ҳам ёқмас.
Ўзларин кимлигин билмас, албатта,
Демак, ўзгага ҳам одамдай боқмас.

2016 йил 11 январь.

ҲАЁТНИ СЕВ

Ҳаётни сев,
Борлигича сев,
Бир ён кулба, бир ён қалъалар.
Осмонларнинг дарғасиман, деб
Учиб юрар лочин, қарғалар.

Ҳаётни сев,
Шодлик, кулфатда
Бир ён оғу, бир ёнда табиб.
Бир ёнингда ғаним, албатта,
Бир ёнингда дўстлар бор, ҳабиб.

Ҳаётни сев,
Ёзми, қаҳратон,
Ҳар лаҳзада шукроналар айт.
Ҳатто Ҳажга боргину, шу он
Совимаган тўшагинга қайт.

Ҳаётни сев,
Тўйиб ва тўйиб,
Ота-онанг, фарзандинг қадар.
Десинларки, сен кўнгил қўйиб,
Сўнг ўзинг ҳам бўлдинг мўътабар.

Ҳаётни сев,
Борлагин қанот,
Фазога ҳам учгин таваккал.
Қаттиқроқ сев, сени шул ҳаёт
Ёмон кўриб қолмасдан аввал.

2016 йил 12 январь.

ХОНАДОН ШЕЪРИ

Каттакон шу дунё қўйнида
Яшаб турар бизнинг хонадон.
Эртанги кун мудом ўйида,
Ҳар биттамыз орзуманд чандон.

Соғлиқдадир менинг хаёлим,
Тун ва куним ўтар имиллаб.
Ёнимдасан, мунис аёлим,
Куйманасан тинмай ғимиллаб.

Яширасан ҳолингни доим,
Эмасмиз-ку ахир туйғусиз.
Гувоҳ эрур ёлғиз Худойим,
Мен уйқусиз, сен ҳам уйқусиз.

Мендан олиб қочасан кўзни,
Жилмаясан лабларинг титраб.
«Тузаласиз», деган бир сўзни
Шивирлайсан ёнингга қараб.

Дастурхонга келганда таом
Термуласан, бир сўз демассан.
Мен очликка банди батамом,
Сен ҳам бирор лўқма емассан.

— Туш кўрибман, — дейман, — кун порлаб,
Ёритибди бизларнинг уйни.
Энтикасан ўғлингни чорлаб:
— Сўйгин, — дейсан, — боғланган қўйни.

Тонгда баъзан кузатаман мен,
Телефонда манзил сўрайсан.
Биламанки, шу кетишда сен
Фолбинларга бориб учрайсан.

Нега шундоқ маҳзун кунни ҳам
Кўролмайсан, бадкирдор ганим?
Хоҳлайсанки, енгса мени ғам,
Тупроқларга қоришса таним.

Қайта бошдан туғилмоқни гар
Тангри менга кўрсайди раво.
Йўлатмасдим сени муқаррар,
Ёнингга ҳам бормасдим асло.

Ер юзининг қай бир буржида
Кун кўрардим, хаёлим билан.
Яшар эдим бахт илинжида,
Ўша мунис аёлим билан.

2016 йил 15 январь.

ГАМЛЕТ

Ўтганлар тушимга киради кўпроқ,
Мен кекса, улар-чи, то ҳануз ўша.
Орадан шунча вақт кечибди, бироқ,
Кўзлар ўзгармаган — маломатпеша.

Мен гарчи руҳларга эргашиб юрган
Ғалати шаҳзода Гамлет эмасман.
Кимсаман, оламга лол боқиб турган,
Турфа рўёларни йўқ ҳам демасман.

Асли шаҳзодада бор эди алам,
Тахтин олиб қўймиш орсиз амаки.
Уйланмиш Гамлетнинг онасига ҳам,
Бундай қабих ҳолат учрамас, балки.

Машғум ҳақсизликдан ўртаниб такрор,
Ёзди Шекспирдай тенги йўқ даҳо.
Адолат излаган юзлаб халқлар бор,
Минглаб Гамлетлардан иборат дунё.

Улуғ томошагоҳ ер усти ҳамон,
Биз ҳамон саҳнада нўноқ артистлар.
Талпиниб яшаймиз руҳларга томон,
Заминга тўкилиб боради ҳислар.

2016 йил 23 январь.

ТАНҲО ҚУШ

Осмонда бир танҳо қуш учар,
Юракларни ўртар овози.
Гоҳ варракдек баландлаб ўтар,
Гоҳо пастлаб кетар парвози.

Биров билмас, учмиш у қайдан,
Қайга қўнар? Бу ҳам номаълум.
Ноласи бор — узилган найдан,
Ғойиб бўлар ўтмасдан бир зум.

Ўша қушдек яшадим чўчиб,
Сизни хавфдан айладим огоҳ.
Кетолмадим кўкка ҳам учиб,
Тополмадим ерда ҳам паноҳ.

2016 йил 27 январь.

ҲАЁТ МУАММОЛАРИ

Ота-бола кезарди сарсон,
Юраклари тўлганча оҳга.
Яқин бориш эмасдир осон,
Иш берувчи бирор даргоҳга.

Кимларгадир ялинмоқ учун,
Зўр ирода керақдир, ростдан.
Унут энди илмнинг кучин,
Ақча сени кўтаргай пастдан.

Ноёб эрур авлиё қадар,
Саховатли, бетама одам.
Имконини тополса агар,
Ҳақ сўрашар чумолидан ҳам.

Таъмирласанг Каъбани ҳатто,
Кўрмаганга оларлар ўзин.
Фазилатинг пайқашмас асло,
Нуқсонингга тикарлар кўзин.

Тафаккурдан мосуво инсон,
Нафсининг қули бўлгайдир, наҳот.
Бир чеккада Инсоф ва Виждон,
Секингина чекади фарёд.

2016 йил 1 февраль.

ФОЖИА

Боласин дафн этган учта суҳбатдош,
Бир давра бўлишиб йиғлашар эди.
Бу рамга тоғлар ҳам беролмас бардош,
Қалбларин беаёв тиглашар эди.

Тўртинчи суҳбатдош боласин қучиб,
Қалт-қалт титрар эди: — Бермайман, — дея.
Ўлим боқар эди ранги қув учиб,
Эски дарвозани очганча қия.

2016 йил 3 февраль.

КАМОЛОТ

Сен эслай олмассан,
Хаёлан аммо
Бешиқда ётган у чоғларингга қайт.
Ким сени овутди саҳаргача то,
Ким сени оёққа турғизганди, айт?

Қайси зот тил бериб, чиқарди йўлга,
Шеър айта бошладинг бирдан чулдираб.
Инсонлик юқмаса агар кўнгулга,
Юрардинг Маугли каби гўлдираб.

Кекса гўдак бўлиб, силаб соқолинг,
Давранинг тўрида ўлтирмоқлик ор.
Сен ҳам тушун энди бошқалар ҳолин,
Ахир шуъла кутган гўшалар бисёр.

Агар бир мўйсафид сўраса мадад,
Йўлдан ўтказиб қўй, ҳеч бўлмаганда.
Шаклга солинган эт эдинг фақат,
Улғайиб, толеинг гар кулмаганда.

Шукур қил, камолот келса ярақлаб,
Ярашгай тулпору камар билан тўн.
Бир лаҳза бўлса-да порлаб, чарақлаб,
Элу юрт кўксига юлдуз бўлиб қўн!

2016 йил 16 февраль.

МУҲТОЖЛИК

Ҳеч кимса бировга бўлмасин қарам,
Инсоннинг бошига етгайдир очлик.
На очлик, дунёда Ҳотам бўлсанг ҳам,
Бир куни енгади сени муҳтожлик.

Аввал гуруринга чанг солгайдир у,
Оғирдир йўқсил деб аталган туйғу,
Эзар болангни ҳам кўринмас қайғу,
Бир куни енгади сени муҳтожлик.

Аллоҳдан сўрайсан, бермагин деб дард,
Йиққанинг шифога бўлмагайдир гард.
Изолама, топилмас қўлловчи бир мард,
Бир куни енгади сени муҳтожлик.

Исмингни эшитса ҳуркар балки от,
Қушлар қоқиб турар тепангда қанот.
Сени-чи, тубанга тортади ҳаёт,
Бир куни енгади сени муҳтожлик.

Шундоқ қурилгандир бу кўҳна турмуш,
Сабринг йўқчиликка беролмас туриш.
Ногоҳ, чумолидек бошласа юриш,
Бир куни енгади сени муҳтожлик.

Фузулий демиш: — Мен муҳташам гадо,
Дўст ҳам арзи-додинг эшитмас гоҳо,
Ўлгунча ўзингдан қолмагин, аммо,
Бир куни енгади сени муҳтожлик.

Албатта, узилиб тушмайди осмон,
Одамнинг хор бўлиб қолмоғи ёмон.
Ғамингни еб юргин, йўқса, эй ўғлон,
Бир куни енгади сени муҳтожлик.

2016 йил 18 февраль.

ҚЎҒИРЧОҚЛАР

Уйда набиралар ўйнар қўғирчоқ,
Бири пластмасса, бири латтадан.
Орқадан калитин бурасанг бироқ,
Қимирлаб чиқарар овоз дафъатан.

Ойнаи жаҳонни қўйсанг ногаҳон,
Ўнта қўғирчоқни ўйнатар кимдир.
Бири бўри бўлса, бирови қуён,
Бири бола бўлса, бошқаси кампир.

Қай бир идорага боқсанг гар ўтиб,
Қўғирчоқ шовқини келар ростакам.
Сакраб ўйнашади ўзидан кетиб,
Бошлиқ бураб турар мурватин ҳар дам.

Асло ишим йўқдир бу билан, аммо
Ногоҳ диққатимни тортади улар.
Ўйлардим, қўғирчоқ эмасдир дунё,
Камаяди десам, ортади булар.

Мен бу ўйингоҳга қарайман ҳайрон,
Қўғирчоқлар билмас борар ерини.
Жойи цирқдамикин ёки ғаладон,
Кутади ўзининг Шекспирини.

2016 йил 22 февраль.

ШАРҚ ҚИСМАТИ

Шарқликман,
Эмасман йўлидан озган,
Санъатга ўрайман айтар сўзимни.
Тагор ҳинду бўлиб мадҳиям ёзган,
Мулла Тўйчи айтган «Қора кўзим»ни.

Кашфиёт қилай, деб уринмай ҳарчанд,
Йўлимни муттасил тўсди хурофот.
Фикрим коинотни қучса ҳам гарчанд,
Мудом ҳамроҳ бўлди ароба-ю от.

Мен ҳатто қуёшнинг ҳидини сездим,
Юлдузлар ифорин туйдим беҳато.
Гар севсам, Карбало даштида кездим,
Кирди тушларимга Тожмаҳал танҳо.

Бошқалар яратди, мен эса тун-кун,
Унга мафтунликдан айламадим ор.
Афсус, энг чиройли гулнинг ҳам бир кун,
Сўлиб, оёқости бўлмоқлиги бор.

Бойлик қазиб олдим ернинг остидан,
Тугаб қолишини ўйламай асло.
Тўй қилиб, айрилган бор бисотидан,
Ношуд бойваччанинг ўзиман гўё.

Энди англаб етдим, шуҳрат-шонимни
Таъмин этган экан буюк даҳолар.
Ёвларнинг ўқидан хонадонимни
Асраб келмиш доим эзгу дуолар.

2016 йил 2 март.

ТОИФАЛАР

Сизга баб-баробар ёқмасман сўзсиз,
Гарчи шеър ёзаман ёқмоқ қасдида.
Бирингиз нарвоннинг тепасидасиз,
Иккинчингиз эса унинг пастида.

Бир жойдан чиқмаган фикрингиз асло,
Бирингиз тегирмон, иккинчингиз дон.
Мен-чи, тегирмончи кимсаман гўё,
Гапим уқдиrolмай, ўртада сарсон.

Бирингизга ёқар офтобли кунлар,
Бирингиз ёмғирли кунга ошиқсиз.
Бирингизда мудом ҳасратли унлар,
Бошқангиз ҳамиша кўнгли очиқсиз.

Сиз шайдо ва лекин фарқингиз анча,
Дидингиз турлидир, ҳатто қоришиқ.
Бир вақтнинг ўзида, уринмай қанча,
Айтиб беролмасман икки хил қўшиқ.

Балки қалбларингиз англамоқ учун
Йиллар ўтиб кетар секин ва оғир.
Келишиб олгайсиз, иншооллоҳ, бир кун,
Қолмас орангизда жумбоқ билан сир.

Ҳозир-чи, дардингиз турфадиp мутлоқ,
Рози ҳам бўлмайсиз мендан шу фурсат.
Бировингиз учун кўринсам-да оқ,
Иккинчингиз учун қораман фақат.

2016 йил 16 март.

ҲАЁТ ИБРАТЛАРИ

Кўчадан келдимۇ ҳовлимда ногоҳ,
Ари уясига бошимни тикдим.
Қайси кун, жарчи қуш қилса ҳам огоҳ,
Қашқир тўдасига бирдан йўлиқдим.

Ёз пайти сафарга чиқиб бир замон,
Дафъатан тушганман қишнинг забтига.
Аёзда йўл босдим, эгнимда чопон,
Бироқ дучор бўлдим ёзнинг тафтига.

Жаннатни кўрай деб, мен шўрим қуриб,
Қанча синовларга айладим бардош.
Ва лекин дунёдан кетмасдан туриб,
Дўзах аҳли билан бўлдим давradoш.

Ахир эзгуликка тиккандим-ку кўз,
Дилимда яшарди улуғ ибодат.
Барча юкунишлар ҳайф экан, афсус,
Агарда бўлмаса улар ижобат.

Қирқ йил камситдилар эринмай, секин,
Киран эшигимни қаттиқ ёпмадим.
Ўзимча барчани тушундим, лекин
Мени англайдиган зотни топмадим.

2016 йил 29 март.

УМРИМИЗ ЙЎЛЛАРИ

Оқшом чўкар аста,
Бошланади тун
Тошкентнинг ўрда-ю гўшаларида.
Ўғлим иккаламиз кезамиз беун
Улкан бу шаҳарнинг кўчаларида.

Самодан тушгандек миллионлаб чироқ,
Фаройиб нур билан чулғанар замин.
Бу жойда жам бўлар яқин ва йироқ,
Мен бунда тотганман ёшликнинг таъмин.

Улуғ давраларда чархланди руҳим,
Кўрдим дўстларимдан иззат, эътибор.
Сирли шеъриятга тўлди шукуҳим,
Балки зиналарда изларим ҳам бор.

Энди ёшим ўтган, қадрдонлар кам,
Билмайман ногаҳон борар еримни.
Торайиб қолгандек кўринар олам,
Гарчанд эъзозлашар ҳамон шеъримни.

Болам-чи, во ажаб, у ҳам беманзил,
Гўёки соҳилда қолдик икковлон.
Шаҳар қайнаб ётар, одам турфа хил,
Омад боқмас лекин бизларга томон.

Умрнинг бепоён йўллари бўйлаб,
Қайгадир жимгина ташлаймиз қадам.

Мен-ку ниманидир юрибман куйлаб,
Фарзандим кўнглида нелар бор, билмам.

Инсон тафаккури, бахту иқболи,
Жўн бир тасодифга боғланмасин ҳеч.
«Олам заволидир олим заволи»,
Буни Расулуллоҳ айтган эрта-кеч.

Ҳикматни уқмади лекин одамзод,
Оёқости бўлди онг билан шуур.
Заминда юрсак ҳам бепар, беқанот,
Ҳар нечук ҳаётмиз, шунга ҳам шукур.

Ўғлим, фақатгина Ҳақнинг йўли тут,
Фақат эзгулик деб қилгин ибодат.
Бир кун бу синовлар бўлгайдир унут,
Буюк ироданга таянгин фақат.

Ҳамдамдек қувончим ва фарёдимга,
Яна кўринади қуёш тонг-саҳар.
Олис ёшлигимни солиб ёдимга,
Бошимни силайди онамдек шаҳар.

2016 йил 7 апрель.

АВЛИЁ ҚИССАСИ

Чилла ўтирмоқни қилди-ю ният,
Ғорга кириб кетди бир кун авлиё.
Муҳиблар дедилар гувраниб ғоят:
— Дуонгиз ижобат бўлсин, илоё.

Лекин авлиёни вақт ўтган сайин,
Унута бошлади муриду толиб.
Недир юз берганди ўртада тайин,
Қандайдир фалокат келганди ғолиб.

Пайт ўтиб, тугади чилла муддати,
Авлиё ғорини тарк этди у кун.
Қалбида жўш уриб меҳру шафқати,
Муҳиблар қошига йўл олди мамнун.

Кеча соме бўлган кимсалар аммо,
Ёвуз назар билан қарши олдилар.
— Иблис келди, — дея кўтариб ғавғо,
Уни эл ичидан ҳайдаб солдилар.

Рост йўлдан адашгай банда ҳар маҳал,
Магар юрагида заифдир имон.
Қор қилмас энди ҳеч дуо-ю амал,
Сарсондир авлиё, пирлар саргардон.

Ҳаттоки эзгулик топгайдир барҳам,
Юмилгай виждоннинг иккала кўзи.
Авлиё ғор томон қўйганда қадам,
Қалбларга кирганди Иблиснинг ўзи.

2016 йил 15 апрель.

ХАЁЛ ВА ҲАЁТ

Магар чиқиб кетсам тоғларга томон,
Бўлардим айиқлар билан суҳбатдош.
Дўлана терардим балки ёнма-ён,
Меҳрибон дўстлардек туну кун йўлдош.

Шўнғиб кетсам агар теран уммонга,
Сувларнинг остида юардим яшаб.
Балиқда тоқат йўқ шовқин-суронга,
Улар бақирмайди бизларга ўхшаб.

Бир кун осмонларга айласам парвоз,
Турналар сафида чаппор урардим.
Танишдир юлдузлар чалиб турган соз,
Базмига қўшилиб, жўр ҳам бўлардим.

Бу гаплар амалга ошмагай асло,
Энди хаёл билан қолганман буткул.
Бошқа бировни-ку айтмангиз, ҳатто
Набирам кўнглига тополмасман йўл.

Ҳануз тараққиёт тўхтаган эмас,
Фордан чиққан каби шу зум одамзод.
Турфа синовларга кела олди бас,
Лекин ўзлигини унутди, ҳайҳот!

Афсус, қалбсизликка юз бурди Инсон,
Ақчадир суянган мураббийси ҳам.

Туйғулар бир четда қолдилар ҳайрон,
Бевақт нафақага чиққандек одам.

Ҳеч кимнинг сен билан иши йўқ зарра,
Майли, кўк тоқига чироғингни ос.
Исмингни сўрашмас ҳатто бир карра,
Фалон рақамдаги бандасан, холос.

2016 йил 30 апрель.

АЧЧИҚ ЧОЙ

Ярим давлат эмиш ниятинг гоҳо,
Қорни тўйган куни йўқсил бой эмиш.
Муҳаббат чиройни танламас асло,
Уйқу босиб келса, тош ҳам жой эмиш.

Майли қишлоқдасан ёки шаҳарда,
Эгамга бир феълинг ёқса агарда,
Хизр йўлдош бўлгай доим сафарда,
Бошингга қўнган қуш, у Ҳумой эмиш.

Магар чаппа кетса ишинг, омадинг,
Ўттизга кирмасдан ёйдир қоматинг.
Яшашга чайла ҳам қура олмадинг,
Элликка борганда ҳолинг «вой» эмиш.

Худойим бердими ақл ва юрак,
Уларга муносиб муҳит ҳам керак.
Кимга элу юрти бўлса гар тиргак,
Қариган чоғда ҳам тошқин сой эмиш.

Саломат етдингми қутлуг бир ёшга,
Шукур қил, ҳамдамсан ойга, қуёшга.
Ва лекин шаробнинг йўриғи бошқа,
Ўрнини босгувчи аччиқ чой эмиш.

2016 йил 29 май.

ШОИР ЭРКИН ВОҲИДОВ ХОТИРАСИГА

Роса тортишдилар ер билан осмон,
Шафаққа айланди яноқлар чунон.
Шоирни меники дер эди само,
Меники дер эди она ер аммо.

Шоир-чи, куйлади иккаласин ҳам,
Заминдан куч олди, самога ҳамдам.
Саксон йил чорлашди ўртага олиб,
Охир тортишувда Ер чиқди қолиб.

2016 йил 2 июнь.

ЛИФТ

Лифт одам ташийди қаватма-қават,
Юк вазни ортиқча бўлмасин фақат.
Дарҳол сезади у бунақа дамни,
Чиқариб юборар бирор одамни.

Эътироф этаман энди, на чора,
Мен тушиб қолганман ундан кўп бора.
Масал деб ўйлама бу гапни, ўртоқ,
Икки оёғингга ишонгин кўпроқ.

2016 йил 13 июнь.

ЁЛҒИЗ ДАРАХТ

Адирда ўсарди ёлғиз бир дарахт,
Биров билмас эди ким эккан, қай вақт.
Унинг теграсида ҳатто янтоқ йўқ,
Ҳар ён қовжираган хасларга тўлиқ.

Саратон чилласи келса қуруқшаб,
Дарахт кўринарди саробга ўхшаб.
Саҳронинг турфа хил қушлари ғужғон,
Барглар орасида сақлар эди жон.

Қиш фасли изғирин қутурган онлар,
Қурушаб олар эди уни бўронлар.
Кўрди у гуллаган баҳорларни ҳам,
Лекин бўлди доим ёлғизлик ҳамдам.

Бир кун чақмоқ чақди, хулласи калом,
Дарахт ёниб кетди, тамом вассалом.
Тақдир, қайга борма, кўрсатгайдир бўй,
Биз адир устида қурган эдик уй.

Ўтди болалигим яхшидир, ёмон,
Олис у йилларни эслайман ҳамон.
Сира ажабланма бир ҳолга, дўстим,
Мен ўша дарахтнинг ўрнида ўсдим.

2016 йил 11 июнь.

САДО

— Узоқлардан келар бир садо,
Айтинг, нима қилайин, бобо?

— У Ватандан таралган овоз,
Йўлларига солгин пойандоз.

— Садо келди яна ногаҳон,
Нима қилай, айтинг, бобожон?

— Елкасида юк бор бир олам,
У халқингдир, мадад бер, болам.

2016 йил 24 июнь.

БАРДОШ

Мудом чапшор уриб учган қалдирғоч,
Қишу ёз уйимдан кетма, ором ол.
Мен сенга тегмасман, яйраб бола оч,
Фақат қанотларинг менга берақол.

Мусича ин қурган хонадонимда,
Ҳеч кимдан чўчимас, шунчалар ёввош.
Ҳай қушим, фазилат бўлса қонимда,
Мўминлигинг билан айлай айирбош.

Осмон-фалакларнинг эгаси бургут,
Бир умр шахдингга қилганман ҳавас.
Ўша армонимни эсла, ёдда тут,
Менга шижоатинг ҳада қил бир пас.

Қушлар жам бўлишар, пасайиб осмон,
Ерга қарай-қарай чуғурлашиб дер:
— Барча хислатимиз олгину, Инсон,
Бизга тирноқчалик бардошингдан бер.

2016 йил 1 июль.

БОЗОР

Ўйиндан бўшамайди одатда бола зоти,
Ҳовлимизда у кун ҳам қувонч шамолдай елди.
Дарвозадан югуриб чикдик ўша заҳоти,
— Отам бозордан келди, отам бозордан келди!

Хуржунни тортқилаймиз, жим турар қирчанғи от,
Таралар болаларнинг қий-чувлари ҳовлига.
Бу — хўрозқанд, бу — пашмак, буниси эса новвот,
Парво қилмайди ҳеч ким саратоннинг ҳоврига.

Отам секин елпинар, пешона терин артиб,
Бизларнинг ташвишимиз чарчаттанди бегумон.
Ҳар бозорда ҳар қайда бор эрур шундай тартиб,
Албатта, уйимизда қайнайди бугун қозон.

Салқин оқшом тушади, супададир бизнинг жой,
«Етакан»ни¹ санаймиз, боққанча юлдузларга.
Оғзимизда хўрозқанд эриб битган, ҳойнаҳой,
Қани энди, уйқу ҳам кела қолса кўзларга.

У йиллар ўтиб кетди бамисоли рўё, туш,
Қанчалар оҳ чекмайин, кўрмасман уни қайта.
Ўтказдим ўз умримни баъзан хуш, баъзан нохуш,
Ошдим неча довонни шукрона айта-айта.

Мени кутиб тургандир балки у Олий Даргоҳ,
Энди мен мўйсафидман, рутбам ҳам балки Ҳотам.
Лекин дарвоза томон қараб қўяман гоҳ-гоҳ,
Бозорга кетган эди, қачон қайтаркан отам.

2016 йил 8 июл.

¹ Етакан — Етти оға-ини юлдуз.

ЯРАДОР БЎРИ

Шоир укам Хол Муҳаммад Ҳасанга

Ярадор бўрини кўрганман бир бор,
Тоғнинг этагида, дарё бўйида.
Тинмай жароҳатин яларди жондор,
Қон оқар, дарё ҳам оқар қуйида.

Мен ўша бўрини кузатдим узоқ,
Ғинг этмас, шунчалар метин бардоши.
Шом чўқди, юлдузлар сочдилар бодрок,
Жасур бўрининг ҳам ботди қуёши.

Овозим борича ўкраб юбордим,
Кимга қойил қолиб, қарғайин кимни?
Тишлаб лабларимни, қонимга қордим,
Унутдим бир нафас инсонлигимни.

Ерга урди мени шунча йил ҳаёт,
Қолмади бирорта тош отмаган кас.
Илма-тешик бўлди вужудим, ҳайҳот,
Шунда ҳам ғанимлар тинч турган эмас.

Қўлимни узатдим фалакка ногоҳ,
Менинг гуноҳларим не эди, Эгам?
Бу ноқис дунёга боқиб чекдим оҳ,
Фақат эзгулик деб кўтардим қалам.

Қабоҳат елкамдан турди-ку босиб,
Наҳот тақдир ҳукми шундан иборат?

Бўйнимга кўз ёшдан шодалар осиб,
Дод солдим, бўлмади зикрим ижобат.

Менинг фарёдимга тўлди — ер-само,
Азобим қадарли олисдир йўлим.
Иродам йўқмиди тошчалик ҳатто,
Битта бўричалик топмадим ўлим.

2016 йил 9 июль.

ҲАЁТГА МУҲАББАТ

Сендан узоқлашиб бораман тун-кун,
Балки бир қадамдир, балки бир, ярим.
Фанонинг бағрига сингаман беун,
Пайқамас ғанимлар, билмас дўстларим.

Шамоллар қайдан ҳам бўлсин хабардор,
Мен ахир сафарга отланган банда.
Қушлар давра қурар тепамда такрор,
Томоша қилишар, ҳеч бўлмаганда.

Қўл чўзса етгудек юлдузларим ҳам,
Сезишмас ўрнимдан кўчганлигимни.
Бир умр уларга бўлсам-да ҳамдам,
Энди-чи, ногаҳон ўчганлигимни.

Умрининг поёнин англайсан, бироқ
Уни кўриб туриш оғирдир фақат.
Тириклик дунёда бахт эрур порлоқ,
Айри тушмоқ эса энг қора қисмат.

Боқиб атрофингга бошинг қашлайсан,
Қарзинг қолмаганми бирор кимсадан?
Ҳисоб-китобингни ўйлай бошлайсан,
Сендан розимикан элу юрт, Ватан.

Елпиниб ҳайдайсан туманни гўё,
Яна кўз олдингда шеърят, баёт.
Барибир, шириндир шу тахир дунё,
Барибир, гўзалдир шу қари ҳаёт.

2016 йил 20 июль.

ТАРОЗИ

Тонгда айвонингга чиқасан яйраб,
Тарбият қиласан жисму жонингни.
Тинчлик деган бир қуш тепангда сайраб,
Қўриқлаб туради хонадонингни.

Ҳолбуки, эллар бор қирқ йилдан буён,
Мотам либосини ечган эмасдир.
Ҳар зум фалокатга маҳкумдир инсон,
Тинчлик деган сўз ҳам, демак, абасдир.

Ювиниб, тараниб жўнайсан ишга,
Кундалик юмушни ўйлайсан фақат.
Ўрганиб қолгансан сокин турмушга,
Ёнингдан оқади осойишта вақт.

Ҳолбуки, дунёда шундай жойлар бор,
Текшириб кўради пайпоғинггача.
Кимлигинг сўрайди такрор ва такрор.
Сўрайди етти пушт — аймоғинггача.

Бу ҳолнинг тагига етганлар борми,
Дарё ҳам ёндошдир саҳролар билан.
Нафратда яшайди дунёнинг ярми,
Ярми эса яшар дуолар билан.

2016 йил 26 июль.

ИНСОН

Шукрона айт доим, виждонинг қийнаб,
Турфа савдолардан бўғилганингда.
Бир умр яшардинг бамбукни чайнаб,
Агар панда бўлиб туғилганингда.

Худо кўрсатмасин, чаён бўлсанг гар,
Нобуд қилар эдинг ўзингни ўзинг.
Фахр этсанг арзийди осмонлар қадар,
Бордир Инсон деган шонли юдузинг.

Одамга ярашмас тубанлик, пастлик,
Худбинлик эмасдир олий ғояси.
Инсоннинг кифтидан бошланар асли,
Чексиз коинотнинг пиллапояси.

Оёғинг остида пойандоз дунё,
Саховат бобида эрурсан Ҳотам.
— Икки оёғингнинг орасидан то,
Туя ўтиб кетсин, — дер эди отам.

Агар сен нолисанг, дарёлар қуриб,
Тоғларнинг ўрнидан кўчгани яхши.
Олис юдузлар ҳам кўкка бош уриб,
Надомат комида ўчгани яхши.

Фалак фахр этмишдир Инсонни туғиб,
У асло ҳалокат недир — кўрмасин.
Прометей саҳрода хас-хашак йиғиб,
Алпомиш чумоли териб юрмасин.

2016 йил 2 август.

НАСИБА

Ҳар битта бандани ташвишга солмиш
Насиба аталмиш тақдирнинг иши.
Бутун нон устига тирноғин олмиш
Ҳали чиқмасидан гўдакнинг тиши².

Энг олий насиба нондир аввало,
Сўнгра бошланади бошқа ҳаваслар.
Сенга зафар тилаб қилурлар дуо
Чекингга тушгайдир баландлар, пастлар.

Бир инсон элик йил хизмат кўрсатиб,
Сийлови — болалар ўйнаб юрган тўп.
Бундайин ҳимматни бўлмас тузатиб,
Шунга ҳам шукрона айтгувчилар кўп.

Кимдир беланчақдан чиққан заҳоти
Миниб олажақдир амал отига.
Кимнингдир ҳеч қайга етмас арз-доди,
Суяниб яшайди ҳаёлотига.

Халқим неча йиллар бундан муқаддам
Донғил йўлга чиқди, топай деб камол.
Ўпди манглайидан заррин қуёш ҳам,
Кумуш уқа бўлди бошида ҳилол.

² Қадимий таомилга кўра чақалоқнинг илк (қорин) тирноғи бутун нон устига олинган ва кўчага сочиб юборилган. Бу ризқинг бутун бўлсин ва уни териб егин деган маънони билдирган.

Омад деганлари айни шул эрур,
Нону насибамиз бутундир, валлоҳ,
То абад боболар бахш этгай ғурур,
Ёнган у чироқлар ўчмас, иншооллоҳ.

Топдим насибамни она заминдан,
Чарх урсам, тепамда мовий осмоним.
Қай ерда бўлмайин, қарздорман сендан
Менинг ота юртим — Ўзбекистоним!

2016 йил 11 август.

НУР

Нима қолур меңдан дунёда,
Фарзандлар-у тўрт-бешта баёт.
Толиқсам-да ҳаддан зиёда,
Сени жуда севаман, ҳаёт.

Фаҳм этарман, не бўлар кейин,
Мармар тошнинг нархи бир тийин.
Қийин, қийин, кетганга қийин,
Сени жуда севаман, ҳаёт.

Туғилгандим меҳрдан гарчанд,
Яшаш учун курашдим ҳарчанд.
Турмуш доим берса ҳамки панд,
Сени жуда севаман, ҳаёт.

Ўз жойига мослашгай янтоқ,
Дарранда ҳам апоқ ва чапоқ.
Кўникмадим теграмга, бироқ
Сени жуда севаман, ҳаёт.

Зимистоннинг юзин терс қилсин,
Умр қадрин билганлар билсин.
Билмаган-чи, кўксини тилсин,
Сени жуда севаман, ҳаёт.

Яшаяпман, тангрига шукур,
Деразамдан тушиб турсин нур.
Мен шундан ҳам қилурман ҳузур,
Сени жуда севаман, ҳаёт.

2016 йил 26 август.

МАНГУЛИК

*Ўзбекистон Республикасининг Биринчи
Президенти Ислом Каримов хотирасига*

Бир хабар тарқалди,
Ярим тун эди,
Гўё ғам селига ботдим, йўқолдим.
Кимдир йўлбошчидан айрилдик деди,
Мен-чи, азиз дўстандан айрилиб қолдим.

Кимнинг хаёлига келмишдир ахир,
Бирдан қулаб тушса буюк бир чинор.
Алам бўғзимизда аччиқ ва тахир,
Бу ғамнинг на чеки-чегараси бор.

Кетди ногаҳонда айтмай бирор сўз,
Ҳижрон оловига барчани ташлаб.
Ўзбек осмонида сўнди чўнг юлдуз,
Катта-ю кичикнинг кўзини ёшлаб.

Биз — ноқис бандалар, ўйламай гоҳо,
Бошимиз силаган қўлни тишладик.
Юз йиллаб тескари айланди дунё,
Ўз эмас, ўзгалар учун ишладик.

Биз — ожиз бандалар, англамай туриб,
Бировнинг забонин санадик афзал.
Шу юрт даҳоларин билиб ва кўриб,
Бегона зотларга ясадик ҳайкал.

Босқин тепамизда турар эди зил,
Уни таг-тубидан бузмоқ шарт эди.
Асрий вайронанинг ўрнида дадил,
Янгича мамлакат тузмоқ шарт эди.

Фоний бу дунёнинг баланд-пастига,
Теран назар ташлаб ўтди бу Инсон.
Миллат қадри дея яшаб аслида,
Халқининг дардига бўлолди дармон.

Бугун жудолик бор гар қалбимизда,
Лекин ғурур яшар ҳавас қилгулик.
Абадият ўсди кўз олдимизда,
Шундоқ ёнимиздан ўтди Мангулик.

2016 йил 6 сентябрь. АҚШ, Хьюстон.

ХАЛОЙИҚ ХОҲИШИ

Қудуқ қаздинг чўл ўртасида,
Суви ширин, албатта, текин.
Тенги йўқдир унинг аслида,
Биров ичмас бу сувни лекин.

Шиддат билан оқади дарё,
Кўприк қурдинг ба ҳаққи савоб.
Бирор кимса ўтмади аммо,
Қолиб кетди гуёки сароб.

Қора тунда ёқдинг-ку гулхан,
Келгайми, деб бирор йўловчи.
Бироқ ҳеч ким ўтмади йўлдан,
На бир ҳайвон ва на бир овчи.

Шеърлар ёздинг бамисли олов,
Яхшиларни куйладинг роса.
Қизиқмади ва лекин биров,
Ўқимади шеърингни кимса.

Тилла дўкон очдинг бир куни,
Бирданига ўзгарди олам.
Кутган экан халойиқ шуни,
Босиб кетди тумонат одам.

2016 йил 10 сентябрь. АҚШ, Хьюстон.

МАНТИҚ

Дунёдаги жамики неъмат,
Инсон учун яралган, дерлар.
Дарёлар ҳам теграда фақат
Бизлар учун таралган, дерлар.

Ер остида конлар ҳам шундоқ,
Тайёрланган фақат биз учун.
Ёғ билан сут, патир ва қаймоқ
Оширади танамиз кучин.

Мен мантиқни севдим жуда ҳам,
Лекин чиқди саволлар доим.
Хўш, ким учун яшайди одам?
Ёлғиз Ўзи билгай Худойим.

2016 йил 10 сентябрь. АҚШ, Хьюстон.

ФАСЛАРИМ

Етаклашиб қатор ва қатор,
Йўлдан ўтди етмиш беш баҳор.
У баҳорлар меники эди,
Болам, бари сеники энди.

Йўлдан ўтди ёз билан куз ҳам,
Улар менга бўлганлар ҳамдам.
Иккови ҳам меники эди,
Эгалик қил, сеники энди.

Орта қолди чаманлар, боғлар,
Йўл сўнгида кўринди тоғлар.
Музликларга бориб етдим мен,
Фақат қишни ола кетдим мен.

2016 йил 13 сентябрь. АҚШ, Хьюстон.

ЧИРОҚ

Уйдами, кўкдами — нур сочса порлоқ,
Унинг оти эрур, албатта, чироқ.

Қалбингга яшириб қўйгин қуёшни,
Кўргайсан, қанчалар буркама бошни.

Агар юрагингда бўлса зимистон,
Ҳеч ким ёритолмас, билиб қўй, Инсон.

Яхшиси сўқирдан олгин сен ибрат,
Йўлида чироқдир орзуси фақат.

Ёлғиз битта нур бор, йўқдир қиёси,
У Аллоҳ зиёси, Аллоҳ зиёси!

2016 йил 13 сентябрь. АҚШ, Хьюстон.

ОЛАМ МАНЗАРАЛАРИ

Тунларим бедор ўтди, мижжа қоқмайин гоҳо,
Бир зум ором олмоқни қўмсаб яшадим ҳар дам.
Теграмда ноз-неъматнинг ками йўқ эди асло,
Ва лекин томоғимдан ўтмади бурда нон ҳам.

Қай бир ишга қўл урсам, акси бўлди, во ажаб,
Дўстларимни чорласам, ғанимлар етиб келди.
Бахт изладим бир умр орқа-олдимга қараб,
Ташвиш доим сўрамай, ғовлардан ўтиб келди.

Баъзан эса тушингнинг тескариси бўлармиш,
Ойнинг орқа томонин кўрмаганмиз ҳеч қачон.
Ҳолингга кимдир йиғлаб, кимдир зимдан
кулармиш,
Омад белгиси эмиш ойдинда ётган илон.

Йиғлай-йиғлай тугатди қувноқ достонин шоир,
Теракнинг узунлиги йиқилганда билингай.
Ушбу нисбат, чеки йўқ фазоларга ҳам доир,
Нур дастаси зулматда кўзга аниқ илингай.

Чорасиз қолсанг агар, ўкиниб юрма зинҳор,
Сендан ҳам бечорароқ кимсалар кўп дунёда.
Кимдир амал соҳиби, кимдадир бойлик бисёр,
Балки ўшаларнинг ҳам ғами ҳаддан зиёда.

Ҳар ишнинг асосида қиёс ётар, албатта,
Бир ёнда тоғу тошу, бир ёнда турар уммон.
Қаҳқашонда зарранинг салмоғи беҳад катта,
Фалакни суяб турган мантиқдир неча замон.

Сизу биз кўриб турган ранг-баранг ушбу
хилқат,

Эҳтимол ўзга олам аксидир, соясидир.
Инсонни бунёд этган фақатгина Муҳаббат,
У коинот бешигин тебратган доясидир.

2016 йил 17 сентябрь. АҚШ, Хьюстон.

ТЕХАС ОСМОНИ

Техас осмонининг йўқдир қиёси,
Шу қадар мовийдир, шу қадар тоза.
Гўё Амриқонинг ишчан қуёши,
Артиб чиққанидек ойнани роса.

Зум ўтмай осмонга атайлаб уммон,
Ирkit булутларни юборар сочиб.
Техас осмонида шундоқ жараён,
Асло кетолмайсан сен бундан қочиб.

2016 йил 18 сентябрь. АҚШ, Хьюстон.

ҲАМШИРА ҚИЗИМ БАРНОНИНГ ШЕЪРИ

Томиримни тополмай азоб бердингиз бир кун,
Оддийгина уколни қилолмадингиз, афсус.
Ҳамширалар қаҳатми сизларда, нима учун?
Бизнинг Барно қизчалик бўлолмадингиз, афсус.

Ҳар қандай соҳанинг ҳам устаси бор, албатта,
Ўзларига буюрсин мақтаб пиширган оши.
Эл аро маҳоратнинг қиймати эрур катта,
Баланд бўлса ҳам агар оладиган маоши.

Шифокорлар аҳлини кузатдим жуда узоқ,
Билмадим, деганларин эшитмадим мен асло.
Улар ҳам шоирларга ўхшаб кетаркан кўпроқ,
Ярмиси улуғ бўлса, ярмиси буюк даҳо.

Бизларга керак асли жўнгина, оддий ҳаёт,
Росттўй ва дабдабасиз, она сутидек ҳалол.
Гоҳида эсламаймиз, ким берди бизга нажот,
Мақтанчоқнинг дастидан топгаймиз лекин завол.

Уммон орти юртнинг булдир шифохонаси:
Муҳташам қасрлардан қолишмайди у сира.
Эътирофим айтайин, келди гапнинг хонаси,
Бу ерда етишмайди Барно деган ҳамшира.

2016 йил 19 сентябрь. АҚШ, Хьюстон.

ФОЛБИНЛАР

Халқ ўзи яратар даҳоларини,
Сўнгра ўзи берар баҳоларини.
Фолбинлик қилишни жуда севасан,
Сен — қора қуртдирсан, қора бевасан.

Аллақачон кетган бошингдан томинг,
Ўттиз милён халққа очмагин роминг.
Гар ўрта асрлар келсайди қайтиб,
Сени жанозангга юрмасдик айтиб.

Содда одамларнинг ўчин олардик,
Бир йўла, бигизлаб қўяқолардик.
Гўё сен бўлмасанг тонглар отмайди,
Сендан сўрамасдан қуёш ботмайди.

Эртадан то оқшом «Мен!» дейсан фақат,
Забонингга лаънат, фикрингга лаънат.
Қандай таом еймиз, борамиз қайга,
Балки учажакмиз юдузга, ойга.

Балки тонгга қадар китоб ёзармиз,
Тоғларни тешармиз, конлар қазармиз.
Ҳеч нарса боғлиқмас сенинг измингга,
Ҳеч кимса тобемас айтар сўзингга.

Чақалоқ йиғласа, сўрарми сендан,
Кимдир бахтли бўлса, кўрарми сендан.
Набирам мактабдан беш олиб қайтди,
Сўзсиз, устозига раҳматлар айтди.

Жавоби бўлади ҳар битта ишнинг,
Тўйнинг, маъраканинг, оддий ташвишнинг.
Ҳикмат билан машғул буюк авлиё,
Сен каби ўтирган бекорчимас, ё.

Ҳар ким меҳнатига раҳмат олғувси,
Тарихда албатта номи қолғувси.
Мудом яхшилардан сен ҳам ибрат ол,
Сира ўлмас гап бу: «Камтарга камол!».

Менга шеър ёзишни ўргатолмассан,
Тоғдирман, ўрнимдан қўзғатолмассан.
Сен мантиқ ҳақида бермагин эълон,
Мантиқнинг ўзига эргашар инсон.

Сенинг пандларингта халқим зормикан,
Айтишга маънавий ҳақинг бормикан.
Ақл ўргатмоқни бас қил, халқимга,
Битта талабим бор: — Тегма қалбимга!

Дунёни бошимга кўтаргум йўқса,
Очиқ қозон бўлса тўнтаргум, йўқса.
Сендек фолбинларга зор эмас ватан,
Ниятинг бошингта етгай дафъатан.

Ўйлама, бу дунё шунчаки кордир,
Унинг ҳам дарвоза, эшиги бордир.
Мард бўлсанг, ҳамиша садағанг кетай,
Яхши-ёмон кунинг қадрингта етай.

Асл инсон шаъни ҳар недан юксак,
У Арши Аълонинг бандаси, бешак.
Ўзи ҳам азиздир нон билан туздек,
Улуғ дарвозанинг посбони Ўзбек!

2016 йил 25 сентябрь. АҚШ, Хьюстон.

SOVFA

(Ҳазил эмас)

Менга ҳеч қанақа совға бермангиз,
Ўғирлаб кетишар уни барибир.
Шу боис, шеъримда алам ва ангиз,
Шу сабаб, совға деб айтмасман такбир.

Совғадан айрилиб, куйиб тургандан,
Унинг асли ўзи бўлмагани соз.
Сейфга қулфлаб кўйиб, пойлаб юргандан,
Тинчгина ухлайсан — ташвишинг ҳам оз.

2016 йил 27 сентябрь. АҚШ, Хьюстон.

ЎЖАР ДЎХТИР ВА ЧОРАСИЗ БЕМОР ҲАНГОМАСИ

Йиғлатиб беморнинг икки қароғин,
Кесиб ташладилар бир кун оёғин.
Бадантарбияни севарди дўхтир,
Беморга: — Кезавер, — деярни дўхтир.

Бемор ёлворарди: — Йўқ, деб оёғим,
Олиб қўйишганлар ҳатто таёғим.
Дўхтир уқтирарди: — Юргайсан, тамом,
Менинг гапим шулдир, бўлди, вассалом.

Не қиларин билмас бемор бечора,
Ўйлай-ўйлай топди охир бир чора:
У икки қўлида юра бошлади,
Дунёни тескари кўра бошлади.

Ўжар дўхтирдан-ку асрасин Худо,
Аввало, оёқдан бўлмагин жудо.
Турфа ҳангомага тўлиқдир олам,
Учраб турар гоҳо шунақаси ҳам.

2016 йил 29 сентябрь. АҚШ, Техас.

ДЕМАГОГ

Рад этади ҳамма нарсани,
Фақат менинг гапим гап дейди.
Тескари иш умрига маъни,
Албатта, у ўнгни чап дейди.

Бундан кимга зарар ё фойда,
Бир қарасанг шамолдай ўтар.
Лекин, билмас, худди шу жойда
Инсон қавми бўлиниб кетар.

2016 йил 1 октябрь. АҚШ, Техас.

ОҒРИҚЛАРИМ

Яна оғриқ забтига олар,
Қисиб келар нафасинг оғир.
Чуғур-чуғур қилар болалар,
Набиралар бир этак, ахир.

Бири дейди: — Тинмасдан асло,
Ер юзида роса елгансиз.
Голландия ёқлардан, бобо,
Бизга пишлоқ олиб келгансиз.

Чиқиб кетай дейди тандан жон,
Ҳамма нарса гўё бемаъни.
Бир набирам сўрар: — Бобожон,
Ҳиндистоннинг мангоси қани?

Оғриқ етар сўнгги дамга ҳам,
Мисли ошим ошамаганман.
Шивирлайман: — Жим тургин, болам,
Мен ҳеч қачон яшамаганман.

2016 йил 3 октябрь. АҚШ, Хьюстон.

ЎНГ ҚОВОҒИМ УЧДИ-Ё...

(Халқона)

Ўнг қовоғим учди-ё,
Чап қовоғим учди-ё.
Олисларда қолган юртим
Бирдан эсимга тушди-ё.
Болаларим омонмикан,
Гулзорларим чаманмикан.
Даврадошу жўраларим
Ҳалиям мен томонмикан.
Ҳайитда ҳам боролмадим,
Жигарларим сўролмадим.
Қанча хафта, ойлар ўтди,
Қишлоғимни кўролмадим.
Мен қарайман юлдузларга,
Гўё қошу кундузларга.
Уларни деб алмаштирдим
Кечаларни кундузларга.
Ўнг қовоғим учди-ё,
Чап қовоғим учди-ё.
Узоқдаги шоир ўғли
Кимнинг ёдига тушди-ё.

Хьюстон, 10.10.2016

ҒАЛАМИСҒА

Балки бир кун бўлай деб одам,
Зўр тахаллус топгандинг, болам.
Ўзинг тушган сассиқ ҳовузга
Тортаверма бошқаларни ҳам.

Хьюстон, 10.10.2016

ЁРОНЛАР

Ўз давринг нашъасин меники деб сур,
Ҳатто тўфон турсин, ҳатто бўронлар.
Доим оғзи бир-у қалқон бўлиб тур,
Орангиздан ола ўтмас, ёронлар.
Бошқа ёққа тортса сен минган тулпор,
Бундайин дўстлиқдан қандайин наф бор?
Кимдир айламаса қасамингни хор,
Орангиздан ола ўтмас, ёронлар.
Сенга ёт эмасдир эл қучган зафар,
Ўзимники десанг бу ютуқни гар.
Сени кўрган жойдан қочгайдир хатар,
Орангиздан ола ўтмас, ёронлар.
Ҳасадгўй аҳлига дуч келдинг кўпроқ,
Қаёққа борсанг ҳам бир хилдир тупроқ.
Барчага баробар, демакким, чароқ,
Орангиздан ола ўтмас, ёронлар.
Бемор излар эди дардига чора,
Уни тополмади, афсус, бечора.
Кимдир ёрдам қўлин чўзса шу бора,
Орангиздан ола ўтмас, ёронлар.
Майлига, даврон сур қишлоқ, шаҳарда,
Турфа одам учрар шомда, саҳарда.
Сен ҳам кечиримли бўлсанг агарда,
Орангиздан ола ўтмас, ёронлар.

Хьюстон, 16.10.2016

ҚУЁШ ВА ШАМ

Набирам Мумтозбеги

Абадият мухри бор гўзаллик туйғусида,
Қудратин у йўқотмас ҳаттоки уйқусида.
Тобланиб юрса арзир қуёш нурида, аммо
«Хамса» яратса бўлар шамнинг ёғдусида.

Хьюстон.

Мундарижа

Тўда	3
Узр	4
Момо	5
Аксиома	6
Шарҳ	7
Сўконғич	8
Меҳрибоним	9
Она нигоҳи	10
Меҳр	11
Соғинч	12
Дўстлар ва рақиблар	13
Дуо	14
Оила шеъри	15
Яхшилик	16
Шифокор	17
Таъзим	18
Савия	19
Вафо	21
Баззоз	22
Тақдир	23
Дўстим Убайдулла Розукулов хотирасига	24
Суймаса худойим	25
Кечув	26
Йўлак	28
Танишлар	29
Кўзгу	30
Айрилма	31
Туйғу	32
Бўри ови	33
Афанди	34
Поездда	35
Юпанч	36
Салом-алик	37
Монолог	38
Қишлоқ зиёлилари	39
Ўзбекчилик — 2	41
Тарбиячи	42
Кундалик гаплар	43
Шоир. Қуёш тугилиши	44

Охират.....	45
Ўзи йўқ одам.....	46
Жаннат қопқасида	47
Қўриқчи ит.....	48
Қўрқув.....	49
Ўзбекчилик — 3.....	51
Чидайсан, болам.....	52
Жанжал.....	53
Тажриба	54
Ҳаётга қайтиш.....	55
Ёмғир	57
Апрель	58
Ҳиммат.....	59
Асосий нусха	60
Шоир қисмати.....	61
Кассета.....	62
Ирим	63
Туташ дунёлар.....	64
Икки хушомадгўй	66
Туғилиш.....	67
Лўттибоз.....	69
Тама.....	70
Кибр.....	71
Тоғ боласи.....	72
Огоҳлик.....	74
Оила янгиликлари	75
Анкета.....	76
Тўртликлар	77
Қўғирчоқ қиссаси.....	78
Шошил, қуёш.....	79
Инсон ғурури.....	80
Зиёли.....	81
Ўрмондаги воқеа.....	83
Намойиш.....	84
Мухлис	85
Орият.....	86
Инсон. Толстой	87
Бандлик	88
Дарслик тузувчи.....	89
Тадбир	90
Ҳамжиҳатлик.....	91
Апрель совуғи. Бозор.....	93
Илтижо.....	94
Алдов.....	95
Кулфат.....	96
Қаноат	97
Беморлар.....	98
Космодром.....	99

Тутикушим.....	100
Англаш.....	101
Омад.....	102
Пахса уй.....	103
Ужар бола.....	104
Икки куриниш.....	105
Улфатлар.....	106
Бойк, аро.....	107
Телефон.....	108
Сунгги макон.....	109
Капалак.....	ПО
Туш.....	111
Юрак.....	112
Мухбир.....	ИЗ
Янги авлод.....	114
Учар ликобча.....	115
Ватан севгиси.....	117
Бозор.....	118
Бах,о.....	119
Ҳимоя.....	120
Тасодиф.....	121
Оддий маслахдт.....	122
Фикр.....	123
Сабаб.....	124
Ибодат.....	125
Қарок,чи кушлар.....	126
Йуловчи.....	127
Нетгайсан.....	128
Абадий садо.....	129
Табиб.....	130
Купчилик.....	131
Гулханий.....	132
Мулк.....	133
Кекса жангчилар.....	134
Ташвикрт.....	134
Шеърият.....	135
Буюклик ҳақида.....	137
Соғуний.....	138
Имон.....	139
Одат.....	141
Ҳаёт.....	142
Имкон.....	143
Куприк.....	145
Таяммум.....	146
Янги аср манзараси.....	147
Ралати одамлар.....	148
Укинч.....	149
Ажаб.....	150

Меъёр	151
Феъл	152
Нуҳ кемаси	153
Туғма нодон	154
Уммон орти илҳомлари	155
Имтиҳон	156
Бахиллик	158
Атлантика	159
Осиёлик	160
Осмондаги zilzila	161
Баёт	163
Юк. Актёр	164
Тўфон	165
Уммон қошида	166
Диалог	167
Узр	168
Ҳаёт ажойиботлари	169
Ўзбек бўлиб кўринаверар	170
Дахлсизлик	172
Мулоҳаза	173
Полиз қўриқчиси	175
Наса	176
Эркин ва тўлқин	177
Тарқоқ қавм	178
Техас пахтазориди	179
Орзу	180
Телефон суҳбатлари	181
Инсон ҳимояси	183
Бегона одам	184
Ҳаёт кечинмалари	186
Ош	188
Мулк	189
Сеҳрли диёр	190
Рухлар	191
Ёлчиш	192
Оқ кишмиш	193
Янги аср мўъжизалари	194
Беозор кибр	196
Ёшлик	197
Ҳаёт дарсларидан	198
Инсон учун жанг	199
Баҳо	200
Ғашлик	201
Гўрковлар қўшиғи	202
Мулла ва бемор	203
Ота-ўғил тортишуви	204
Рух	205
Сафардош	206

Тўтикушим	100
Англаш	101
Омад	102
Пахса уй	103
Ўжар бола	104
Икки кўриниш	105
Улфатлар	106
Бойқаро	107
Телефон	108
Сўнги макон	109
Капалак	110
Туш	111
Юрак	112
Мухбир	113
Янги авлод	114
Учар ликобча	115
Ватан севгиси	117
Бозор	118
Баҳо	119
Ҳимоя	120
Тасодиф	121
Оддий маслаҳат	122
Фикр	123
Сабаб	124
Ибодат	125
Қароқчи қушлар	126
Йўловчи	127
Неттайсан	128
Абадий садо	129
Табиб	130
Кўпчилик	131
Гулханий	132
Мулк	133
Кекса жангчилар	134
Ташвиқот	134
Шеърят	135
Буюклик ҳақида	137
Соғуний	138
Имон	139
Одат	141
Ҳаёт	142
Имкон	143
Кўприк	145
Таяммум	146
Янги аср манзараси	147
Ғалати одамлар	148
Ўқинч	149
Ажаб	150

Меъёр	151
Феъл	152
Нуҳ кемаси	153
Туғма нодон	154
Уммон орти илҳомлари	155
Имтиҳон	156
Бахиллик	158
Атлантика	159
Осиёлик	160
Осмондаги зилзила	161
Баёт	163
Юк. Актёр	164
Тўфон	165
Уммон қошида	166
Диалог	167
Ўзр	168
Ҳаёт ажойиботлари	169
Ўзбек бўлиб кўринаверар	170
Дахлсизлик	172
Мулоҳаза	173
Полиз кўриқчиси	175
Наса	176
Эркин ва тўлақин	177
Тарқоқ қавм	178
Техас пахтазориди	179
Орзу	180
Телефон суҳбатлари	181
Инсон ҳимояси	183
Бегона одам	184
Ҳаёт кечинмалари	186
Ош	188
Мулк	189
Сехрли диёр	190
Рухлар	191
Ёлчиш	192
Оқ кишмиш	193
Янги аср мўъжизалари	194
Беозор кибр	196
Ёшлик	197
Ҳаёт дарсларидан	198
Инсон учун жанг	199
Баҳо	200
Ҳашлик	201
Гўрковлар қўшиғи	202
Мулла ва бемор	203
Ота-ўғил тортишуви	204
Рух	205
Сафардош	206

Қалқон.....	207
Ёлрончи ҳақида баллада	208
Абадий жараён.....	210
Мувофиқлик	211
Мақтанг амаки	212
Бу кўзлар.....	213
Тафаккур мадҳи.....	214
Оқловчи.....	215
Тавсия.....	216
Қадр	217
Гурур.....	220
Ватанпарвар	221
Олис қирлар соғинчи.....	223
Эверест ва уммон	224
«Озодлик»	225
Ўтган тарихлар	226
Иъвогар.....	227
Ҳаёт йўлларида.....	228
Буюк сабр	229
Бахшиёна	230
Август	232
Уммон бўйидаги ўйлар	233
Тор этик	236
Сайёҳлар.....	237
Қаймоқ	238
Ёлғизлик.....	239
Куз ташрифи	240
Ҳаёт синовлари	241
Масъуллаар	242
Учинчи йўл.....	243
Хонаки фил.....	244
Ижод сабоқлари.....	245
Кундалик ҳангомалар.....	247
Агар сенсиз	249
Ўтар дунё	251
Коинот.....	253
Ростгўйлик.....	254
Техас ҳангомаларидан	255
Орол.....	256
Аср фожиаси	257
Башорат.....	259
Ўрилар ҳақида баллада	261
Маслаҳат.....	263
Ватан	265
Халқ	266
Ҳаёт.....	267
Шайтон.....	268
Мангу паноҳ.....	269

Кийик ови.....	271
Балиқчилар.....	272
Нодонлар ҳақида баллада.....	273
Муаззамлик.....	275
Кошки.....	276
Тойчоқ ва ўғлон.....	277
Кийик ва тошбақа.....	278
Инсон шарафи.....	279
Мўмиё.....	281
Шикоятчи ҳангомаси.....	282
Ранг-баранглик.....	283
Тенглик.....	284
Ёр ва ағёр.....	285
Мардикор.....	286
Тақдир тухфалари.....	287
Ҳаёт.....	288
Юпанч.....	290
Армон.....	291
Зиналар.....	292
«Иккичи» бола.....	293
Йўқолган бўри.....	294
Таъзия.....	295
Котиба хоним.....	296
Дон Кихот.....	297
Умр дафтарлари.....	299
Ҳасби ҳол.....	300
Замонлар.....	301
Ҳангома.....	302
Она тупроқ.....	305
Ижод.....	306
Ҳаёт ибрати.....	307
Дўстлар.....	308
Масхарабозлар.....	309
Савод.....	310
Чумчук.....	311
Яхши гап.....	312
Тириқлик қиймати.....	313
Сўровнома.....	315
Фаришта қисмати.....	316
Таниш туйғулар.....	317
Ҳаёт тухфалари.....	318
Юпатиш.....	319
Замонавий ҳикмат.....	320
Адолат.....	321
Каламуш.....	323
Отнинг думи.....	324
Лайлак қор.....	325
Тош кийик.....	326

Янги йил.....	327
Унутилган туйғулар.....	329
Ғалати одамлар.....	330
Ҳаётни сев.....	331
Хонадон шеъри.....	332
Гамлет.....	334
Танҳо қуш.....	335
Ҳаёт муаммолари.....	336
Ғожиа.....	337
Қамолот.....	338
Муҳтожлик.....	339
Қўғирчоқлар.....	341
Шарқ қисмати.....	342
Тоифалар.....	343
Ҳаёт ибратлари.....	344
Умримиз йўллари.....	345
Авлиё қиссаси.....	347
Ҳаёл ва ҳаёт.....	348
Аччиқ чой.....	350
Шоир Эркин Воҳидов хотирасига.....	351
Лифт.....	352
Ёғиз дарахт.....	353
Садо.....	354
Бардош.....	355
Бозор.....	356
Ярадор бўри.....	357
Ҳаётга муҳаббат.....	359
Тарози.....	360
Инсон.....	361
Насиба.....	362
Нур.....	364
Мангулик.....	365
Ҳалойиқ хоҳиши.....	367
Мантиқ.....	368
Ғаслларим.....	369
Чироқ.....	370
Олам манзаралари.....	371
Техас осмони.....	373
Ҳамшира қизим Барнонинг шеъри.....	374
Ғолбинлар.....	375
Совға.....	377
Ўжар дўхтир ва чорасиз бемор ҳангомаси.....	378
Демагог.....	379
Оғриқларим.....	380
Ўнг қовоғим учди-ё.....	381
Ғаламислар.....	382
Ёронлар.....	383
Қуёш ва шам.....	384

Орипов, Абдулла.

О94 Эверест ва уммон: Шеърлар / А.Орипов. — Тошкент:
«O'zbekiston», 2017. — 392 б.

ISBN 978-9943-28-469-2

УЎК: 821.512.133-1

КБК 84(5Ў)6

Адабий-бадгий нашр

АБДУЛЛА ОРИПОВ

ЭВЕРЕСТ ВА УММОН

Шеърлар

Тўлдирилган иккинчи нашри

Муҳаррирлар: А. Жўраев, А. Бобониёзов

Рассом-дизайнер Б. Зуфаров

Техник муҳаррир Т. Харитонова

Кичик муҳаррир Д. Холматова

Мусахҳиҳ М. Ишонхонова

Компьютерда тайёрловчи Г. Қулназарова

Нашриёт лицензияси АИ №158, 14.08.2009.

Босишга 2017 йил 27 январда рухсат этилди.

Бичими 80x100^{1/32}. Офсет қоғози. «Virtec Baltica Uz»
гарнитурасида офсет усулда босилди.

Шартли босма табоғи 18,13. Нашр табоғи 10,91.

Адади 3000 нусха. Буюртма № 17-42.

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигининг

«O'zbekiston» нашриёт-матбаа ижодий уйи.

19000 100011, Тошкент, Навоий кўчаси, 30.

Телефон: (371) 244-87-55, 244-87-20

Факс: (371) 244-37-81, 244-38-10.

e-mail: uzbekistan@iptd-uzbekistan.uz

www.iptd-uzbekistan.uz

“O‘ZBEKISTON”

ISBN 978-9943-28-469-2

9 789943 284692